

TILINPÄÄTÖS 2018

1. TOIMINTAKERTOMUS.....	3
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3
1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus	3
1.1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	6
1.1.2.1. Luottamushenkilöorganisaatio	6
1.1.2.2. Kunnanvaltuuston kokoonpano	7
1.1.2.3. Kunnanhallituksen kokoonpano	8
1.1.2.4. Lautakuntien kokoonpanot	9
1.1.2.5. Hallinto-organisaatio v. 2018.....	10
1.1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	11
1.1.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	11
1.1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	12
1.1.6. Kunnan henkilöstö.....	13
1.1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	14
1.1.8 Ympäristötekijät	15
1.1.9 Sosiaaliset asiat ja henkilöstöasiat.....	15
1.1.10 Korruption ja lahjonnan torjunta.....	15
1.1.11 Ihmisoikeuksien kunnioittaminen	15
1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	15
1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	19
1.3.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	19
1.3.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	20
1.4. Rahoitusasema ja sen muutokset.....	21
1.5 Kunnan kokonaistulot ja -menot	23
1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous	24
1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä.....	24
1.6.2. Konsernin toiminnan ohjaus.....	25
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	25
1.6.4 Arvio konsernin tulevasta kehityksestä	26
1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	26
1.6.6. Konsernitilinpäätös	27
1.6.6.1. Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	27
1.6.6.2 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	28
1.6.6.3 Konsernitase ja sen tunnusluvut	29
1.7. Konsernin henkilöstömäärä.....	31
1.8. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	31
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	33
2.1. Jämijärven kunnan toiminta-ajatus, päämäärä, tavoitteet ja niiden toteutuminen	33
2.2. Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	35
2.3. Käyttötalous.....	36
2.3.1. Käyttötalousosan toteutumisvertailu	36
2.3.2. Käyttötalousosan toteutuminen yhteensä v. 2018	83
2.4. Tuloslaskelmaosan toteutuminen 1.1.–31.12.2018	84
2.4.1 Ulkoiset sekä kaikki yhteensä	84
2.4.2 Talousarvio, muutokset, toteuma, poikkeama (ulkoinen).....	85
2.4.3 Verotulojen erittely	86
2.4.4 Valtionosuuksien erittely.....	86
2.5. Investointien toteutuminen.....	87
2.6. Rahoitusosan toteutuminen.....	92
2.7. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta v. 2018 (ulkoiset)	93
2.8 Eritelty yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	94
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	96
3.1. Tuloslaskelma	96
3.2 Rahoituslaskelma	97
3.3 Tase.....	98
3.4. Konsernituloslaskelma.....	100
3.5. Konsernin rahoituslaskelma	101
3.6. Konsernitase	102
4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	104
5. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	117
6. LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA SEKÄ SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTTÄMISESTÄ:.....	124
7. TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT	125
8. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	126

1. TOIMINTAKERTOMUS

Olenaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Jämijärven kunnan vuoden 2018 tilinpäätös sisältää paljon hyviä asioita ja talouden kehitys kulkee siinä kohti talouden tasapainoa.

2018 vuosikate on +682.493,95 €.

- Vuonna 2017 vuosikate oli +306.271,37 €.
- Vuonna 2016 vuosikate oli -435.229,25 €.

2018 tilikauden ylijäämä on +740.883,47 €.

- Vuonna 2017 tilinpäätös oli alijäämäinen -53.173,53 €.
- Vuonna 2016 tilinpäätös oli alijäämäinen -799.474,85 €.

Kumulatiivinen alijäämä on -1.125.188,47 €, mikä on asukasta kohden -622,68 €/as.

- Kumulatiivinen alijäämä pieneni vuodesta 2017 vuoteen 2018 siten, että vähennys oli -815.806,83 € ja asukasta kohti -416,95 €/as.
- 2017 vuonna kumulatiivinen alijäämä oli -1.940.995,30 € (-1.039,63 €/as).

Vuonna 2018 kunnallisvero oli 4.774.975, 81 €.

- Edelliseen vuoteen verrattuna laskua oli -232.698,12 €.
- Vuoden 2018 verotulot jäivät alle talousarvion -225.024,19 €. Tämä vastaa noin yhden vero-% yksikön tuottoa vastaavaa laskua.

Lainamäärä oli tilinpäätösvouden lopussa 4.830.609 €, mikä on asukasta kohden 2.673,28 €/as.

- Näistä talousarviolainoja oli 4.130.609 € ja lyhytaikaisia lainoja (kuntatodistukset) 700.000 €.
- Lainamäärä oli vuoden 2017 lopussa 5.876.349,00 € (3.147,48 €/as). (yht. Näistä talousarviolainaa oli 5.026.349,00 € ja lyhytaikaista lainaa (kuntatodistukset) oli 850.000.00 €.

Vuoden 2017 lopulliset verotiedot osoittavat kunnallisveron osalta nousua +0,5 %, yhteisöveron osalta laskua -11,2 €. Samana aikana kunnallisveron lasku on koko maassa ollut -1,4 %.

Vuoden 2016 kunnallisveron lopullinen lasku oli -2,1 %, kun samaan aikaan koko maan kasvu oli ollut +0,8 %.

Kiinteistöveron tuotto vuodelta 2018 oli 721.016,37 € ja se ylitti talousarvion + 17.016,37 €.

PoSa:n menot vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna -271.704 € (-5,5 %). Menot jäivät alle talousarvion -197.941 €. Tilinpäätösvoonna 2017 menot vähenivät -74.018 € (laskua vuoteen 2016 verrattuna -1,5 %) ja talousarvio ja lisätalousarvio alittuivat -80.237 €. Vuonna 2016 talousarviomääräraha puolestaan ylittyi +311.781 €.

Satakunnan sairaanhoitopiirin menot laskivat -204.141,54 € (-9,4 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Menot jäivät -255.110,03 € alle talousarvion.

Sosiaali- ja terveystoimenmenojen kehitys ilmenee alla olevasta taulukosta:

Sosiaali- ja terveystoimen menojen kehittyminen					
	SHP	PoSa +alijäämä	Parkano yöpäivystys	Hallintotoimi (muut sos.menot)	Yhteensä
TP 2009	1 631 148	3 563 574		212 189	5 406 911
TP 2010	1 763 889	4 172 342		278 365	6 214 596
TP 2011	2 218 529	4 188 805		241 654	6 648 988
TP 2012	2 046 884	4 543 705		229 942	6 820 531
TP 2013	2 221 126	4 501 362	4 855	220 474	6 947 817
TP 2014	2 124 034	4 660 024	8 273	247 651	7 039 982
TP 2015	2 218 603	4 921 006	17 918	261 796	7 419 323
TP 2016	2 194 633	4 980 781	3 306	248 530	7 427 250
TP 2017	2 179 032	4 906 763	2 623	178 960	7 267 378
TP 2018	1 974 890	4 635 059	-	194 270	6 804 219
Muutos-%	-9,4	-5,5	-100	+8,5	-6,4

Kuntakonsernin kehitys vuonna 2018:
2018 tilikauden ylijäämä on +691.334,37 €

- Vuonna 2017 tilinpäätös oli alijäämäinen -105.936,53 €.
- Vuonna 2016 tilinpäätös oli alijäämäinen -855.802,13 €.

Kumulatiivinen alijäämä on -2.091.703,36 €, mikä on asukasta kohden -1.157,56 €/as.

- Vuonna 2017 kumulatiivinen konsernin alijäämä oli -2.798.391,82 € (-1.498,87 €/as).
- Vuonna 2016 kumulatiivinen konsernin alijäämä oli -2.692.157,98 € (-1.405,09 €/as)

Lainamäärä oli tilinpäätösvuoden lopussa 6.119.468,88 €, mikä on asukasta kohden 3.386,54 €/as.

- Konsernin lainamäärä oli vuoden 2017 lopussa 7.073.630,45 € (3.788,77 €/as).
- Konsernin lainamäärä oli vuoden 2016 lopussa 6.848.039,22 € (3.574,13 €/as).

Jämin Hiihtotunneli Oy:n asiat

- Kunta maksoi takaajana (Päätös: KV 04.11.2013 / 85 §) Jämin Hiihtotunneli Oy:n sähkölaskujen limiitin ylittävän osan 59.492,40 €.
- Kunta maksoi takaajana Jämin Hiihtotunneli Oy:n lainoja 6.910,83 €.
- Kunta antoi Jämin Hiihtotunneli Oy:lle 100.000 € pääomalainan.
- Omistajana tehtyjä selvityksiä liittyen mm. osakejärjestelyihin, yhtiöjärjestys selvittelyyn, vuokralaskelmiin, rakenteisiin liittyviin tutkimuksiin 12.653,62 €.
- Poletilla putkeen -hankkeen avulla hankittu Olokolo ja sähköinen lipunmyynti-, verkkokauppa-, kassa- ja sähköinen kulkujärjestelmä. Hanke on saanut myönteisen rahoituspäätöksen.
- Kunta on omin ja vapaaehtoisvoimin järjestänyt kauden 2018-2019 lipunmyynnin ja valvonnan.
- Omistusjärjestelyiden myötä kunnan omistamien osakkeiden määrä kasvoi, mutta samalla niiden arvoa laskettiin realistiselle tasolle. Tämä järjestely pienensi kumulatiivista alijäämää kuitenkin noin 77.000 €. Mikäli arvoa ei olisi laskettu, olisi järjestelyllä ollut vaikutusta kertyneeseen alijäämään yli 200.000 €.

Kiinteistö Oy Jäminsato

- Kunta maksoi takaajana Kiinteistö Oy Jäminsaton lainoja 3.491,62 €. Suoritus on kirjattu saamiseksi yhtiöltä.

Jämi Säätiö sr:n asiat

- Kunta avusti säätiötä 9.921,13 €.
- Säätiö on neuvotellut metsähallituksen kanssa vuokrasopimusten uusimisesta. Neuvottelut keskeytyivät, kun kolmas osapuoli ilmoitti vuokranneensa säätiön hallinnassa olevan maa-

alueen ja omistavansa säätiön rakennuksen. Tilinpäätöksen valmistumisen aikana asia on selkiintynyt ja säätiö pääsee jatkamaan keskeytettyjä neuvotteluja.

Sote- ja maakuntauudistuksen jälkeinen aika olisi ennen uudistuksen keskeytymistä tehtyjen arvioiden mukaan ollut Jämijärven talouden kehitykselle suotuisa. Nyt tulevasta ei ole tietoa ja suuria heilahteluita aiheuttava sote on edelleen kuntien yksinomaisella vastuulla. Tämä luo Jämijärvelle vahvan tarpeen selvittää avoimin mielin kaikki mahdolliset keinot, joilla tärkeät palvelut pystytään edelleen jatkossa takaamaan, mutta samalla saamaan kustannuskehitys ennustettavaksi.

Kuntaliiton tilastokeskuksen aineiston perusteella tekemän analyysin mukaan vuosi 2019 näyttäytyy kuntien arvioissa edelleen vaikeana, samoin on Jämijärven kunnassa tilanne. Joulukuun 2018 verotilitys oli negatiivinen, mikä tarkoitti, että tammikuun 2019 verotulotilityksistä pidätettiin joulukuun negatiivinen erä -159.321 €. Vuosi käynnistyi siten tavanomaista heikommilla verotilityksillä.

Kuntien tulevan kehityksen haasteena nähdään kuntien korjausvelka, joka kasvaa jatkuvasti. Näiden investointien rahoittaminen edellyttää vahvaa talouden kuria. Tämä näkyy myös Jämijärvellä, kun koulukeskuksen hankesuunnittelu on tarpeen saada etenemään viivytyksettä ja päästä selvyteen hankkeen kokonaislaajuudesta ja rahoitusratkaisusta.

Jämijärven kunta oli syksystä 2017 alkaen valtiovarainministeriön arviontimenettelyssä. Prosessi päättyi syyskuussa 2018 siihen, että päätäntävalta oman kunnan tulevaisuudesta tuli takaisin Jämijärven kunnanvaltuustolle.

Tilinpäätös vuonna 2018 toteutuivat tuulimyllyistä saatavat verotulot ensimmäistä kertaa. Tuulivoimalan merkitys on kunnan taloudelle vuosittain suuri, yli yhden kunnallisvero%-yksikön suuruinen. Isona kertaeränä tilinpäätös vuoden tuloksessa näkyy Leppäkosken osakkeiden myynti, jossa kunta onnistui taloudellisesti hyvin. Pohjois-Satakunnan peruspalvelukuntayhtymän menojen pieneminen on viime vuosien hyvän kehityssuunnan seurausta. Sairaanhoidopiirin kustannusten väheneminen näkyy myös tuloksessa. Lisäksi kunnan jokaisella sektorilla on tehty erilaisia tasapainotustoimia hyvin sitoutuneesti, vaikka työstäminen jo valmiiksi niukoista resursseista on ollut suuri voimainponnistus.

Kiitän tässä koko henkilöstöä itseänne säälimättömästä työpanoksesta ja venymisestä silloin, kun jo vuosi sitten luulimme, ettei voi enää venyä. Venyimme kuitenkin vielä enemmän kuin edellisenä tilinpäätös vuonna. Kiitän päättäjiä vastuunkannosta ja tuesta henkilöstölle. Vielä haluan kiittää Pohjois-Satakunnan peruspalvelukuntayhtymän johtoa ja henkilöstöä tiivistä yhteistyöstä ja siitä, että saimme edelleen leikattua kunnan sote-kustannuksia huomattavan summan ja silti palvelumme ovat edelleen hyvin laadukkaita.

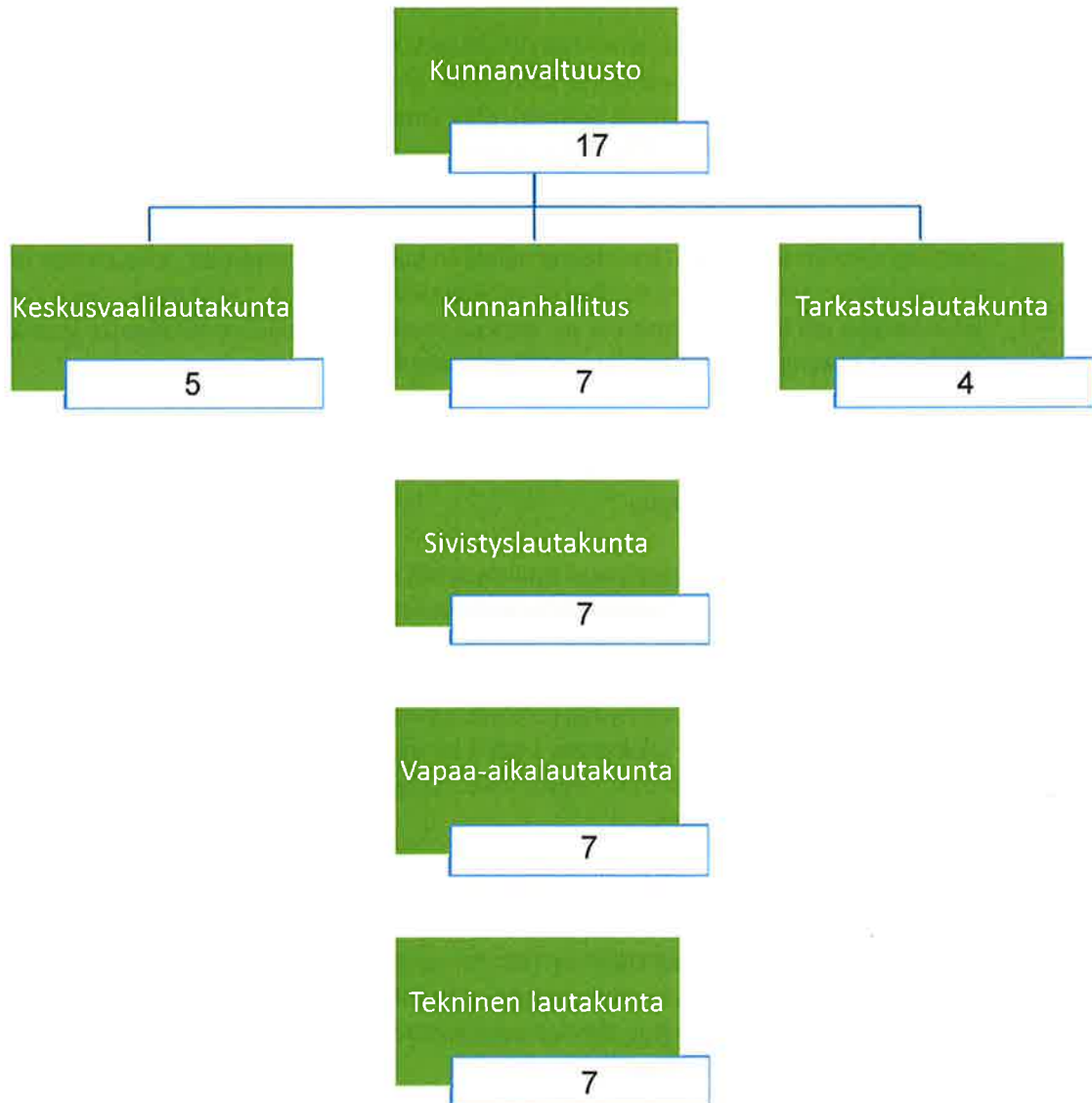
Kuntakonsernimme on pienelle kunnalle iso ja erityislaatuinen. Se sisältää paljon suuria mahdollisuuksia, mutta myös isoja riskejä, joita konsernijohdon tehtävä on hallita kuntalainsäädännön mukaisesti. Omistajaohjaus on otettu tehokkaaseen käyttöön ja sitä on jatkettava vähintään yhtä intensiivisesti. Kuntaliiton ajankohtaiskirjeessä 26.3.2018 korostetaan myös sitä, että kuntien on panostettava entistä enemmän koko kuntakonsernin johtamiseen. Kuntaliiton mukaan tämä tuo entiseen verrattuna lisähaasteita sekä viranhaltijajohdolle että luottamushenkilöille, koska kuntakonsernit ovat yrityskonserneja monimuotoisempia. Konserniohjeiden päivittäminen on tärkeä valmisteilla oleva työ.

Jämijärven kunnan itsemääräämisoikeuden keskeiset avaimet ovat edelleen talouden tasapainotilan saavuttamisessa. Tilinpäätöksen huikea tulos ei tarkoita sitä, että olemme valmiita tai vielä edes kovin pitkällä. Olemme matkalla oikeaan suuntaan, mutta sillä ”nuottiviivastolla” pysymisessä, jonka olemme luvanneet valtiovarainministeriölle, on vielä paljon tekemistä.

Kirsi Virtanen
kunnanjohtaja

1.1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

1.1.2.1. Luottamushenkilöorganisaatio

1.1.2.2. Kunnanvaltuuston kokoonpano

Kunnanvaltuuston pj.	Kujansuu Anneli (KESK) Ari Uusi-Rasi (KESK)	19.3.2018 asti 27.4.2018 alkaen
Kunnanvaltuuston vpj.	Leppihalme Matti (KESK)	
Kunnanvaltuuston vpj.	Koivunen Josefiina (KESK)	
Jäsenet:	Alarotu Antti (KESK)	
	Gallen-Kallela Hilikka (SDP)	
	Jokela Satu (KESK)	
	Karppinen Antero (KESK)	27.4.2018 alkaen
	Koivumäki Anu (KESK)	
	Kotaoja Kristiina (SDP)	
	Lehmussalmi Riina (PS)	
	Lähteenmäki Antti (KESK)	
	Mansikkamäki Raimo (KESK)	
	Mäkelä Pentti (SDP)	
	Rudenberg Erkki (PS)	
	Seppälä Olli (SDP)	
	Sorvali Timo (KESK)	
	Vallila Riku (KESK)	

1.1.2.3. Kunnanhallituksen kokoonpano

Puheenjohtaja:	Sorvali Timo (KESK)
Varapuheenjohtaja:	Jokela Satu (KESK)
Jäsenet:	Gallen-Kallela Hilikka (SDP)
	Karppinen Antero (KESK) 28.5.2018 alkaen
	Koivumäki Anu (KESK)
	Lähteenmäki Antti (KESK)
	Seppälä Olli (SDP)
	Uusi-Rasi Ari (KESK) 28.5.2018 asti

Kunnanhallituksen ja valtuuston esittelijänä toimii kunnanjohtaja. Tilivelvollisia ovat kaikki toimielimen jäsenet paitsi valtuuston ja tarkastuslautakunnan jäsenet. Viranhaltijoista tilivelvollisia ovat kunnanjohtaja, rehtori, rakennuspäällikkö ja vapaa-aikasihteeri.

1.1.2.4. Lautakuntien kokoonpanot

Tarkastuslautakunta	pj. vpj.	Erkki Rudenberg Kristiina Kotaoja Johanna Lahti Rainer Rajamäki Leena Koivunen	1.1.2018 pyytänyt eron 20.3.2018 alkaen
Keskusvaalilautakunta	pj. pj. vpj.	Johanna Lahti Ulla Sorvali Raimo Sällilä Merja Kannosto Seppo Leponiemi Mauri Wallin	1.1.2018 pyytänyt eron 20.3.2018 alkaen
Sivistyslautakunta	pj. vpj.	Johanna Ihanamäki Lotta Salmela Matti Kalliomäki Petri Koivumäki Sanna Kenttä Anu Suoniemi Lauri Sällilä	
Vapaa-aikalautakunta	pj. vpj.	Olli Seppälä Antti Alarotu Krista Koskinen Eveliina Kuuskoski Marita Mynttinen Mika Rajala Toni Sorvali	
Tekninen lautakunta	pj. pj. vpj. vpj.	Ari Uusi-Rasi Mikko Salminen Mikko Salminen Riku Vallila Petri Ihanamäki Riina Lehmussalmi Pentti Mäkelä Anja-Riitta Pihlajamäki Miia Sjöman	16.5.2018 asti 16.5.2018 alkaen 16.5.2018 asti 16.5.2018 alkaen 28.5.2018 alkaen

1.1.2.5. Hallinto-organisaatio v. 2018

Kunnanjohtaja		
Kirsi Virtanen		
YLEISHALLINTO	TEKNINEN TOIMI	SIVISTYSTOIMI
Toimialajohtaja kunnanjohtaja Kirsi Virtanen	Toimialajohtaja vs. rakennuspäällikkö Riikka Koivumäki	Toimialajohtaja rehtori Rolf Björkman
Kirjanpitäjä Marketta Viitaniemi 30.9.2018 asti	Kanslisti (Riikka Koivumäki)	Kanslisti Ritva Mäkinen
Kanslisti Anne Ranta	Rakennusinsinööri Rauno Tynkynniemi 1.6.2018 alkaen	Vapaa-aikasihteeri Jonna Haavisto
Kanslisti Kirsi Leppihalme		Varhaiskasvatusjohtaja Leena Peurala
Toimistovirkailija Merja Kangasniemi		Kirjastonjohtaja Riitta Kantonen
Toimistos sihteeri Sirpa-Liisa Ritakorpi 22.9.2018 alkaen		

1.1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Satakunnassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 2019 helmikuussa 9,7 % (viime vuonna vastaava aika 10,6 %). Vastaavasti työttömien työnhakijoiden osuus Pohjois-Satakunnassa oli 9,5 %. Muilla seutukunnilla osuudet olivat 7,7 % Raumalla ja 10,8 % Porissa.

Jämijärvellä on työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta 2019 helmikuussa oli 7,1 %. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan se oli 9,3 %.

Vastaavat luvut helmikuussa 2019 ovat Kankaanpäässä 9,8 %, Karviassa 9,1 %, Honkajoella 8,3 %, Siikaisissa 12,4 % ja Pomarkussa 9,9 %, Ikaalisissa 8,8 %, Parkanossa 8,7 % ja koko Pirkanmaalla yhteensä 9,3 % (viime vuonna helmikuussa 10,7%).

Kuntaliiton tilastokeskuksen kokoamasta aineistosta tekemän analyysin (tiedotustilaisuuden 13.2.2019 kalvot) mukaan kuntatalous heikkeni dramaattisesti 2018. Tilinpäätösvuonna valtaosa, noin 2/3 Manner-Suomen kunnista tekee negatiivisen tuloksen. Tilikauden tulos on ollut 2000-luvulla vain muutamana vuonna heikompi. Tulos olisi lähes 500 miljoonaa euroa alijäämäinen ilman Helsingin, Espoon ja Vantaan positiivista tulosta. Näistä Helsingin osuus on +400 miljoonaa. Kuntaliiton mukaan syitä kuntatalouden heikkenemiselle ovat mm. toimintamenojen kasvu 3,4 %, valtionosuuksien väheneminen -0,6 %, verotulojen lasku -0,5 % ja vuosikatteen heikkeneminen lähes 32 %.

Kunnallisverotulot laskivat edelliseen vuoteen nähden. Yhtenä syynä on kiky-sopimuksen negatiiviset vaikutukset (noin -115 miljoonaa euroa). Kunnallisverojen heikko kehitys jo vuodelta ja pääomatulojen kasvu koko maassa johtivat suuriin negatiivisiin oikaisuihin 2018. Tilinpäätösvuonna myös palautettiin veroja henkilöasiakkaille ennätysmäärä.

1.1.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Valtiovarainministeriön arviointimenettelyprosessi päättyi syyskuussa 2018 siten, että kunta sai takaisin määräysvallan päättää omasta tulevaisuudestaan itse. Menettelyssä sovittiin siitä, millaisella talouden uralla kunta voi jatkaa. Kunta on sitotunut itse käynnistämään kuntajakoselvityksen, mikäli on nähtävissä, ettei talouden tasapainotustoimissa voida pysyä suunnitellulla uralla.

Kunnan talous- ja palkkahallinnon ulkostaminen yhdessä Kankaanpään, Siikaisten ja Honkajoen kanssa KuntaPro Oy:lle alkoi tilinpäätösvuonna. Prosessi oli pienen kunnan henkilöstöresursseihin verrattuna raskas. Samaan yhteyteen ajoittui talouspäällikön valinta ja valitun henkilön tulon peruuntuminen. Henkilöstöressursia paikattiin osa-aikaisen talouspäällikön ostopalvelulla. Avainhenkilöiden pitkien virkavapauksien paikkaaminen sisäisesti omien töiden ohella on kunnassa riskitekijä monella tavalla. Näin on ollut myös Jämijärvellä. KuntaPro:n työkalujen käyttöönotto alkoi vuoden 2019 alusta ja tilinpäätöksen valmistelun aikana käyttöönotto vielä jatkui.

Talous- ja palkkahallintopalveluiden ulkostamisen suuri merkitys on kunnan hallinnossa olleiden henkilöriskien pienentäminen. Riskit ovat johtuneet henkilöstön vähyydestä ja sitä kautta prosessien keskeytyksetön jatkuminen on ollut hyvin haavoittuvaista. Tämä on johtanut edelleen siihen, että virheiden sattumisen riski on myös ollut korkea. Toiminta tämän tyyppisten korkeiden henkilöstöriskien realisoitumisen ympäristössä on ollut mahdollista vain hyvin sitoutuneen ja kokeneen henkilöstön ansiosta. KuntaPro onkin katsottava työvälineiden ajanmukaistamisen lisäksi henkilöstöressursina.

Kuntien yhteistyömuodoissa on tapahtunut muutoksia. Pohjois-Satakunnan kehittämiskeskus Oy purettiin ja henkilöstö siirtyi Kankaanpään kaupungin palvelukseen. Kunta on tehnyt ostopalvelusopimuksen Kankaanpään kaupungin kanssa elinkeinopalveluiden palveluiden ostosta.

Vapaa-aikasihteerin työpanosta on myyty Karvian kunnalle. Jämijärven kunta on ostanut Siikaisten kunnalta rakennustarkastajan työpanosta. Edellä mainitut järjestelyt ovat toimineen erinomaisesti.

Sisäilma-asioiden hallinta on ollut raskasta ja avointa viestintää on koettu tehostaa kaikin mahdollisin tavoin entisestään. Kunnanvaltuusto on päättänyt koulun hankesuunnittelusta.

Jämin erilaiset asiat ovat aiheuttaneet huomattavan ylimääräisen työpanoksen. Tätä ei ole voinut välttää. Asioiden hallinta olisi ollut mahdotonta ilman sitoutunutta henkilöstöä.

1.1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Suomen harvaanasutun seudun pienten kuntien lähivuosien suuri haaste on edelleen sote-palveluiden voimakas kustannusten nousu ja jo äärimmäisen niukaksi karsitun talouden tasapainottaminen. PoSa on tehnyt edelleen vaikuttavaa työtä kustannusten nousun leikkaamisessa ja työtä on tehty kunnan tarpeita kuunnellen. Tämä yhteistyö jatkuu myös tilivuonna 2019. Taloudessa tavoiteltujen säästöjen löytyminen on kuitenkin yhä vaikeampaa yhteistoiminta-alueella, koska suuri osa huomattavista kustannusten nousuista liittyy lakisääteisiin palveluihin, joista ei voi leikata lyhyellä aikajänteellä. Jämijärven kunnan ja koko alueen näkökulmasta on kriittisen oleellista, että soten kehittämismahdollisuuksia pohditaan avoimesti ajatelleen ja lukkiutumatta oleviin rakenteisiin.

Kunnassa on aloitettu projekti-insinöörin toimesta selvittely hakelämpölaitoksen rakentamisesta. Tilinpäätösvalmistelun aikana lämpöyhtiö on perustettu ja kunta on siinä mukana 19 %:n osuudella. Tällä halutaan käyttää paikallista energiaa, tukea paikallista yrittäjyyttä ja alentaa kunnan kiinteistöjen lämmityskustannuksia.

Tilinpäätöksen laadinnan aikana on ollut valmisteilla valita rakennuspäällikön viransijainen 31.1.2020 saakka. Pidempien virkavapaiden aikana ei ole mahdollista ilman henkilöstön liiallista kuormittumista tehdä muiden vakanssien töitä omien töiden ohella. Tämä lisää erilaisia riskejä liittyen henkilöstön jaksamiseen ja kunnan operatiiviseen toimintaan. Koulun hankesuunnittelu on suuri voimainponnistus ja siihen on oltava riittävästi myös henkilöresursseja käytettävissä. Hankesuunnittelun osuus kokonaissuunnittelusta on säännön 20/80 mukaan suunnilleen 20 %. Hankesuunnittelun aikana sen sijaan ratkaistaan kokonaisuuden tulevista kustannuksista 80 %. Hankesuunnittelussa on siten kriittisen tärkeää onnistua kunnan toiminnan ja talouden näkökulmasta. Kunnan kiinteistöissä on odotettavissa peruskorjauksia. Näiden rinnalla on tärkeää pohtia toiminnallisuutta, jolla on myös taloudellista merkitystä.

Jämin Hiihtotunneli Oy:n tilanteen kehittyminen vaikuttaa oleellisesti kuntakonserniin. Avuksi ei ole enää käytettävissä samanlaista henkilöstöresurssia kuin oli tilinpäätösvuonna. Lisäksi on kriittisen tärkeää, että yhtiö löytää uudenlaisia yhteistyökumppaneita ja etenee kehittämissuunnitelmissaan.

Kunnan tilinpäätöksessä lasketaan vuosittain tiettyjä tunnuslukuja, joista voidaan arvioida tulevaisuuden kehitystä ja kehitystarpeita. Kunnan vuosikate kertoo taloudellisesta liikkumavarasta eli siitä, miten kunta pystyy tekemään investointeja ja miten maksamaan velkojaan. Jos vuosikate on negatiivinen, kunta joutuu ottamaan lainaa käyttötalouteen, ei pysty investoimaan ja pitämään omaisuudestaan huolta muun muassa peruskorjaamalla. Ollakseen ylijäämäinen tulorahoitus, on vuosikatteen ylitettävä poistot. Kunnan vuosikate/poistot -% on tilinpäätöksen mukaan tilinpäätösvuonna 195,5 % (edellisvuonna 85,2 %). Tämän vuoden vuosikate on +682.493,95 €.

Kunnan omavaraisuusaste kertoo siitä, miten vakavarainen kunta on, miten se sietää alijäämää ja millainen kyky kunnalla on selviytyä veloistaan pitkällä aikavälillä. Omavaraisuusasteen pitäisi olla enemmän kuin 70 %, että se olisi hyvä. Alle 50 %:n omavaraisuusaste kertoo kunnan kantokyvylle hyvin suuresta velkarasitteesta, josta on vaikeaa selviytyä. Tilinpäätöksen 2018 mukaan kunnan omavaraisuusaste on 27,80 % (2017 vuonna oli 18,8 %). Toinen vakavaraisuuden mittari on suhteellinen velkaantuneisuus. Se kertoo siitä, kuinka paljon kunnan käyttötuloista (toimintatuotot, verotulot ja valtionosuudet) tarvittaisiin velkojen maksuun. Suhteellisen velkaantuneisuuden

keskimääräinen luku on noin 30 %. On sitä parempi, mitä pienempi luku on. Jämijärven kunnan suhteellinen velkaantuneisuus on 52,20 % (2017 vuonna oli 56,75%, 2016 vuonna oli 59,56 %).

Kunnan lainanhoitokate kertoo siitä, kuinka tulorahoitus riittää velkojen lyhennysten ja korkokulujen maksuun. Lainanhoitokatteen pitäisi olla 1 tai sitä suurempi, jotta tulorahoituksen voi katsoa riittävän lainakulujen hoitoon. Jos tunnusluku on yhtä pienempi, on lainojen maksamiseksi otettava uutta lainaa tai vaikkapa myytävä omaisuutta. Jämijärvellä lainanhoitokate on tilinpäätösvuonna 0,77 (2017 vuonna oli 0,33, 2016 vuonna -0,52).

Tunnuslukujen valossa talouden tasapainoon saaminen on vaativa tehtävä. Oleellista on sote-kustannusten kasvun leikkaaminen edelleen, verotulojen kasvaminen ja konserniin kuuluvien yhtiöiden velkaantumisen taittaminen ja selviytyminen ilman kunnan merkittävää tukea.

1.1.6. Kunnan henkilöstö

	2018	2017
Henkilöstömäärä 1.1.	45	47
Muutos	-3	-2
Henkilöstömäärä 31.12.	42	45
Tilikaudella maksetut palkat ja palkkiot yhteensä eur		
Tuloslaskelma	1 687 980,91	1 719 209,10
Perintövaroista kirjattu	1 744,00	6 400,00
Investointeihin aktivoitu	16 690,43	9 866,91
	-	-
	1 706 415,34	1 735 476,01

	Naiset, Kaikki		Miehet, Kaikki	
	Hlöä	%	Hlöä	%
25-29	0	0	0	0
30-34	1	2,9	0	0
35-39	2	5,9	2	25
40-44	5	14,7	0	0
45-49	6	17,7	1	12,5
50-54	5	14,7	2	25
55-59	7	20,6	1	12,5
60-	8	23,5	2	25
Yhteensä	34	100	8	100

1.1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kunnan omaisuusriskivakuutusten kartoittamisen yhteydessä käydään tarvittaessa läpi kunnan riskeissä tapahtuneet muutokset. Normaali vakuutusturvan lisäksi kunnalla on riskien varalle hallinnon ja toiminnan vastuuvakuutukset sekä oikeusturvavakuutus.

Lisäksi kunnan oman toiminnan turvaamiseksi on otettu lisäkuluvarakuutus (päiväkoti, keskuskuulu, vanhainkoti ja jätevedenpuhdistamo).

Taloudellisista riskeistä suurimmat ovat Jämin Hiihtotunneli Oy:lle annetut takaukset (lainat + sähkö). Vastavakuutena kunnalla on lainoissa mm. kiinteistön vuokraoikeuteen kiinnitys.

Yhtenä riskinä on myös kuntakonsernin omistamien kiinteistöjen sekä kirkonkylän alueen jätevesijärjestelmien kunto. Tulevina vuosina on varauduttava jätevesilinjojen uusimiseen.

Henkilöriskien osalla kuntakonsernin keskeinen ja kriittinen riski on jo vuosia kohdistunut avainhenkilöiden työpanoksen saatavuuteen ja korvattavuuteen. Kuntaorganisaatio on hyvin pieni eikä kaikkien osalta ole ollut saatavissa korvaavaa henkilöä. Käytännössä asiat joudutaan ”vain tekemään” jos joku on pois eli se kuka eniten asiasta tietää, ottaa työn alle asioita ja yhteisö jakaa näin vastuita. Tästä aiheutuu kuitenkin suuria riskejä henkilöstön jaksamiselle sekä inhimillisten vahinkojen sattumiselle. Tilinpäätöksen valmistelun aikana kunnassa on aloittanut talous- ja hallintopäällikkö, joka virka muutettiin entisen kirjanpitäjän virasta. Kunnassa ei henkilöstömäärä ole käytännössä lisääntynyt, mutta KuntaPro on nähtävänä yhtenä henkilösresurssina samoin kuin henkilöstön poissaoloihin kohdistuvien riskien vähentäjänä.

Pohjois-Satakunnan seutuverkolle annettujen lainatakausten vastuut ovat merkittävät.

Takaustavastuut 31.12.2019 olivat yhteensä 1.817.711,00 €. Riski korkojen noususta muodostaa merkittävän riskin.

Eräissä tapauksissa kuntakonsernissa on olemassa myös ns. vaarallisen työyhteistyön riski. Riskejä koetetaan minimoida muun muassa niin, että ohjelmien käyttöoikeudet ovat vain henkilöillä, jotka niitä työnsä hoidossa välttämättä tarvitsevat. KuntaPro:lle siirtyminen talous- ja palkkahallinnon palveluissa pienensi näitä riskejä.

Merkittävä riski, joka konkretisoitui tilinpäätösvuotta edeltäneen vuoden aikana, oli konserniyhtiön hallituksen toiminnan lamaantuminen laajan jäsenten lähdön seurauksena. Muilla omistajilla ei ole ollut intressejä yhtiön tilanteen parantamiseksi tai selvittämiseksi eivätkä käytännön asiat yhtiössä olisi hallituksen puheenjohtajan lähdön jälkeen hoituneet ilman kunnan henkilöstön antamaa vahvaa työpanosta. Tämä jatkui vielä tilinpäätösvuonna ja siellä myös tehtiin omistajajärjestelyissä muutoksia niin, että kunta omistaa tilinpäätöksen valmisteluvaiheessa lähes kokonaan yhtiön. Kirjanpidon varovaisuuden periaatteiden mukaisesti kunta oikaisi tilinpäätösvalmisteluiden aikana osakkeista tehtyä kirjausta -216.874,34 eurolla, jolloin osakkeiden arvo kunnan kirjanpidossa on realistinen.

Sote-kustannusten hallintaan liittyy suuria riskejä, joihin kunta ei juuri lyhyellä tähtämellä pysty vaikuttamaan. Niiden hallintaan liittyyviin kysymyksiin on syytä ottaa avoimesti selvittelyn alle kaikki mahdolliset vaihtoehdot.

1.1.8 Ympäristötekijät

Kunta sijaitsee runsaalla pohjavesialueella. Kunnan suurin yksittäinen ympäristöriski on pohjavesien saastuminen.

Kunnassa on tehty hulevesitulvariskien alustava arviointi Jämijärven kunnassa sekä Kankaanpään ja Jämijärven pohjavesialueiden suojelusuunnitelma. Vesihuollon kehittämissuunnitelma hyväksyttiin loppuvuodesta 2012. Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimesta valmistui alueellinen vesihuollon kehittämissuunnitelma 2013-2035.

Merkittävä ympäristötekijä ja liikenteen riskitekijä on kirkonkylän läpi kulkeva kantatie ja sillä tapahtuvat kuljetukset. Riskejä lisää huomattavasti se, että keskustan alueella autot pysäköivät hallitsemattomasti osittain kevyenliikenteen väylälle ja ajavat liittymien ulkopuolelta tielle ja tieltä kevyenliikenteen väylän poikki piha-alueelle. Asiaan on suunnitteilla ratkaisua.

Kunnan omaan taloudelliseen tulokseen ja toiminnan kehitykseen vaikuttava ympäristötekijä on jäteveden puhdistamoon mahdollisesti kohdistuvat kalliit muutostyöt tai huomattavat ympäristövahingot. Rantayleiskaavan selvitystyön yhteydessä on tullut esiin keinoja, joilla voitaisiin parantaa järven tilannetta rakentamalla ojien suulle puhdistavia altaita.

1.1.9 Sosiaaliset asiat ja henkilöstöasiat

Henkilöstölle tehty vuonna 2017 tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely ja se käsitelty 2018.

Kunnanvirastolla on ollut loppuvuonna ulkopuolisen henkilön aiheuttama henkilöstön turvallisuutta uhkaava tilanne, jonka vuoksi ulko-oviin on asennettu sähkölukitus ja henkilöstön toiminta ohjeistettu vastaisuuden varalle. Sähkölukitus myös tietoturvamääräysten täyttämisen vuoksi tärkeä parannus.

1.1.10 Korruption ja lahjonnan torjunta

Johtavissa luottamustehtävissä toimivat henkilöt ja johtavat viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Nämä ovat nähtävillä kunnan internetsivuilla. Jämijärven kunnassa noudatetaan hyvän hallinnon menetelmiä ja eri tahoja kohdellaan tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti. Päätökset ovat pääsääntöisesti aina julkisia, ellei ole jotakin erityistä lain perusteella ei-julkiseksi päätettyä asiaa.

1.1.11 Ihmisoikeuksien kunnioittaminen

Jämijärven kunnassa noudatetaan hyvän hallinnon menetelmiä ja niihin kuuluu kaikin tavoin ihmisoikeuksien loukkaamaton kunnioittaminen.

1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan osa-alueet ovat sisäinen tarkkailu ja sisäinen tarkastus sekä luottamushenkilöiden toteuttama seuranta. Sisäinen valvonta on osa hyvää hallintoa ja se käsittää taloudellisen ja muun valvonnan. Sisäisen valvonnan avulla varmistetaan, että tavoitteet saavutetaan, toiminta on lakien, sääntöjen, ohjeiden ja päätösten mukaista. Sisäisen valvonnan avulla varmistetaan, että voimavarat ovat tuloksellisessa käytössä, omaisuus on turvattu, johdon saama informaatio on oikeaa, tarkoituksenmukaista ja oikea-aikaista.

Sisäinen valvonta on johdon apuväline, jolla pyritään

- toiminnan tuloksellisuuden ja jatkuvuuden varmistamiseen

- kirjanpidon ja muiden informaatiojärjestelmien luotettavuuden varmistamiseen
- virheiden, erehdysten ja väärinkäytösten tunnistamiseen ja ennaltaehkäisemiseen
- riskien hallitsemiseen
- huolelliseen taloudenhoitoon.

Sisäinen tarkkailu on osa kunnan johtamista ja on jatkuvaa toimintaa. Siitä vastaavat ennen kaikkea esimiesasemassa olevat. Sisäinen tarkkailu kytkeytyy kunnan tavanomaisiin toimintarutiineihin. Sisäisellä tarkkailulla varmistetaan, että tehtävä hoidetaan oikeaan aikaan aiotulla, hyväksytyllä tavalla ja tehtävään osoitettujen voimavarojen puitteissa.

Sisäinen tarkastus on aktiivista, systemaattista ja julkista toimintaa ja tapahtuu toimivan johdon johdolla ja alaisuudessa. Se on tarkastustarkoituksessa tehtyä valvontaa. Tarkastuksen kohde tietää suorituksensa olevan arvioinnin kohteena.

Seuranta on ensisijaisesti luottamushenkilöille kuuluva osa sisäistä valvontaa ja se käsittää mm. raportointivelvoitteiden asettamisen, raportoinnin toteutuksen valvonnan sekä tehtyjen päätösten ja raporteissa kuvattujen tulosten vertailun.

Sisäisen valvonnan toimivuudesta koko kunnan tasolla vastaa kunnanhallitus hyväksymällä sisäisen valvonnan ohjeet. Lisäksi kunnanhallitus antaa vuosittain tilinpäätökseen sisältyvän selonteon sisäisen valvonnan toteutumisesta kunnassa.

Sisäisen valvonnan toteuttamis- ja valvontavastuu on kunnanjohtajalla. Kunnan hallinto-organisaation toimialojen esimiehet vastaavat siitä, että sisäisen valvonnan menetelmät ovat käytössä ja sisältyvät päivittäisiin toimintarutiineihin. Sisäisen valvonnan menetelmiä käytetään soveltuvin osin myös kuntakonsernin tytäryhtiöiden valvonnassa.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Toimintaa on toteutettu ohjaavien säädösten ja määräysten sekä hyvän hallintotavan mukaisesti.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutuminen on esitetty toimintakertomuksessa ja talousarvion toteutumisvertailussa.

Kunnanhallitukselle on kuukausittain ja kunnanvaltuustolle neljännesvuosittain toimitettu raportit talousarvion toteutumisesta ja varojen käytöstä. Samoin seurataan myös Satakunnan sairaanhoitopiirin ja PoSan talouden ja suoritteiden kehittymistä Jämijärven kunnan osalta. Sijoitustoiminnasta annetaan kunnanvaltuustolle raportti puolivuositain.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kunnanhallitus vastaa riskienhallinnan toteuttamisesta ja yhteensovittamisesta sekä päättää kunnan omaisuuden ja vastuiden vakuuttamisesta.

Omaisusriskit ja toiminnan vastuuriskit ovat hallinnassa. Vakuutukset ovat ajantasaiset ja kattavat, omavastuun tasot määriteltä. Vakuutukset käydään läpi ja tarvittavat tarkistukset ja täsmennykset tehdään vuosittain vakuutusyhtiöpalaverissa. Vakuutusten kilpailuttaminen käynnistyi vuoden 2014 lopussa ja vuonna 2015 kunnan vakuutukset siirtyivät Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiölle. Suurimmille takauksille on saatu vastavakuutena kiinteistökiinnitykset.

Kuntakonsernin henkilöriskien osalla keskeinen riski kohdistuu avainhenkilöiden työpanoksen saatavuuteen mahdollisten työpaikan vaihdosten ja pitkien sairauspoissaolojen tilanteissa. Kaikkien osalla ei korvaavaa henkilöä ole saatavissa. Konsernissa on olemassa eräissä tapauksissa myös ns. vaarallisen työhdistelmän riski. Näitä on pienennetty siirtymällä KuntaPro:n talous- ja palkkahallintoon.

Omaisuiden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Kunnassa on hyväksytyt hankintaohjeet. Hankintavaltuuksia on täydennetty myös hallintosäännöllä ja hallintosäännön muutoksilla. Kunnan omaisuus on luetteloitu vakuutuskartoituksia varten. Kunnan omaisuutta seurataan myös käyttöomaisuuskirjanpidossa. Tekninen toimi tekee kiinteistöissä jatkuvaan kunnan arviointia. Sisäilma-asiat ovat tarkan seurannan alla.

Sopimustoiminta

Kaikista oleellisista asioista pyritään aina tekemään kirjallinen sopimus. Sopimusten hallintaa tulisi ainakin osin täsmentää siten, että seuranta systematisoidaan ja valvonta vastuutetaan tarkoituksenmukaisella tavalla. Sopimukseen liittyvä ja vanhentumisaikojen seuranta on kunnassa ollut ajantasaista ja kattavaa.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Vastuu sisäisen tarkastuksen järjestämisestä on kunnan johdolla. Eri sektoreiden sisäisen tarkastuksen toimimisesta vastaa kunkin sektorin johtaja. Mikäli toiminnassa ilmenee puutteita, tulee siitä raportoida esimiehelle.

Viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat saatetaan neljännesvuosittain asianomaisen toimielimen tiedoksi ja hallintokuntien pöytäkirjat toimitetaan tiedoksi kunnanhallitukselle.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 16.6.2014 § 26 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet Jämijärven kunnassa ja kuntakonsernissa. Kunnanhallitus on 7.4.2015 § 107 hyväksynyt Jämijärven kunnan sisäisen valvonnan ohjeet.

Sisäinen valvonta on pääsääntöisesti toiminut osana päivittäistä toimintaa ja tämän vuoksi merkittävä osa valtuuston asettamista niin toiminnallisista kuin taloudellisistakin tavoitteista on saavutettu tilikaudella. Väärinkäytöksiä ei ole ilmennyt eikä kunta ole joutunut oikeudellisiin tai suuriin taloudellisiin korvausvastuisiin harjoittamansa toiminnan johdosta.

Kunnan keskushallinnossa on valmisteltu uutta hallintosääntöä. Henkilöstöressurssien niukkuus suhteessa töiden määrään ei mahdollistanut sen valmiiksi tekemistä vielä vuonna 2018. Hallintosääntö korvaa muut säännöt ja sisältää liitteenä myös sisäisen valvonnan ohjeet.

1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	v. 2018 1000 €	v. 2017 1000 €
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	202	224
Maksutuotot	54	72
Tuet ja avustukset	32	66
Muut toimintatuotot	434	263
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	722	624
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1688	-1719
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-494	-502
Muut henkilösivukulut	-34	-39
Palvelujen ostot	-8095	-8652
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-397	-419
Avustukset	-361	-434
Muut toimintakulut	-250	-88
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-11318	-11853
TOIMINTAKATE	-10596	-11228
Verotulot	5770	5704
Valtionosuudet	5535	5862
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	11	5
Korkokulut	-34	-34
Muut rahoituskulut	-4	-4
VUOSIKATE	682	306
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn.mukaiset poistot	-349	-359
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	407	
TILIKAUDEN TULOS	741	-53
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	741	-53
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	6,4	5,3
Vuosikate/poistot, %	195,5	85,2
Vuosikate, euroa/asukas	377,69	164,04
Asukasmäärä	1807	1867

1.3.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	v. 2018 1000 €	v. 2017 1000 €
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	682	306
Satunnaiset erät	407	
Tulorahoituksen korjaukset	-506	-10
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-326	-159
Rah.osuudet invest. menoihin	32	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	562	17
TOIMINNAN JA INV.RAHAVIRTA	851	155
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	-100	
Antolainojen vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		1220
Pitkäaikaisten lainojen vähenn	-896	-786
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-150	-200
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant.var.ja po:n muut.	-6	-11
Saamisten muutos	-177	1
Korottomien velkojen muutos	407	-344
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-921	-121
RAHAVAROJEN MUUTOS	-70	34
RAHAVAROJEN MUUTOS	70	-34
Rahavarat 31.12.	129	199
Rahavarat 1.1.	199	165
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-848	-1 966
Investointien tulorahoitus, %	232	193
Lainanhoitokate	0,77	0,41
Kassan riittävyys, pv	3,7	5,7
Asukasmäärä	1807	1 867

1.4. Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase ja sen tunnusluvut

	31.12.2018	31.12.2017
	1000 €	1000 €
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
2. Muut pitkävaikutteiset menot	399	428
Aineettomat hyödykkeet yht.	399	428
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	1196	1178
2. Rakennukset	2430	2578
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1023	1084
4. Koneet ja kalusto	87	99
5. Muut aineelliset hyödykkeet	7	7
6. Ennakkomaksut ja keskener.hank.	96	
Aineelliset hyödykkeet yht	4839	4946
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	2467	2366
3. Muut lainasaamiset	367	267
Sijoitukset yhteensä	2834	2633
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	8072	8007
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1. Valtion toimeksiannot		
2. Lahj.rahastojen erityiskatteet	1	1
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHT	1	1
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	150	207
3. Muut saamiset	82	50
4. Siirtosaamiset	304	102
Lyhytaikaiset saamiset yht.	536	360
Saamiset yhteensä	536	360
III Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yht.	129	199
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	666	559
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8738	8567

	31.12.2018	31.12.2017
	1000 €	1000 €
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	-3550	-3550
IV Ed.tilikausien yli/alijäämä	1866	1888
V Tilikauden yli/alijäämä	-741	53
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	-2425	-1609
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
2. Lahjoitusrahastojen pääoma	-24	-30
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHT.	-24	-30
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
2. Lainat vakuutus- ja rah.lait.	-3459	-4141
7. Muut velat	-166	-166
Pitkäaikainen vieras po. yht.	-3626	-4307
II Lyhytaikainen		
1. Joukkovelkakirjalainat	-700	-850
2. Lainat rahoitus- ja vak.lait.	-671	-886
5. Saadut ennakot	-6	-9
6. Ostovelat	-833	-482
7. Muut velat	-39	-81
8. Siirtovelat	-415	-314
Lyhytaikainen vieras po. yht.	-2663	-2620
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	-6289	-6927
VASTATTAVAA	-8738	-8567
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	27,80	18,80
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	52,20	56,75
Velat ja vastuut % käyttötuloista, %	52,56	57,49
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-1125	-1941
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-622,68	-1039,63
Lainakanta 31.12. , 1000 €	4831	5876
Lainat euroa/asukas	2673,28	3147,48
Lainasaamiset, 1000 €	367	267
Asukasmäärä	1807	1867

1.5 Kunnan kokonaistulot ja -menot

TULOT

Toiminta	2018
Toimintatuotot	722 379,56
Verotulot	5 770 037,34
Valtionosuudet	5 535 263,00
Korkotuotot	5,10
Muut rahoitustuotot	10 815,94
Satunnaiset tuotot	407 422,88
Tulorahoituksen korjauserät	-
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-506 466,82
Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	32 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	562 180,00
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	-
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	-
Kokonaistulot yhteensä	12 533 637,00

MENOT

Toiminta	
Toimintakulut	11 318 113,55
Korkokulut	33 891,70
Muut rahoituskulut	4 001,74
Tulorahoituksen korjauserät	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-
Investoinnit	
Investointimenot	326 142,11
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten lisäykset	100 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	895 740,00
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	150 000,00
Kokonaismenot yhteensä	12 827 889,10

Täsmäytys

Kokonaistulot – kokonaismenot = 12 533 637,00 – 12 827 889,10 = - 294 252,10

Muut maksuvalmiuden muutokset – rahavarojen muutos = - 224 614,67 – (-69 637,43) = - 294 252,10

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kuntakonserniin kuuluvat kuntayhtymät, tytäryhteisöt, osakkuusyhteisöt ja muut yhteisöt ja säätiöt:

Kuntayhtymäosuudet	Omistusosuus %, 31.12.2018
--------------------	----------------------------

Pohjois-Satakunnan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä	8,5
Satakunnan sairaanhoitopiiri 1,02	1,00
Satakunnan sairaanhoitopiiri, sosiaalipalvelut 0,65	
Satakunnan koulutuskuntayhtymä	1,31
Satakuntaliitto	0,69

Tytäryhtiöosakkeet ja osuudet	
-------------------------------	--

Kiinteistö Oy Jäminsato	85,5
(Ki Oy Heporivi omistaa osakkeista 14,5 %)	
Kiinteistö Oy Heporivi	100
As Oy Jämijärven Avennonranta	100
Kiinteistö Oy Raharinne	100
Jämin Hiihtotunneli Oy	99,8

Muut yhteisöt ja säätiöt	
--------------------------	--

Jämi-Säätiö	50
(ei yhdistetty)	

Muut osakkeet ja osuudet	
--------------------------	--

Asunto Oy Avennonmäki	
Lännen Tehtaat Oy	
Osuuskunta Metsäliitto	
M-Real Oy	
Jämijärven Osuuspankki	
Jämijärven vesiosuuskunta	
Mielahden vesiosuuskunta	
Palojoen vesiosuuskunta	
Kankaanpään Keinojää Oy	
Satakunnan Puhelin Oy (Finda Oy)	
Pohjois-Satakunnan kehittämiskeskus Oy (alasajo kesken)	
P-S Liiku Oy	
As Oy Jämijärven Kauppakulma	
Pohjois-Satakunnan Seutuverkko Oy	
PSSV Palvelut Oy	
KuntaPro Oy	

1.6.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Kunnan konserniohjeet on hyväksytty valtuustossa 16.12.2008. Ne päivitetään hallintosääntöprosessin aikana.

Vuoden 2018 talousarviossa on valtuuston asettamat tavoitteet koko kuntakonsernille. Tavoitteiden toteutuminen ilmenee kohdasta 2.2.

Konsernisäännön mukaan kunnanhallitus käyttää ohjausvaltaa nimeämällä edustajat yhtiökokouksiin ja antamalla edustajilleen tarpeelliset ohjeet.

Kuntakonsernin omistajaohjausta on tehty, mutta huonoksi päässeen tilanteen ohjaus on haasteellista ja tervehtyminen hidasta. Yhtiöiden taloudellinen tilanne on selvitetty omistajan aloitteesta ja selvityksen perusteella on aloitettu tervehdyttämistoimia, jotka ovat edenneet ja jatkuvat.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Jämijärven kunnan konsernirakenne hyväksyttiin valtuustossa 21.4.1998 ja konserniohjeet 16.12.2008. Konsernin tytäryhteisöjä määritettäessä Jämi-säätiö on jätetty yhdistelyn ulkopuolelle. Tällöin todettu, että säätiön sääntöjen mukaan kunnalla ei ole suoraa määräysvaltaa säätiössä. Harkinnan ja asiantuntijakannanottojen perusteella Jämi-säätiö on konsernirakenteessa huomioitu muuna yhteisönä.

Kuntakonsernin kumulatiivinen alijäämä oli vuoden lopussa -2.091.703,36 €, mikä tarkoittaa -1.157,56 €/as. Kumulatiivinen konsernialijäämä väheni viime vuodesta. Koko konsernin lainamäärä oli vuoden lopussa yhteensä 6.119.468,88 €, jolloin asukasta kohden konsernin lainamäärä on 3.386,54 €/as. **Kertynyt konsernialijäämä ylittää edelleen arviointimenettelyn raja-arvon 1.000€/as.**

Kunta on tilikaudella antanut avustusta Jämi-säätiölle 9 921,13 € ja Jämin Hiihtotunneli Oy:n sähkölaskuja kunta maksoi takaussopimuksen perusteella 59 492,40 €.

Kunta maksoi tilikaudella takaajana Jämin Hiihtotunneli Oy:n lainoja 6 910,83 € ja Ki Oy Jäminsadon lainoja 3 491,62 €, takaajana maksetut suoritukset on kirjattu saataviksi tytäryhteisöiltä. Kunta antoi tilikaudella Jämin Hiihtotunneli Oy:lle 100 000 € pääomallainan, jolla ei ole eräpäivää.

Jämi-säätiö on käynyt Metsähallituksen kanssa neuvotteluja vuokrasopimusten uusimisesta. Metsähallituksen toimintaperiaatteet eivät mahdollistaneet entisenlaista isoa sopimusta, vaan neuvottelut on käytävä monesta erillisestä palasta eri toimijoiden kanssa. Kunta on antanut säätiön pyynnöstä henkilöstöresurssiapua näihin neuvotteluihin ja tilinpäätösvuonna vasta kentän osalta on sopimusprosessi valmis. Sopimusneuvottelut keskeytyivät kolmannen osapuolen toiminnan johdosta, mutta tilinpäätöksen valmistelun aikaan asia on ohi ja säätiö jatkaa keskeytettyjä neuvotteluita.

Jämin Hiihtotunneli Oy huolehti yhteistyössä kunnan ja vapaaehtoisten kanssa lipunmyynnin, markkinoinnin ja valvonnan. Tykkilumiladut, mm. Kankaanpäässä ja Tampereella, verottavat eniten tunnelissa hiihtäjien määrää. Käytännössä kannattava toiminta-aika on vain loka-marraskuu ja säästä sekä pohjoisen lumiolosuhteista riippuen joulukuu. Yhtiön hallitus on vahvistunut ja sillä on jo selkeitä kehittämispäämääriä toiminnan reunaehdot huomioiden. Tarpeellista on kuitenkin saada vahvistettua rahoitusta ja yhteistyökumppaneita.

1.6.4 Arvio konsernin tulevasta kehityksestä

Kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden talouden ongelmat pahentavat vakavasti Jämijärven kunnan talouden haasteita. Kunnan talous ja muun toiminnan ylläpitäminen ei ole kestäväällä pohjalla, jos kunta joutuu vuosittain jälkijättöisesti rahoittamaan konserniyhtiöidensä taloutta. Konsernin talouden ja toiminnan tervehdyttäminen on kriittinen tekijä Jämijärven kunnan selviytymisessä.

Jämi Areenan myyntiin ja markkinointiin ei ole ollut käytettävissä tarvittavassa määrin henkilö- eikä taloudellisia resursseja niin, että ulkoisia tuloja, joilla ainoastaan on tässä yhteydessä merkitystä, olisi pystytty kasvattamaan riittävän suuriksi. Jämillä ei myöskään ole tällä hetkellä tapahtumapalveluiden tuottajaa, joka hyödyntäisi monipuolisia tiloja. Kunnan perustoiminnan kannalta merkittävä asia kuitenkin on, että kunta on pystynyt järjestämään motivoivaa kuntouttavaa työtoimintaa Jämi Areenalla ja sitä kautta säästämään pitkäaikaistyöttömyyden aiheuttamissa kustannuksissa. Jämi Areenan toiminta tarvitsee tapahtumapalveluiden tuottaja -tyyppistä yhteistyötä vahvemmin, samoin yhteistä markkinointia ja myyntiä muiden Jämin matkailubrandin alla toimivien yritysten kanssa.

Jämi-säätiö ei kuulu varsinaisesti kuntakonserniin, mutta sen kehityksellä on oleellinen merkitys kuntakonsernin tasapainotilanteen kehityksessä. Säätiön meno-tulorakennetta on edelleen kehitettävä siten, että toimet, joita se tekee Jämin alueella ovat yhteisesti alueen yrittäjien, kunnan ja yhdistysten maksamia eivätkä kustannuserät jää säätiölle ja valu edelleen kunnalle. Kunnan kokonaisuuden intressissä on tukea säätiötä vahvistamaan rooliaan vain asioiden koordinoijana ja Jämin alueen myönteisen kehittymisen edistäjänä. Säätiön ydintehtävä on lentokenttään ja harrasteilmailuun liittyvä työ.

1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konserniohjeen mukaan tytäryhteisö on velvollinen raportoimaan toiminnastaan kunnanhallitukselle. Tilinpäätösasiakirjojen lisäksi tytäryhteisöjen edustajia on kutsuttu kunnanhallituksen kokouksiin ja valtuuston iltakouluihin raportoimaan tilanteesta. Kunnanjohtaja on pyrkinyt olemaan tiiviisti mukana Jämi-säätiön ja Jämin Hiihtotunneli Oy:n kehittämiseen liittyvissä asioissa ja myös kokouksissa. Nämä molemmat ovat vieneet huomattavasti kunnanjohtajan työaika. Tämä ei ole jatkossa mahdollista eikä palvele omistajaohjauksen tarpeita.

Kuntakonsernin johtamisesta vastaa kunnanhallitus ja konsernijohtajana toimii kunnanjohtaja. Operatiivisesta johtamisesta vastaavat toimialajohtajat.

1.6.6. Konsernitilinpäätös

1.6.6.1. Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	v. 2018 1 000 €	v. 2017 1 000 €
TULOSLASKELMA		
Toimintatuotot	9347	8896
Toimintakulut	-20040	-20177
Toimintakate	-10693	-11281
Verotulot	5760	5694
Valtionosuudet	5781	6094
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	43	11
Korkokulut	-47	-57
Muut rahoituskulut	-7	-7
Vuosikate	837	454
Poistot ja arvonalentumiset:		
Poistot	-553	-560
Satunnaiset erät	407	
Tilikauden tulos	691	-106
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	691	-106
Toimintatuotot/toimintakulut, %	46,7	44,1
Vuosikate/poistot, %	151	81
Vuosikate, euroa/asukas	463	243
Asukasmäärä	1807	1867

1.6.6.2 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	v. 2018 1 000 €	v. 2017 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	837	454
Satunnaiset erät	407	
Tulorahoituksen korjauserä	-492	5
Toiminnan rahavirta yhteensä	752	459
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-650	-359
Rahoitusosuudet investointi menoihin	32	4
Pysyvien vastaavien luovutustulot	570	21
Investointien rahavirta yhteensä	-48	-333
Toiminnan ja investointien rahavirta	704	126
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	-100	
Antolainojen vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	249	1296
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-969	-828
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-416	-207
Oman pääoman muutokset (korjaukset)	326	20
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	-6	-12
Vaihtomaisuuden muutos	-2	-2
Saamisten muutos	-387	45
Korottomien velkojen muutos	358	-334
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-947	-22
RAHAVAROJEN MUUTOS	-243	103
Rahavarat 31.12	662	905
Rahavarat 1.1.	905	801
RAHAVAROJEN MUUTOS	-243	103
Toiminnan ja investointien rahavirran		
Kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-1191	-2212
Investointien tulorahoitus, %	135,5	128,1
Lainanhoitokate	0,87	0,52
Kassan riittävyys, pv	11,1	15,4

1.6.6.3 Konsernitase ja sen tunnusluvut

	v. 2018	v. 2017
	1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet:		
Aineettomat oikeudet	15	23
Muut pitkävaikuttiset menot	401	432
Ennakkomaksut		
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	416	455
Aineelliset hyödykkeet:		
Maa- ja vesialueet	1404	1337
Rakennukset	4695	4720
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1059	1118
Koneet ja kalusto	303	319
Muut aineelliset hyödykkeet	13	12
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinna	112	71
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	7585	7578
Sijoitukset:		
Muut osakkeet ja osuudet	708	701
Joukkovelkakirjalainasaam.		
Muut lainasaamiset	50	50
Muut saamiset	-42	-33
Sijoitukset yhteensä	716	718
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	6	7
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	73	71
Saamiset:		
Pitkäaikaiset saamiset	-18	
Lyhytaikaiset saamiset	1520	1115
Rahoitusarvopaperit	65	66
Rahat ja pankkisaamiset	597	839
VASTAAVAA YHTEENSÄ	10961	10849

	KONSERNI v. 2018 1 000 €	KONSERNI v. 2017 1 000 €
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	3550	3 550 299,59
Arvonkorotusrahasto		27
Muut omat rahastot	223	198
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	-2783	-2692
Tilikauden yli-/alijäämä	691	-106
Oma pääoma yhteensä	1682	977
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1	1
POISTOERO JA VAPAAHT.VARAUKSET		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	121	111
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	37	44
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	4828	5332
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	166	166
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	1291	1742
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	2834	2476
Vieras pääoma yhteensä	9120	9716
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	10961	10849
Omavaraisuusaste, %	15,35	9,01
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	43,66	46,97
Velat ja vastuut % käyttötuloista	44,42	47,66
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-2092	-2798
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	-1157,56	-1498,87
Lainakanta 31.12. 1000 €	6119	7074
Lainakanta 31.12. €/asukas	3386,54	3788,77
Lainasaamiset 1000 €	50	50
Asukasmäärä	1807	1867

1.7. Konsernin henkilöstömäärä

	v 2018	v 2017
Kunnan ja sen tytäryhteisöjen palveluksessa oleva henkilöstömäärä keskimäärin	42	45

1.8. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kunnan tilinpäätöksen mukaan vuosikate v. 2018 on + 682.493,95 euroa.

Poistojen (-349.033,36) ja satunnaisten erien (+407.422,88) jälkeen tilikauden tulokseksi jää ylijäämää + 740.883,47 euroa.

Hallitus esittää, että ylijäämä kirjataan kokonaisuutenaan taseen vastattavaa puolelle omaan pääomaan yli-/alijäämä tilille.

Kumulatiivinen alijäämä taseessa on – 1.125.188,47 euroa.

Kuntalain talouden tasapainottamista koskevilla säännöksillä pyritään lisäämään talouden suunnitelmallisuutta ja selkeyttämään ja täsmentämään kunnan talouden tasapainosäätelyä erityisesti tilanteessa, jossa kunnan kertynyt alijäämä on merkittävä. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamisessa.

Kunnanhallituksen toimintakertomuksessa tekemä selonteko jakaantuu kahteen osaan. Ensinnäkin tulee selvittää tilinpäätösvuonna voimassa olleen taloussuunnitelman toteutuminen. Toiseksi, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, kunnanhallituksen on tehtävä selkoa, onko kuluvana vuonna voimassa oleva taloussuunnitelma riittävä.

Tilinpäätösvuonna voimassa olevan taloussuunnitelman(2018–2020) mukaan alijäämät olisi saatu katettua vuoden 2021 loppuun mennessä:

	Arvio	Toteutunut	Kumulat. alijäämä
2017	3.000	- 53.173,53	-1.940.995,30
2018	118.060	+740.883,47	
2018		oik. + 74.923,36	-1.125.188,47
2019	334.000		- 791.188,47
2020	372.000		- 419.188,47
2021	518.000		+ 98.811,53

Tilinpäätösvuoden osalta voimassa oleva taloussuunnitelma on toteutunut ennakoitua paremmin. Merkittävimmät tekijät ovat kertaluonteiset myyntivoitot maa-alueiden sekä sähköyhtiön osakkeiden myynnistä (yhteensä 506.466,82 €). Verotulot jäivät -233.962,66 € alle arvion. Sekä Satakunnan sairaanhoitopiirin (-255.110,03.€) että PoSa:n (-197.941,00 €) menot jäivät alle arvion.

Kuluvana vuonna voimassa olevan taloussuunnitelman (2019–2021) mukaan taseessa olevia alijäämiä ei saada katettua suunnitelmakaudella v. 2022 loppuun mennessä.

	Arvio		Toteutunut	Kumulat. alijäämä
2018	118.060		+740.883,47	
2018		oik.	+ 74.923,36	-1.125.188,47
2019	-334.276			-1.459.464,47
2020	- 89.861			-1.549.325,47
2021	105.450			-1.443.875,47
2022	347.968			-1.095.907,47

Talousarviota, talouden tasapainottamisen ohjelmaa päivitetään v. 2019 aikana.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1. Jämijärven kunnan toiminta-ajatus, päämäärä, tavoitteet ja niiden toteutuminen

Jämijärven kuntastrategia 2030 on hyväksytty 2016 ja tarkennettu vision osalta KV 17.12.2018 89 §.

Jämijärven kunnan toiminta-ajatus:

Jämijärvi on rohkea ja aito maaseutukunta, monitoimijainen yhteisö, jossa jokainen yksilö on osallinen ja arvokas. Taloudeltaan tasapainoinen kuntakonserni on olemassa nimenomaan tätä yhteisöä varten.

Kunnan toiminta-ajatus vastaa kysymykseen kunnan olemassa olon oikeutuksesta, siihen, että miksi Jämijärven kunta on olemassa.

Jämijärven kunnan visio 2030, jota tarkennettiin KV 17.12.2018 89 §, mitä me olemme vuonna 2030 kuuluu seuraavasti:

Pieni ja lennokas Jämijärvi on älykkäästi erikoistunut, kehittyvin pienyritysten kunta sekä aito, lämmin ja hyvinvoiva maaseutuyhteisö, jonka ylepyys – kiireen yläpuolella oleva Jämi – sauvoo koko seudun tärkeänä vetovoimatekijänä ja puksuttaa matkailun veturina.

Jämijärven kunnan toimintaa ohjaavat arvot:

Vapaus

Arvostaminen

Aitous

Lennokkuus

Moderni maaseutuelämä

Toiminta-ajatus:

STRATEGISET TAVOITTEET:

1. Jämijärven kunnan talous on tasapainossa
2. Jämijärven kuntakuva on aito itsensä näköinen: lennokas, kiireetön, pirteä ja koukuttava
3. Jämijärvellä on on kehittyvä, lennokas ja kasvava pienyrityskanta ja vapaaehtoissektori

KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT VUODELLE 2018:

- 1) Haemme toiminnan kehittämisen veroprosentin korotuksen tueksi säästöjä, jotta saamme tasapainotussuunnitelman mukaisesti talouden tasapainoon
- 2) Lennokas, omannäköinen ja jatkuvasti kehitettävä kuntamarkkinointi tavoittaa laajenevan yleisön
- 3) Markkinoimme innovatiivisesti kaava-alueiden vapaita tontteja.
- 4) Vahvistamme opetuksen ja varhaiskasvatuksen roolia kunnan vetovoimatekijänä
- 5) Lisäämme suunnitelmallisesti ja innovatiivisesti Jämin tunnettavuutta
- 6) Elinkeinotyöryhmä toimii kunnolla ja toiminnalla on vaikutusta
- 7) Vuoropuhelu kunnan ja yrittäjien välillä on tehokasta ja jatkuvaa

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN 31.12.2018:

1. Talouden tiukka tasapainottamissuunnitelma on tehty hallintokuntien yhteistyössä
2. Erilaisia kuntamarkkointitempauksia on tehty ilman rahaa vaativaa budjettia, mm. kerrostalon pihakirppis ja avoimet ovet, Hiihtotunnelin lipunmyynnissä matkailuinfopiste ymv. Myös perinteistä markkinointia on tehty mm. osallistumalla matkailumessuille Jämin yrittäjien kanssa yhteistyössä. Sosiaalisessa mediassa pyritään viestimään aktiivisesti.
3. Ilmailumökkialueen ja Tuulenpesän tonttien ennakkoesittelyä on tehty messuilla ja tapahtumissa, joihin on osallistuttu.
4. Ammattitaitoinen, sitoutunut ja motivoitunut henkilöstö ja kouluruokailu ovat saaneet hyvää palautetta
5. Sosiaalisen median käyttöä on pyritty lisäämään mahdollisimman paljon. Pienet henkilöstöresurssit ja laajat työnkuvat ovat siinä haaste.
6. Elinkeinotyöryhmä ei ole toiminut suunnitellusti. Toiminnan luonne ja tarkoitus on vielä muotoutumassa. Yhteistyötä elinkeinopalveluissa on tehty Kankaanpään elinkeinopalveluiden kanssa ostopalveluna.
7. Toimittu matalan yhteydenottokynnyksen periaatteella

2.2. Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

KUNTAKONSERNIN STRATEGISET TAVOITTEET:

Kuntakonsernin talouden tervehdyttäminen niin, että alijäämä kääntyy selkeään ja kestävään laskusuuntaan

KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT VUODELLE 2018:

1. Hiihtotunnelin taloustilanteen tervehdyttäminen
2. Vuokrataloyhtiöiden talouden tervehdyttäminen ja myyntitoimet
3. Jämi Säätiön aktiivisuus toimintaperiaatteidensa ja toimintansa uudistamiseksi
4. Sote-menojen kasvun leikkaus ja mahdolliset säästötoimet yhdessä PoSa:n kanssa

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN 31.12.2018:

1. Asia etenee, mutta hitaasti. Omistusjärjestelyt toivat vähän yli +70.000 € parannusta kumulatiiviseen alijäämään. Yhtiön oma pääoma on positiivinen ja yhtiöllä suunnitelmia toiminnan kehittämistä todellisuuden asettamat reunaehdot huomioiden.
2. Tilanne ei ole edennyt vielä toivotulla tasolla, mutta parannusta on tapahtunut, taloyhtiöiden asukastilanne on kehittynyt myönteiseen suuntaan.
3. Ilmailijat ovat kehittäneet kentän ylläpidon takaamiseksi menetelmää, jolla käyttäjät osallistuvat ylläpidon kustannuksiin. Säätiöllä oli pitkät neuvottelut metsähallituksen kanssa alueen vuokrasopimuksista ja asia tilinpäätösvuoden vaihtuessa vielä edelleen keskeneräinen. Neuvottelut keskeytyivät kolmannen osapuolen toimista. Kentän osalta sopimus on jo syntynyt, mutta pienemmät sopimukset pääset taas jatkumaan keskeytyksen jälkeen.
4. Tilinpäätösvuonna tehty erittäin tiivistä ja hyvää yhteistyötä PoSa:n kanssa ja se onnistunut leikkaamaan menojen kasvua edelleen merkittävästi.

2.3. Käyttötalous

2.3.1. Käyttötalousosan toteutumisvertailu

VAALIT

Vuonna 2018 toimitettiin presidentinvaali (vaalipäivä 28.1.2018). Vuonna 2019 on eduskuntavaalit huhtikuussa sekä europarlamenttivaalit keväällä.

Kunta hoitaa vaalien osalta sekä ennakkoäänestyksen että vaalipäivän äänestyksen.

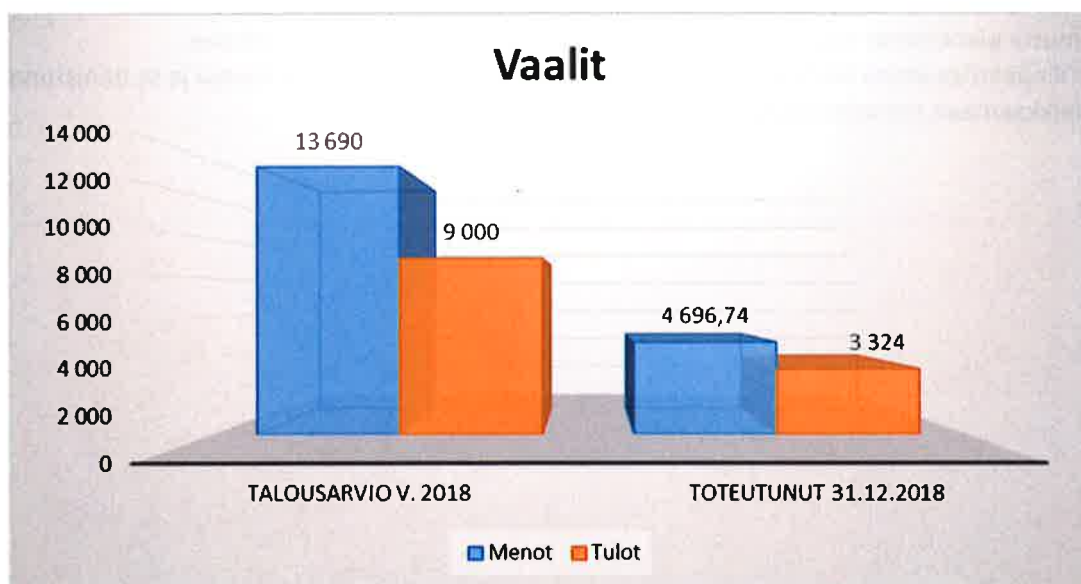
Tavoitteena on, että kunnalle vaalien järjestämisestä kuuluvat tehtävät hoidetaan asianmukaisesti ja täsmällisesti.

KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT VUODELLE 2018:

Kunta hoiti presidentinvaalin kokonaisuudessaan asianmukaisesti ja täsmällisesti.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET MÄÄRÄRAHAN YLITYKSET/ALITUKSET:

Vaaleihin varattu määräraha alittui 3.317,46 eurolla, koska ei toimitettu presidentin vaalin toista vaalia eikä maakuntavaaleja. Nettokäyttö oli 29,3 %.

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta-muutokset	Käyttö	Käyttö-%
100	Vaalit					
1000	Vaalit					
***	TOIMINTATUOTOT	0,00	-9 000	0	-3 324,20	36,90
***	TOIMINTAKULUT	5 906,40	13 690	0	4 696,74	34,30
****	TOIMINTAKATE	5 906,40	4 690	0	1 372,54	29,30
100	Vaalit YHTEENSÄ					
***	TOIMINTATUOTOT	0,00	-9 000	0	-3 324,20	36,90
***	TOIMINTAKULUT	5 906,40	13 690	0	4 696,74	34,30
****	TOIMINTAKATE	5 906,40	4 690	0	1 372,54	29,30

TILINTARKASTUS

STRATEGISET TAVOITTEET:

Ohjaavalla tilintarkastusmenetelmällä kunnan toimintojen ja talouden hoidon oikeellisuuden edistäminen

KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT VUODELLE 2018:

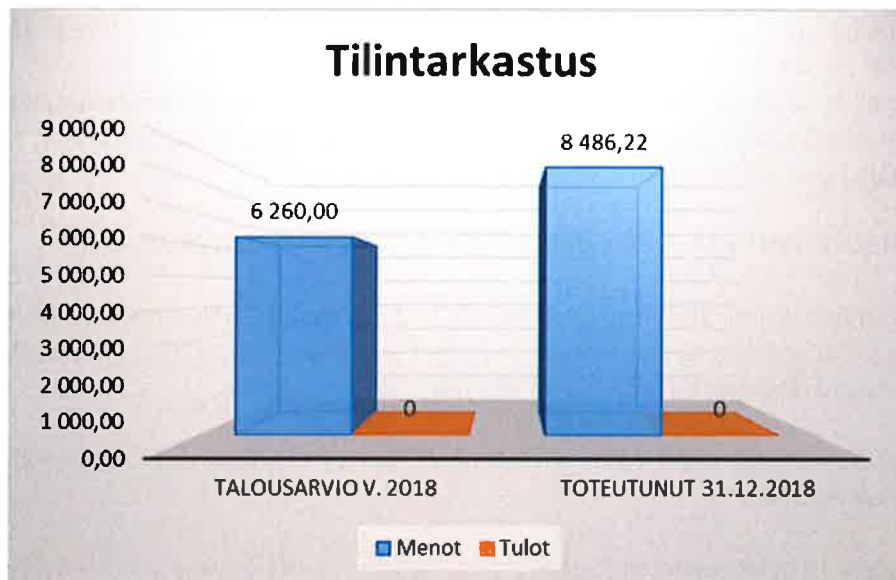
Tarkastustyön tekeminen hallintokunnittain laaditun ohjelman mukaisesti.

MITTARIT:

8) Tarkastusohjelman tavoitteet saavutettu / ei saavutettu.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET MÄÄRÄRAHAN YLITYKSET/ALITUKSET:

Talousarviomääräraha ylittyi 2 226,22 € (koulutus, tablettien hankinta lautakunnan jäsenille sekä tilintarkastuspalkkiot). Käyttö 135,6 %.

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
102	Tilintarkastus					
1001	Tilintarkastus					
***	TOIMINTAKULUT	6 229,04	6 260	0	8 486,22	135,60
****	TOIMINTAKATE	6 229,04	6 260	0	8 486,22	135,60
102	Tilintarkastus YHTEENSÄ					
***	TOIMINTAKULUT	6 229,04	6 260	0	8 486,22	135,60
****	TOIMINTAKATE	6 229,04	6 260	0	8 486,22	135,60

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

Pohjois-Satakunnan peruspalvelukuntayhtymä PoSa tuottaa Jämijärvellä sosiaali- ja terveydehuollon palvelut.

STRATEGISET TAVOITTEET:

- 9) Menojen kasvun leikkaaminen
- 10) Lähipalveluiden säilyminen tarkoituksenmukaisesti kuntalaisten saatavilla
- 11) Liikunnan lisääminen asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi

KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT VUODELLE 2018:

- 1) Yhteistyö PoSa:n kanssa kustannusten kasvun leikkaamiseksi sekä viranhaltijatasolla että konserniohjausnäkökulmasta
- 2) Aktiivinen osallistuminen Satasoten valmisteluun yhteistyössä PoSa-kuntien kanssa
- 3) Moniammatillisen hyvinvointityöryhmän toiminnan käynnistyminen ja laaja hyvinvointikertomus

MITTARIT:

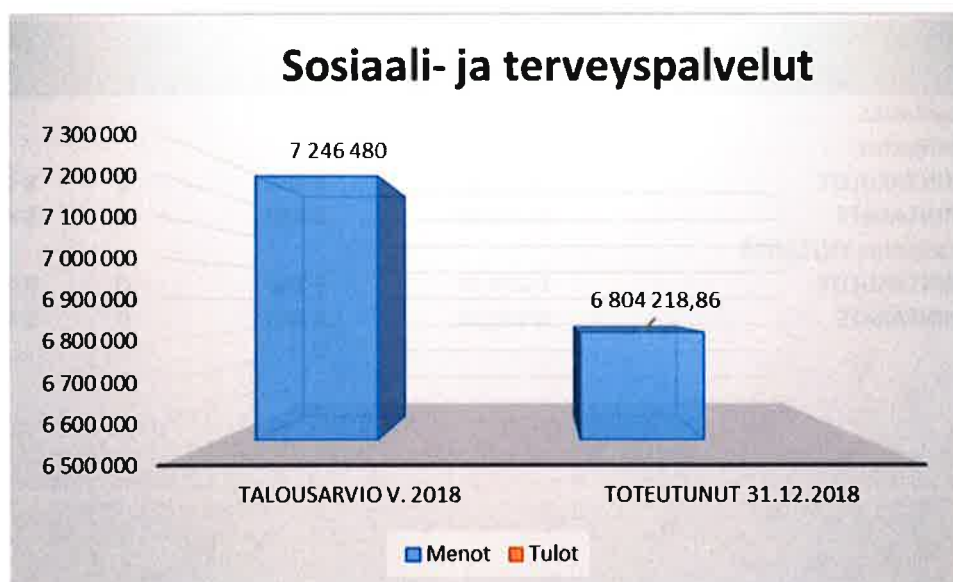
- 1) PoSa:n menot vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna – 271.704 € (-5,5 %) ja sairaanhoitopiirin menot -204.141,54 € (-9,4 %) ja molemmat jäivät alle talousarvion (PoSa -197.941 € ja SATSHP 255.110,03 €).
- 2) Attendo aloittanut loppuvuonna uuden hoivakodin työmaan valmistelun, tiivis ja uudenlainen yhteistyömalli suunnitteilla ja aloitettu jo tilinpäätösvalmistelun aikana.
- 3) Laaja hyvinvointikertomus on tehty ja jalkautettu

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET MÄÄRÄRAHAN YLITYKSET/ALITUKSET:

Talousarvion menot alittuivat yhteensä -463.133,84 euroa. PoSa:n menot alittuivat -197.941,00 euroa ja Satakunnan sairaanhoitopiirin menot alittuivat -255.110,03 euroa. Hallintotoimen menot (mm. työmarkkinatuen kuntaosuus) ylittivät 3.805,17 eurolla.

Koulukuraattoripalvelut sekä hoitovastuun siirtäneiden kuntalaisten menot ylittivät talousarvion 9.046,60 eurolla.

Talousarvion nettokäyttö oli 93,9 %.

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
103	Sosiaali-ja terveystalvet					
1002	Keskussairaala					
***	TOIMINTAKULUT	1 614 644,43	1 677 000	0	1 408 373,59	84,00
****	TOIMINTAKATE	1 614 644,43	1 677 000	0	1 408 373,59	84,00
1003	Erityisvelvoitteet					
***	TOIMINTAKULUT	119 622,76	118 000	0	114 561,13	97,10
****	TOIMINTAKATE	119 622,76	118 000	0	114 561,13	97,10
1004	Hoitokustannusten tasaus					
***	TOIMINTAKULUT	80 165,00	28 000	0	37 233,00	133,00
****	TOIMINTAKATE	80 165,00	28 000	0	37 233,00	133,00
1005	Ostopalvelut					
***	TOIMINTAKULUT	359 656,32	401 000	0	412 212,25	102,80
****	TOIMINTAKATE	359 656,32	401 000	0	412 212,25	102,80
1006	Perusterv.huollon päivystys					
***	TOIMINTAKULUT	4 943,00	6 000	0	2 510,00	41,80
****	TOIMINTAKATE	4 943,00	6 000	0	2 510,00	41,80
1007	Muu erikoissairaanhoido					
***	TOIMINTAKULUT	23 537,31	23 070	0	22 706,42	98,40
****	TOIMINTAKATE	23 537,31	23 070	0	22 706,42	98,40
1008	Yöpäivystys Parkano					
***	TOIMINTAKULUT	2 623,12	0	0	0,00	0,00
****	TOIMINTAKATE	2 623,12	0	0	0,00	0,00
1011	Perhepalvelut					
***	TOIMINTAKULUT	587 694,19	608 460	0	510 510,51	83,90
****	TOIMINTAKATE	587 694,19	608 460	0	510 510,51	83,90
1012	Aikuispalvelut					
***	TOIMINTAKULUT	1 111 012,34	1 166 100	0	1 192 003,47	102,20
****	TOIMINTAKATE	1 111 012,34	1 166 100	0	1 192 003,47	102,20
1013	Vanhuspalvelut					
***	TOIMINTAKULUT	1 865 323,24	1 785 350	0	1 850 416,90	103,60
****	TOIMINTAKATE	1 865 323,24	1 785 350	0	1 850 416,90	103,60
1014	Erityispaalvelut					
***	TOIMINTAKULUT	1 390 236,26	1 301 210	0	1 129 814,42	86,80
****	TOIMINTAKATE	1 390 236,26	1 301 210	0	1 129 814,42	86,80
1016	Ympäristöpaalvelut					
***	TOIMINTAKULUT	81 646,00	95 290	0	83 072,00	87,20
****	TOIMINTAKATE	81 646,00	95 290	0	83 072,00	87,20
1017	Hallintotoimi (muu sos.ja terv)					
***	TOIMINTATUOTOT	-25,10	0	0	0,00	0,00
***	TOIMINTAKULUT	26 273,83	37 000	0	40 805,17	110,30
****	TOIMINTAKATE	26 248,73	37 000	0	40 805,17	110,30
103	Sosiaali-ja terveystalvet YHTEENSÄ					
***	TOIMINTATUOTOT	-25,10	0	0	0,00	0,00
***	TOIMINTAKULUT	7 267 377,80	7 246 480	0	6 804 218,86	93,90
****	TOIMINTAKATE	7 267 352,70	7 246 480	0	6 804 218,86	93,90

YLEISHALLINTO**TOIMINTA-AJATUS:**

Yleishallinto huolehtii hallintoon, talouteen, sisäisiin palveluihin, kuntamarkkinointiin liittyvistä asioista

STRATEGISET TAVOITTEET:

- 1) Kunnan talouden tasapaino saavutetaan tasapainottamisohjelman mukaan
- 2) Resursseja kohdistetaan vahvasti innovatiiviseen kuntamarkkinointiin

KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT VUODELLE 2018:

- 1) Yhteistyössä hallintokuntien kanssa löydetään säästötoimia, joilla yhdessä nostetun veroprosentin kanssa pystytään vaikuttavasti tasapainottamaan taloutta suunnitellusti
- 2) Kunnan myönteinen näkyvyys eri medioissa
- 3) Kunnan markkinointi on suunnitelmallista ja omannäköistä

MITTARIT:

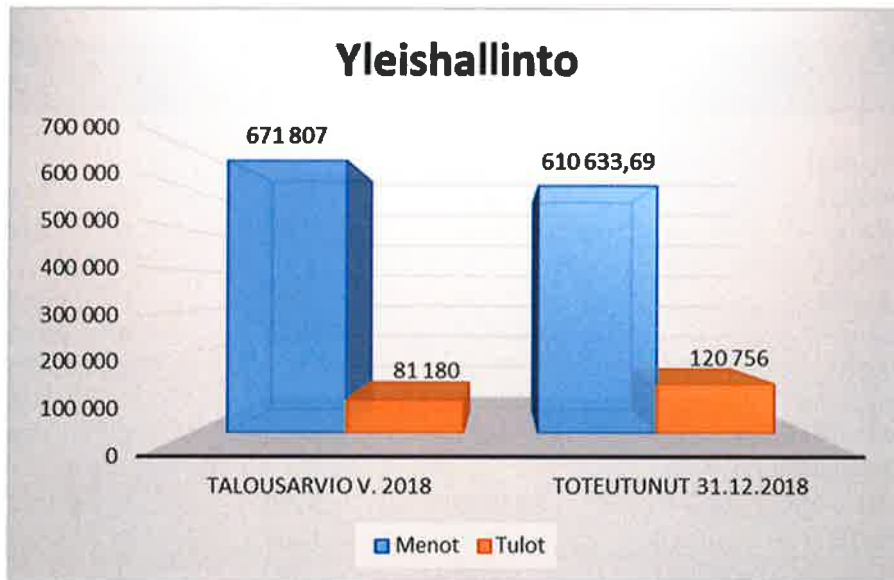
- 1) Saavutetaanko tasapainottamisohjelmassa suunniteltu kehitys: Kyllä
- 2) Kunnan markkinointimateriaalin leviäminen eri medioissa: henkilöstö- ja talousresurssit eivät ole riittäneet systemaattiseen mediaseurantaan. Satunnaisseurannalla leviävyys on ollut kohtalaisen hyvä.
- 3) Vierailujen määrän kehittyminen kunnan internet-sivuilla: henkilöstö- ja talousresurssit eivät ole riittäneet systemaattiseen seurantaan tässäkin eikä taloudelliset resurssit ole mahdollistaneet systemaattista seurantaa.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET MÄÄRÄRAHAN YLITYKSET/ALITUKSET:

Tulot ylittyivät +24.124,24 eurolla. Myyntituotot ylittyivät +6.271,35 euroa, sisäiset myyntituotot alittuivat -15.452,00 euroa ja käyttöomaisuuden myyntivoitot ylittyivät +29.819,94 euroa. Kelan korvaus työterveyshuollosta ylittyi +3.144,59 euroa.

Talousarvion+lisätalousarvion menot alittuivat -66.478,13 eurolla. Toimisto- ja asiantuntijapalvelut ylittyivät +36.343,32 eurolla (mm. Perlacon Oy:n arviointimenettely- ja talouspäällikköpalvelut). Tietotekniikkapalveluihin varattu lisämääräraha (KuntaPro käyttöönotto) alittui -37.023,52 euroa, koska käyttöönotto jatkuu v. 2019 puolella. Palkkakustannusten menojen alitus -27.503,76 euroa (mm. talouspäällikön virka täyttämättä). Muihin kuluihin varattu määräraha alittui - 38.844,12 euroa (mm. tytäryhtiöiden lainatakausmaksut kirjattu saamisten tilille).

Talousarvion nettokäyttö oli 81,9 %.

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
104	Yleishallinto					
1020	Kunnanvaltuusto					
***	TOIMINTAKULUT	12 956,56	12 390	0	9 911,29	80,00
****	TOIMINTAKATE	12 956,56	12 390	0	9 911,29	80,00
1030	Kunnanhallitus					
***	TOIMINTATUOTOT	-15 110,03	-70 000	0	-102 973,12	147,10
***	TOIMINTAKULUT	176 876,37	178 420	0	191 572,90	107,40
****	TOIMINTAKATE	161 766,34	108 420	0	88 599,78	81,70
***	Suunnitelmapoistot	962,70	1 600	0	879,85	55,00
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	2 376,23	1 400	0	1 810,36	129,30
1035	Ystävyysskuntatoiminta					
***	TOIMINTAKULUT	3 948,20	3 200	0	1 200,00	37,50
****	TOIMINTAKATE	3 948,20	3 200	0	1 200,00	37,50
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	0,00	800	0	0,00	0,00
1036	Vanhusneuvosto					
***	TOIMINTATUOTOT	0,00	0	0	-92,55	0,00
***	TOIMINTAKULUT	1 368,29	2 800	0	2 427,25	86,70
****	TOIMINTAKATE	1 368,29	2 800	0	2 334,70	83,40
1040	Kehittämistoimi					
***	TOIMINTAKULUT	16 727,74	12 500	0	11 519,96	92,20
****	TOIMINTAKATE	16 727,74	12 500	0	11 519,96	92,20
1050	Kuntamarkkinointi					
***	TOIMINTAKULUT	18 031,81	9 000	0	5 566,71	61,90
****	TOIMINTAKATE	18 031,81	9 000	0	5 566,71	61,90
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	3 595,46	3 400	0	0,00	0,00
1055	Jämin yhteismarkkinointihanke					
***	TOIMINTATUOTOT	-6 730,36	0	0	-2 170,32	0,00
***	TOIMINTAKULUT	6 727,60	0	0	2 175,75	0,00
****	TOIMINTAKATE	-2,76	0	0	5,43	0,00
1060	Keskustoimisto					
***	TOIMINTATUOTOT	-8 759,87	-1 600	0	-2 832,36	177,00
***	TOIMINTAKULUT	168 826,25	192 990	0	165 987,82	86,00
****	TOIMINTAKATE	160 066,38	191 390	0	163 155,46	85,20
***	Suunnitelmapoistot	1 604,49	3 250	0	1 466,42	45,10
***	TOIMINTATUOTOT (laskennalliset)	-85 265,00	-102 360	0	-86 908,00	84,90
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	1 790,00	3 220	0	1 369,00	42,50
1070	Henkilöstöhallinto					
***	TOIMINTATUOTOT	-10 764,16	-9 580	0	-12 687,89	132,40
***	TOIMINTAKULUT	26 044,70	27 340	0	29 954,81	109,60
****	TOIMINTAKATE	15 280,54	17 760	0	17 266,92	97,20
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	1 845,45	1 900	0	1 781,82	93,80
1080	Työllisyydenhoito					
***	TOIMINTAKULUT	2 911,73	2 720	0	3 592,10	132,10
****	TOIMINTAKATE	2 911,73	2 720	0	3 592,10	132,10
1085	ATK-palvelut					
***	TOIMINTAKULUT	0,00	0	0	0,00	0,00
****	TOIMINTAKATE	0,00	0	0	0,00	0,00
1086	Kunta Pro käyttöönotto					
***	TOIMINTAKULUT	0,00	0	116 937	79 913,48	68,30
****	TOIMINTAKATE	0,00	0	116 937	79 913,48	68,30
1090	Maaseututoimenhoito					
***	TOIMINTATUOTOT	-1 410,85	0	0	0,00	0,00
***	TOIMINTAKULUT	56 511,30	52 830	0	45 397,96	85,90
****	TOIMINTAKATE	55 100,45	52 830	0	45 397,96	85,90
***	Suunnitelmapoistot	320,90	0	0	293,28	0,00
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	3 951,00	2 320	0	2 774,00	119,60

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
1110	Verotus					
***	TOIMINTAKULUT	41 507,51	38 000	0	36 275,81	95,50
****	TOIMINTAKATE	41 507,51	38 000	0	36 275,81	95,50
1120	Yhteisöt					
***	TOIMINTAKULUT	24 788,36	22 680	0	25 137,85	110,80
****	TOIMINTAKATE	24 788,36	22 680	0	25 137,85	110,80
104	Yleishallinto YHTEENSÄ					
***	TOIMINTATUOTOT	-42 775,27	-81 180	0	-120 756,24	148,80
***	TOIMINTAKULUT	557 226,42	554 870	116 937	610 633,69	90,90
****	TOIMINTAKATE	514 451,15	473 690	116 937	489 877,45	82,90
***	Suunnitelmapoistot	2 888,09	4 850	0	2 639,55	54,40
***	TOIMINTATUOTOT (laskennalliset)	-85 265,00	-102 360	0	-86 908,00	84,90
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	13 558,14	13 040	0	7 735,18	59,30

ELINKEINOTOIMI

TOIMINTA-AJATUS:

Elinkeinotoimi tukee Jämijärven laaja-alaista kehittämistä ja yleistä elinvoimaisuuden vahvistamista tekemällä tiivistä yhteistyötä seudun elinkeinoelämän kanssa ja huolehtimalla siitä, että yrityksille tarpeelliset palvelut ovat riittävät, monipuoliset ja oikea-aikaiset.

STRATEGISET TAVOITTEET:

- 1) Aktiivinen, suora ja säännöllinen vuorovaikutus kunnan ja yrittäjien välillä
- 2) Työpaikat / uudet yritykset kunnassa lisääntyvät
- 3) Työttömyysaste maakunnan matalimpia
- 4) Jämin matkailualueimago vahvistuu ja yhtenäistyy ja alue löytää yhteisen toiminta-alustan myyntiin ja markkinointiin
- 5) Huippunopean dataverkon palveluiden käyttöönotto lisääntyy
- 6) Innovatiivinen yhteismarkkinointi

KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT VUODELLE 2018:

- 1) Elinkeinotyöryhmän toiminnan muotojen löytyminen
- 2) Yritysvaikutusarviointi osana kunnan normaalia toimintaa
- 3) Investointien yritys- ja työpaikkavaikutusten arviointi osana kunnan normaalia toimintaa
- 4) Jämin yhteisesiintyminen kehittyä ja toimii suunnitelmallisesti eri areenoilla ja medioissa
- 5) Tuodaan kattavasti esille dataverkon mahdollistamia palveluita
- 6) Jämijärveläisten osaajien ja yritysten näkyminen erilaisissa medioissa yrittäjien ja kunnan yhteistyönä
- 7) Jämijärvi-lähettiläiden löytäminen
- 8) Tonttien myynti lisääntyy

MITTARIT:

- 1) Kunnanjohtajan ja yritysasiantuntijoiden yhteisvierailujen määrä yrityksissä: toteutettu matalan kynnyksen vuorovaikutuksena ja yritysten tarpeiden mukaan.
- 2) Elinkeinotyöryhmän kokoontuminen 4 – 6 kertaa/vuosi: elinkeinotyöryhmä ei ole kokoontunut, hakee muotoja ja toiminta-ajatusta
- 3) Yritysvaikutusten painottuminen investoinneissa: kyllä (mm. liikuntapuisto, yksityistiekorjauksen avustus)
- 4) Työpaikkavaikutusten painottuminen investoinneissa: ei ollut sellaisia investointeja, joilla olisi ollut vaikutusta, investointibudjetin pienuus.
- 5) Toteutuneiden #Jämi -markkinointi-innovaatioiden määrä: monenlaista ”maksutonta” markkinointia tehty oman työn ohella, mutta ei ollut mahdollista systemaattiseen määräseurantaan
- 6) Jämijärveläisten osaajien ja yritysten näkyvyys somessa: pyritty kaikin tavoin lisäämään, mutta ei ollut mahdollisuutta systemaattiseen media- ja volyymiseurantaan
- 7) Onko Jämijärvi-lähettiläs löydetty: asiaa ei ole edistetty
- 8) Tontteja tuotu esiin eri tavoin, mutta kysyntää ei ole juuri nyt ollut. Rantayleiskaavan valmistelu keskeneräinen, tärkeää keskeytymisen jälkeen saada päätökseen mahdollisimman nopeasti.

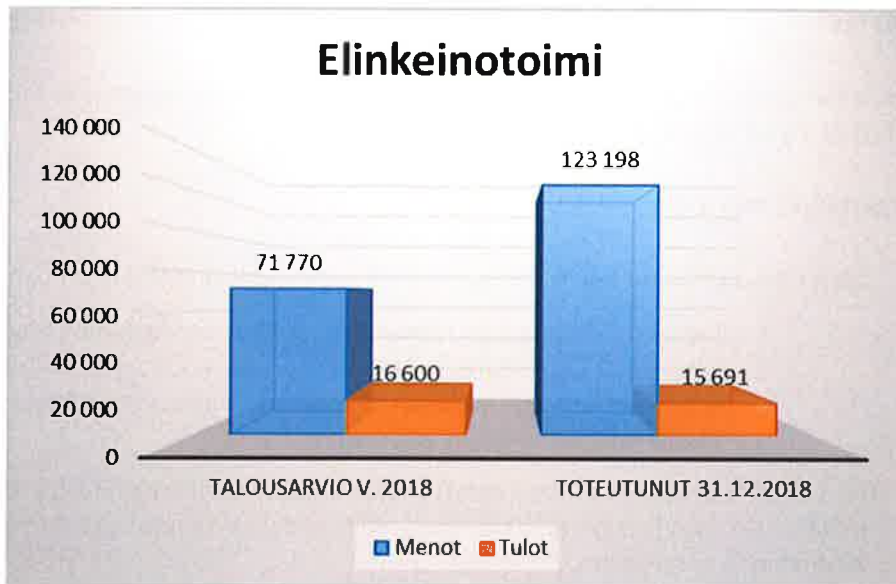
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET MÄÄRÄRAHAN YLITYKSET/ALITUKSET:

Tulot alittuivat -4.260,43 eurolla. Jämi-Areenan käyttö ei toteutunut suunnitellusti ja sen tulojen toteutuma oli 80,3 %.

Jämi-Areenan menot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti (101,8 %).

Elinkeinotoimen osalta menot ylittyivät +47.308,38 euroa. Toimisto- ja asiantuntijapalvelut ylittyivät +12.653,62 eurolla (omistajana tehtyjä Jämin Hiihtotunneli Oy:n selvitysten ja lainopillisten palvelujen ostoja). Muut kulut ylittyivät +60.007,40 euroa (mm. Jämin Hiihtotunneli Oy:n takaaajana maksetut sähkölaskut). Asiakaspalvelujen ostoissa menot alittuivat -25.726,92 eurolla (mm. Kankaanpään kaupungin yritysneuvontapalvelut).

Talousarvion nettokäyttö 195,4 %.

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
108	Elinkeinotoimi					
1130	Elinkeinotoimi					
***	TOIMINTATUOTOT	-689,65	-1 000	0	-1 064,54	106,50
***	TOIMINTAKULUT	112 160,23	43 530	0	93 903,38	215,70
****	TOIMINTAKATE	111 470,58	42 530	0	92 838,84	218,30
***	Suunnitelmapoistot	0,00	0	0	197,36	0,00
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	3 175,00	3 900	0	835,00	21,40
1131	Jämi-Areena					
***	TOIMINTATUOTOT	-13 202,69	-15 600	0	-14 626,27	93,80
***	TOIMINTAKULUT	26 821,93	28 240	0	29 294,80	103,70
****	TOIMINTAKATE	13 619,24	12 640	0	14 668,53	116,00
***	Suunnitelmapoistot	33 879,86	33 240	0	33 824,63	101,80
***	TOIMINTATUOTOT (laskennalliset)	-5 911,88	-6 300	0	-2 948,76	46,80
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	1 080,12	1 840	0	1 324,62	72,00
108	Elinkeinotoimi YHTEENSÄ					
***	TOIMINTATUOTOT	-13 892,34	-16 600	0	-15 690,81	94,50
***	TOIMINTAKULUT	138 982,16	71 770	0	123 198,18	171,70
****	TOIMINTAKATE	125 089,82	55 170	0	107 507,37	194,90
***	Suunnitelmapoistot	33 879,86	33 240	0	34 021,99	102,40
***	TOIMINTATUOTOT (laskennalliset)	-5 911,88	-6 300	0	-2 948,76	46,80
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	4 255,12	5 740	0	2 159,62	37,60

SIVISTYSTOIMI

TOIMINTA-AJATUS:

Kasvattaa Jämijärven oppilaista koulutus- ja kulttuurimyönteisiä juuriaan arvostavia hyviä kuntalaisia ja kansalaisia, joilla on valmiudet käyttää elämässään itsensä ja muiden hyödyksi koulussa oppimiaan tietoja, taitoja ja asenteita.

Näitä valmiuksia varten tarvitaan erilaisten yhteistyöverkostojen kanssa tehtävää yhteistyötä, jotta lapsille, nuorille ja muille kuntalaisille kyetään tarjoamaan mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen kirjallisuuden, kulttuurin ja vapaa-ajan sekä tiedonvälityksen monimuotoisia palveluja käyttäen.

KUNNAN KOULUTOIMI

STRATEGISET TAVOITTEET:

Lapsen ja nuoren saattaminen kasvamaan ja oppimaan omien edellytystensä mukaisesti hyvällä itsetunnolla, hyviä tapoja ja perinteitä kunnioittaen

KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT VUODELLE 2018:

- Lasten liikunnallisuuden lisäämisen myötä hyvinvointi ja jaksaminen paranee.
 - Lapsia on kannustettu liikkumaan monipuolisesti ja innostavalla opetuksella. Liikuntatuntien määrä on lisääntynyt uuden opetus suunnitelman myötä. Liikuntavälineistöä on hankittu lisää mm. vapaa-aika toimen rahoittama. Talviurheiluvälineitä on saatu lahjoituksina.
- Koulun piha-alueita ja puistoa kehittämällä saadaan eri ikäryhmille luotua ympäristö, jossa ihmiset viihtyvät ja liikkuvat omaehtoisesti ja yhdessä. Se parantaa kunnan imagoa, ihmisten hyvinvointia ja terveyttä.
 - Pihalueille tarkoitettuja liikuntavälineitä (mm. kiipeilypyramidi) on hankittu ja niiden asentaminen on suunniteltu kesällä 2019
- Pihaleikkiperinteisiin tutustuttaminen
 - Välituntisin oppilaat ovat leikkineet perinteisiä pihaleikkejä
- Kehitämme sekä henkilöstön, että oppilaiden digiosaamista koulutuksella, välineistöllä.
 - Henkilöstöllä on ollut koulutusta chromebookin käytöstä.
 - Opettajat käyttävät monipuolisesti erilaisia digitaalisia ja sähköisiä opetusmateriaaleja. Mm. Sanoma pro, Classroom ja Pingel ovat päivittäisessä käytössä.
- Oppilaat kokevat olevansa arvostettuja ja tärkeitä jäseniä omassa yhteisössängsä
 - Kaikki koulun oppilaat kuuluvat oppilaskuntaan ja he ovat valinneet keskuudestaan hallituksen, jonka tehtävänä on ollut suunnitella erilaisia tapahtumia sekä he ovat saaneet toteuttaa oppilaskunnan tilan kalustamisen.
- Lasten ja nuorten aktivoiminen liikuntaan ympäristön muokkauksella ja kasvatuksellisen ja ohjauksen keinoin. Taustalla on huoli lasten omaehtoisen liikunnan vähenemisestä.
 - Oppilaat ovat liikuntatunneilla käyneet monipuolisesti erilaisia liikuntalajeja läpi ikätaso huomioiden
 - Valinnaisliikunnassa on tutustuttu myös erilaisiin liikunnallisiin harrasteisiin
 - Kahdeksannen ja yhdeksannen luokan oppilaiden keskuudessa mailapelikurssi lyhytkurssina saavutti suuren suosion. 36 /42 valitsi sen yhdeksi kurssiksi

- Oppilaita on opastettu omaehtoiseen kuntosaliharjoitteluun
- Koulun piha- ja puistoalueen kehittämällä pyritään luomaan pidemmällä aikajaksolla ympäristö, joka aktivoi luontaiseen omaehtoiseen liikunnallisuuteen.
 - Välineitä koulun pihalle on hankittu ja niiden asennus tehdään kesällä 2019
- Digiajan haasteisiin vastaaminen ja oman laite- ja ohjelmisto-/käyttöjärjestelmän painotuksen selvittäminen, valitseminen ja siihen perehtyminen/perehdyttäminen.
 - Chromebookien käyttö on oppilailla lähes päivittäistä
 - Alakoulun oppilaat ovat opetelleet mm. koodausta
 - 1.–2. luokkien oppilailla on käynnistetty syksyn 2018 aikana Inno play -teknologiahanke. Varsinainen opetus tapahtuu tulevan kolmen vuoden aikana. Hanke on opetusministeriön kärkihankkeita.
- Toiminnallisuuden ja ongelmanratkaisujen vahvistaminen opetuksessa.
 - Lukuvuodeksi 2018–2019 oppilailla oli mahdollisuus valita lyhytkurssitarjottimesta (25 vaihtoehtoa) kahdeksan mieleisintä vaihtoehtoa, joista neljä toteutui
 - Oppilaiden valinnat jakautuivat monipuolisesti toiminnallisiin ja ongelma-keskeisiin kursseihin

MITTARIT:**OPPILASMÄÄRÄT**

Oppilasmäärä tilastointipäivä	20.09.2016	20.09. 2017	20.9.2018
Jämijärven keskuskoulu 1-9 lk	162	160	155
Oppilasmäärä kalenterivuoden keskiarvona	v. 2016	v. 2017	v. 2018
Jämijärven keskuskoulu 1-9 lk	166	161	157,5

OPPILASMÄÄRÄ KOTIKUNNITTAIN 20.9 2018

Jämijärvi	152
Eurajoki	1
Parkano	1
Pori	1
Yhteensä	155

OPPILASKOHTAISET MENOT

(koulun hallinto, opetustoimi, kouluruokailu ja kiinteistömenot)

	2016 (TP)		2017 (TP)		2018 (TP)	
	oppilaat (ka)	koulujen menot €/oppilas	oppilaat (ka)	koulujen menot €/oppilas	oppilaat (ennuste)	koulujen menot €/oppilas
Jämijärven keskuskoulu 1-9 lk	166	9 071	161	8 754	157,5	8 833

KULJETUSOPPILAAT

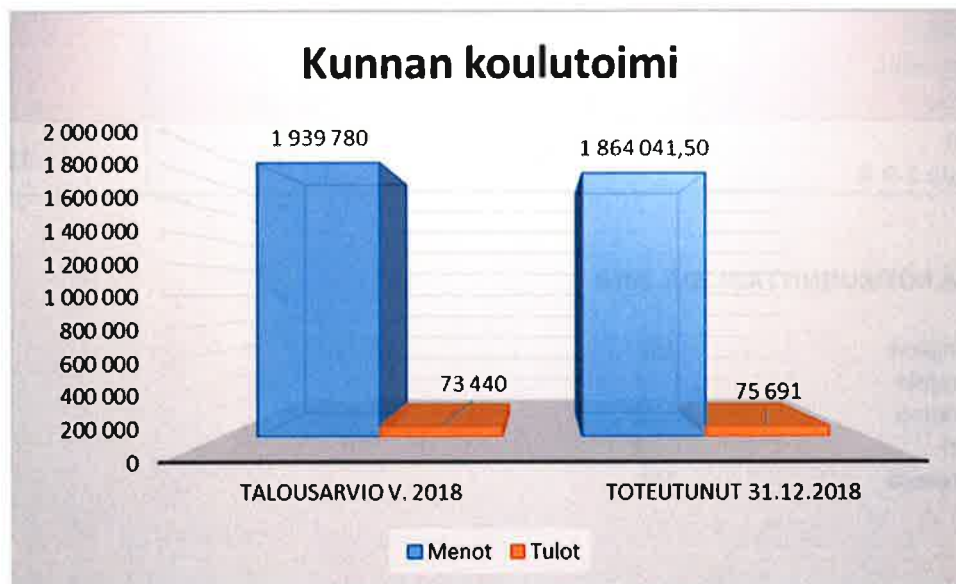
lukumäärä	2016 (ka)	2017 (ka)	2018 (ka)
	114,5	117,5	109,5

kuljetusmenot € /kuljetusoppilas	2016 (TP)	2017 (TP)	2018 (TP)
	1 723	1 685	1 794

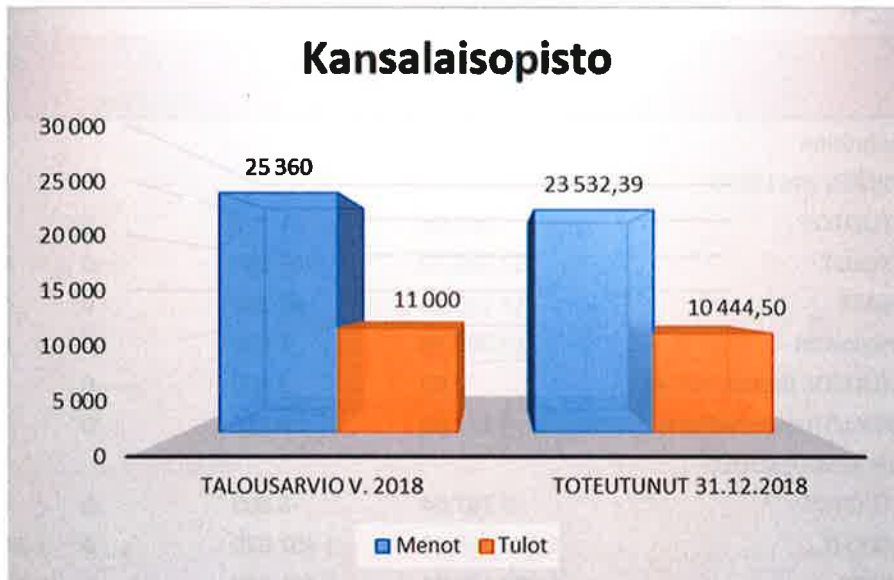
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET MÄÄRÄRAHAN YLITYKSET/ALITUKSET:

Tulot ovat ylittyneet 1119 euroa arvioidusta ja menot alittuneet 89 151 euroa toteutumisprosentin ollessa 95,3 %.

Säästöä tullut lähinnä käytettävän tuntikehyksen pienenemisestä (luokkien 7–9 jakotunteja vähemmän), kalusto ym. tarvikkeita hankittu suunniteltua vähemmän sekä kiinteistömenoissa mm. kunnossapito- ja sähkömenoissa.

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
300	Kunnan koulutoimi					
3000	SIVISTYSTOIMEN HALLINTO					
***	TOIMINTATUOTOT	-261,04	0	0	-56,36	0,00
***	TOIMINTAKULUT	51 386,20	47 260	0	45 357,18	96,00
****	TOIMINTAKATE	51 125,16	47 260	0	45 300,82	95,90
***	Suunnitelmapoistot	13 789,78	1 600	0	12 603,13	787,70
***	TOIMINTATUOTOT (laskennalliset)	0,00	-3 400	0	-2 267,85	66,70
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	4 172,00	4 310	0	2 982,00	69,20
3050	JÄMIJÄRVEN KESKUSKOULU					
***	TOIMINTATUOTOT	-3 787,04	-6 000	0	-1 916,72	31,90
***	TOIMINTAKULUT	1 372 265,05	1 407 020	0	1 349 957,90	95,90
****	TOIMINTAKATE	1 368 478,01	1 401 020	0	1 348 041,18	96,20
***	Suunnitelmapoistot	35 743,39	42 530	0	37 440,43	88,00
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	40 868,39	54 010	0	43 101,67	79,80
3060	PERUSOPETUKSEN YHTEISET					
***	TOIMINTATUOTOT	-79 962,75	-62 500	0	-67 428,05	107,90
***	TOIMINTAKULUT	467 859,10	477 440	0	457 333,79	95,80
****	TOIMINTAKATE	387 896,35	414 940	0	389 905,74	94,00
3061	OPPILASKUNTA					
***	TOIMINTAKULUT	900,00	1 000	0	990,91	99,10
****	TOIMINTAKATE	900,00	1 000	0	990,91	99,10
3092	KERHOTOIMINNAN KEHITTÄM. VIII					
***	TOIMINTATUOTOT	-2 920,00	0	0	0,00	0,00
***	TOIMINTAKULUT	6 318,98	0	0	11,41	0,00
****	TOIMINTAKATE	3 398,98	0	0	11,41	0,00
3093	KERHOTOIMINNAN KEHITTÄM. IX					
***	TOIMINTATUOTOT	-2 060,00	-4 940	0	-4 940,00	100,00
***	TOIMINTAKULUT	231,12	7 060	0	10 090,31	142,90
****	TOIMINTAKATE	-1 828,88	2 120	0	5 150,31	242,90
3094	KERHOTOIMINNAN KEHITTÄM. X					
***	TOIMINTATUOTOT	0,00	0	0	-1 350,00	0,00
***	TOIMINTAKULUT	0,00	0	0	300,00	0,00
****	TOIMINTAKATE	0,00	0	0	-1 050,00	0,00
300	Kunnan koulutoimi YHTEENSÄ					
***	TOIMINTATUOTOT	-88 990,83	-73 440	0	-75 691,13	103,10
***	TOIMINTAKULUT	1 898 960,45	1 939 780	0	1 864 041,50	96,10
****	TOIMINTAKATE	1 809 969,62	1 866 340	0	1 788 350,37	95,80
***	Suunnitelmapoistot	49 533,17	44 130	0	50 043,56	113,40
***	TOIMINTATUOTOT (laskennalliset)	0,00	-3 400	0	-2 267,85	66,70
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	50 420,39	65 820	0	52 407,67	79,60

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET MÄÄRÄRAHAN YLITYKSET/ALITUKSET:

Menot ovat alittuneet 1 828 euroa toteutumisprosentin ollessa 91,1 %. Toiminta on toteutunut lähes suunnitelmien mukaisesti.

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
308	Kansalaisopisto					
3120	Kansalaisopisto					
***	TOIMINTATUOTOT	-10 469,94	-11 000	0	-10 444,50	95,00
***	TOIMINTAKULUT	25 724,62	25 360	0	23 532,39	92,80
****	TOIMINTAKATE	15 254,68	14 360	0	13 087,89	91,10
308	Kansalaisopisto YHTEENSÄ					
***	TOIMINTATUOTOT	-10 469,94	-11 000	0	-10 444,50	95,00
***	TOIMINTAKULUT	25 724,62	25 360	0	23 532,39	92,80
****	TOIMINTAKATE	15 254,68	14 360	0	13 087,89	91,10

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET MÄÄRÄRAHAN YLITYKSET/ALITUKSET:

Menot ovat alittuneet 6 296 euroa toteutumisprosentin ollessa 67,2 %.

Alitus johtuu vuoden 2017 oppilaspaikan lopullisen hinnan laskusta vuodelta 2017, joka hyvitetty 2018 laskutuksessa. Lopullinen lasku saadaan vasta tilinpäätöksen jälkeen.

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
310	Musiikkikoulutus					
3130	Musiikkikoulutus					
***	TOIMINTAKULUT	17 193,00	19 200	0	12 904,00	67,20
****	TOIMINTAKATE	17 193,00	19 200	0	12 904,00	67,20
310	Musiikkikoulutus YHTEENSÄ					
***	TOIMINTAKULUT	17 193,00	19 200	0	12 904,00	67,20
****	TOIMINTAKATE	17 193,00	19 200	0	12 904,00	67,20

KIRJASTOTOIMI

STRATEGISET TAVOITTEET:

1. Kirjastopalveluiden kehittäminen
2. Oman asiakaskunnan tarpeita vastaava palvelu
3. Mahdollisuus monipuoliseen tiedonsaantiin ja verkkopalveluiden käyttöön

KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT VUODELLE 2018:

- 1) Kouluyhteistyö: Jatketaan kirjastonkäytön ja tiedonhankinnan opetusta koululuokille. Pyritään pitämään opastus tai kirjavinkkaus kolmelle luokka-asteelle vuoden aikana.
- 2) Kokoelmatyö: Tavoitteena on monipuolinen, uusiutuva ja asiakkaita kiinnostava kokoelma. Kokoelmatyötä ohjaa Satakirjastojen kokoelmastrategia 2016–2018. Pyritään poistamaan hankintoja vastaava määrä aikuisten tieto- ja kaunokirjallisuutta.
- 3) Kirjastossa järjestetään näyttelyitä ja tapahtumia.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN 31.12.2018

	Kokonaislainaus	Virkailija	Verkkokirjasto (uusinnat)	Annetut seutulainat	Saadut seutulainat
2015	21450	17268	4182	975	1246
2016	22730	17345	5385	1037	1692
2017	23096	15822	7274	1481	4305
2018	22710	15179	7531	2061	4481

Kouluyhteistyö: Tykköön oppilaat kävivät kirjastovierailulla (esikoulu sekä luokat 1 ja 2). Opastuksissa kokeiltiin myös e-kirjoja ja e-äänikirjoja kirjaston tableteilla. Ylempien luokkien opastuksia siirrettiin mm. siitä syystä, että Satakirjastojen uusi Finna-verkkokirjasto otettiin käyttöön vasta joulukuussa ja opastukset on parempi suunnitella suoraan sitä koskeviksi.

Kokoelmatyö: Poistoja tehtiin 994 (1326 vuonna 2017) ja hankintoja 861 (1087 vuonna 2017). Luvut eivät sisällä lehtiä. Aineistomäärärahat pienenevät 2000 € ja muovitusten hinta nousi huomattavasti. Uutena aineistotyyppinä kirjastoon hankittiin 4 lainattavaa lautapeliä.

Kokonaislainaus väheni 1,7 % vuoteen 2017 verrattuna. Kaunokirjallisuuden lainaaminen lisääntyi ja tietokirjallisuuden väheni sekä aikuisten että lasten ja nuorten osastolla. Erityisesti lastenkirjojen lainaaminen lisääntyi. Seutulainojen määrä kasvoi edelleen. Asiakkaat ovat oppineet hyödyntämään ilmaisia seutuvarauksia (vuodesta 2017 alkaen). Lainausluvuissa ovat mukana vain kirjastojärjestelmän kautta annetut lainat (ei yölainat ja e-aineiston lainat). Uusinnat sisältyvät lainauslukuihin.

Tapahtumat ja näyttelyt:

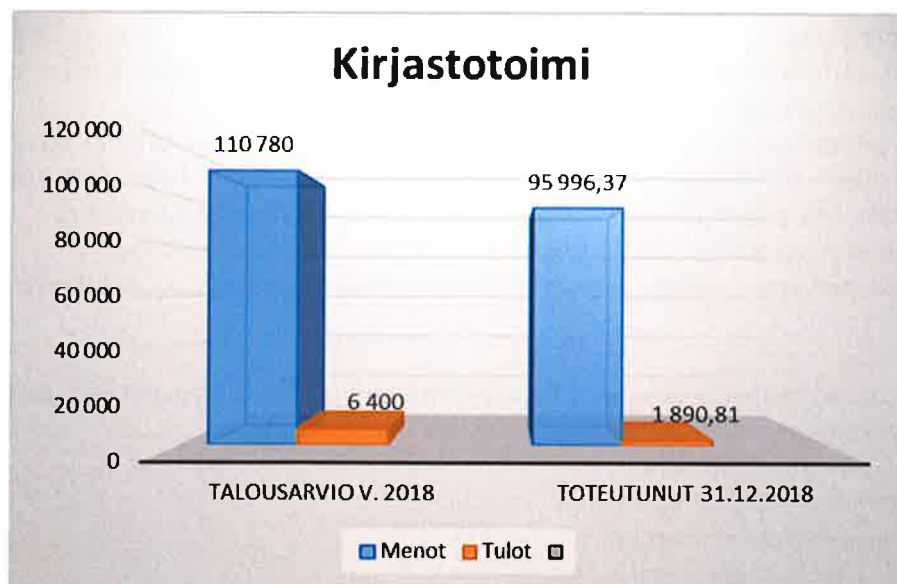
- kolme ryhmää Tykköön oppilaita kävi kirjastovierailulla
- lukupiiri kokoontui 6 kertaa (ohjaaja Marita Frigård)
- kunnanjohtaja piti 8 tarinatuntia kirjastossa
- poistomyynti kesäkuussa
- Kuntaliiton ja Jyty ry:n kanssa yhteistyössä järjestetty kirjailija Matti Röngän vierailu 11.9.
- kulttuurisen moninaisuuden läänintaiteilijan Maikki Kantolan vierailu 17.10.
- lukukoira Nalan vierailu 22.11. (osana Kankaanpään kaupunginkirjaston hanketta)
- näyttelyitä pidettiin 4 kappaletta
 - o huhtikuussa käsintehtyjä pikkupeikkoja Pia Vehviläinen
 - o toukokuussa Jenni Hanhilammi-Kaipaisen valokuvia

- o kesällä Jämijärvi-seuran järjestämä näyttely: Viivi Salmelan valokuvia
- o loka-marraskuussa läänintaiteilija Maikki Kantolan valokuvia

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET MÄÄRÄRAHAN YLITYKSET/ALITUKSET:

Tulot ovat alittuneet 4509 euroa ja menot ovat alittuneet 15603 euroa, toteutumisprosentin ollessa 89,7 %.

Tulot ovat alittuneet, koska kirjastossa olleen työntekijän palkkaukseen ei saatu työllistämistukea. Menoissa tullut säästöä palkkauskustannuksiin, koska kirjastolla ja koululla on ollut yhteinen tilapäisesti palkattu työntekijä.

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
314	Kirjastotoimi					
3140	Kirjastotoimi					
***	TOIMINTATUOTOT	-8 737,77	-6 400	0	-1 890,81	29,50
***	TOIMINTAKULUT	115 981,32	110 780	0	95 996,37	86,70
****	TOIMINTAKATE	107 243,55	104 380	0	94 105,56	90,20
***	Suunnitelmapoistot	4 191,00	2 320	0	1 466,42	63,20
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	3 470,11	3 820	0	3 000,82	78,60
314	Kirjastotoimi YHTEENSÄ					
***	TOIMINTATUOTOT	-8 737,77	-6 400	0	-1 890,81	29,50
***	TOIMINTAKULUT	115 981,32	110 780	0	95 996,37	86,70
****	TOIMINTAKATE	107 243,55	104 380	0	94 105,56	90,20
***	Suunnitelmapoistot	4 191,00	2 320	0	1 466,42	63,20
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	3 470,11	3 820	0	3 000,82	78,60

VARHAISKASVATUS

STRATEGISET TAVOITTEET:

Varhaiskasvatuksen päämääränä on edistää lasten tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Uusi varhaiskasvatustalaki sanoo, että lapsella on oikeus saada suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetusta ja hoitoa. Lapsi pyritään huomioimaan yksilöllisesti ja perheen toiveita kunnioittaen. Varhainen puuttuminen on toiminnan keskiössä.

KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT VUODELLE 2018:

- Päivähoitopaikkojen riittävyyden takaaminen. Yksityisen päivähoidon tukemista jatketaan kuntalisällä ja varhaiskasvatusmaksun tuella.
- Yhteistyö Pääskyn päiväkodin ja satelliittiosaston välillä mm. loma-aikojen ja henkilökunnan liikutettavuuden osalta
- Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluiden tarjoaminen kaikille varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa oleville. Yhteistyötä siirtymävaiheessa tehdään perusopetuksen kanssa.
- Yhteistyö päiväkodin eri osastojen välillä helpottamaan siirtymävaiheita
- Uuden varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen toiminnan sisäaajo
- Esiopetuksen henkilökunnan mitoituksen vastaamaan lapsimäärää syksyllä 2018

MITTARIT:

- Hoitopaikkojen ja -aikojen kysyntään vastaaminen. Yksityisen varhaiskasvatuksen tukemisen jatkaminen.
- Varhainen puuttuminen
- Kouluvalmiuden edistäminen
- Pääskyn päiväkodin toiminnan kehittäminen
- Uusi varhaiskasvatussuunnitelma
- Yhteistyö varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen välillä
-

Lasten määrä kunnallisessa päivähoitossa joulukuu 2018

	joulukuu 2018/ lasta	HENKILÖKUNTA
Pääskyn päiväkodilla		6
-alle 3-vuotiaita	1	
--3-5 vuotiaita	18	
Satelliittiosasto Tykköö		
koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta +esikoululaiset	11	0,5
Esiopetus	18	2,5
Perhepäivähoito	4	1

Uusia lapsia syksyn aikana tuli koko varhaiskasvatukseen alle 10. Vuorohoidon tarve on lisääntynyt. Kaikki lapset ovat saaneet varhaiskasvatuspaikan, joten jonotuksia ei ole tarvittu.

Varhaiskasvatussuunnitelman sisäaajo on sujunut hyvin. Yhdessä pienryhmätoiminnan kanssa, se on todettu vahvaksi, toimivaksi kokonaisuudeksi, josta henkilökunta on saanut kiitosta mm. vierailevilta erityisasiantuntijoilta. Henkilökunta on sitoutunut uusiin toimintatapoihin.

Tykköön toimipisteellä henkilökuntaa muutettiin vastaamaan mitoitetusta ryhmäkoon suurennuttua. Aamu- ja iltapäivätoiminta täydentää ryhmää ja siellä oppilaiden määrä on pysynyt suurin piirtein saman kokoisena noin 10-12 lasta.

Varhainen puuttuminen jo varhaiskasvatuksen pienimmistä esikouluikäisiin toimii hyvin siltana kouluun. Yhteistyö esiopetuksen ja perusopetuksen kesken on ollut vahvaa ja toimivaa.

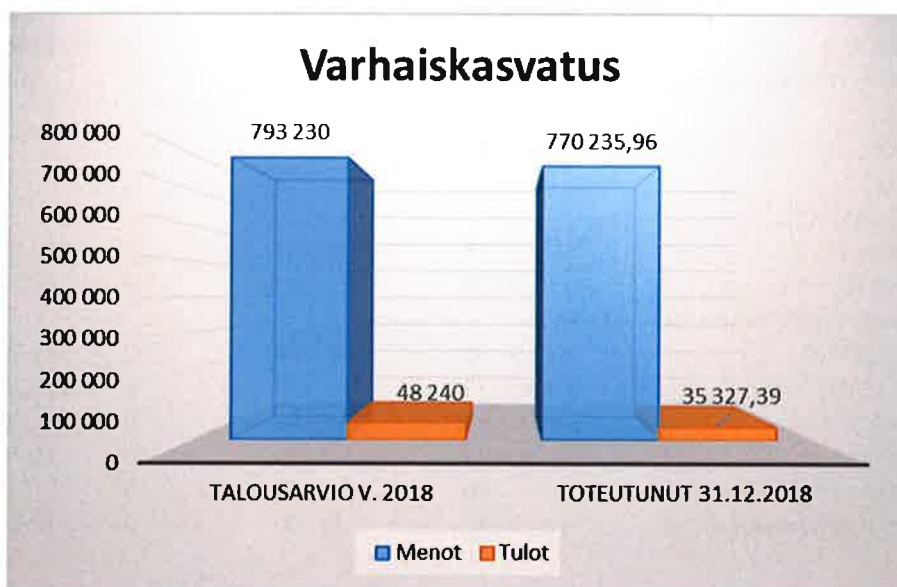
Yhteistyö eri toimipisteiden välillä on toiminut hyvin. Vuosiloma-aikoina henkilökuntaa on yhdistetty ja sijaisia tarvittiin vähän vuonna 2018. Yhteistyötä on tehty myös yksityisen varhaiskasvatuksen kanssa.

Yksityinen varhaiskasvatus toimii samassa laajuudessa kuin aikaisemmin. Yksityisiä perhepäivähoitajia on kaksi, joista toinen keskustassa ja toinen sivukylällä. Päiväkoti Tuohikontti Ipanala vaihtoi omistajaa. Uusi yritys Touhula Tuohikontti aloitti 1.7.2018. Toiminta jatkui katkeamatta ja henkilökunta pysyi pääosin samana. Yksityisen varhaiskasvatuksen tukemista on jatkettu kuntalisällä ja varhaiskasvatusmaksun tuella.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET MÄÄRÄRAHAN YLITYKSET/ALITUKSET:

Tulot ovat alittuneet 12.913 euroa ja menot ovat alittuneet 21 471 euroa toteutumisprosentin ollessa 98,9 %.

Tulot ovat alittuneet, koska varhaiskasvatusmaksujen tuloajat muuttuivat ja esimerkiksi toisesta lapsesta maksetaan vain puolet ensimmäisen maksusta. Uusia lapsia ei syksyn aikana Pääskyn päiväkodille tullut odotetusti esikouluun siirtyneiden tilalle. Menot ovat alittuneet, koska kotihoidon tuen saajien määrä edelleen oletettua pienempi.

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Taloussarvio	Ta-muutokset	Käyttö	Käyttö-%
315	Varhaiskasvatus (päivähoito)					
3150	Päiväkotihoido					
***	TOIMINTATUOTOT	-33 618,55	-32 740	0	-17 354,69	53,00
***	TOIMINTAKULUT	241 842,97	240 040	0	261 679,42	109,00
****	TOIMINTAKATE	208 224,42	207 300	0	244 324,73	117,90
***	Suunnitelmapoistot	9 339,54	9 070	0	9 836,15	108,40
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	7 572,92	8 360	0	8 523,62	102,00
3160	Yksityisen hoidon kuntalisä					
***	TOIMINTAKULUT	157 824,89	153 830	0	155 716,67	101,20
****	TOIMINTAKATE	157 824,89	153 830	0	155 716,67	101,20
***	Suunnitelmapoistot	320,90	0	0	293,28	0,00
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	4 573,00	2 000	0	4 757,00	237,90

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
3170	Perhepäivähoito					
***	TOIMINTATUOTOT	-12 908,87	-8 000	0	-6 717,14	84,00
***	TOIMINTAKULUT	48 213,32	48 800	0	46 490,24	95,30
****	TOIMINTAKATE	35 304,45	40 800	0	39 773,10	97,50
***	Suunnitelmapoistot	320,90	0	0	293,28	0,00
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	1 357,00	1 100	0	1 420,00	129,10
3171	Esiopetus					
***	TOIMINTATUOTOT	-2 621,34	-2 500	0	-4 730,54	189,20
***	TOIMINTAKULUT	134 234,86	134 490	0	119 730,39	89,00
****	TOIMINTAKATE	131 613,52	131 990	0	114 999,85	87,10
***	Suunnitelmapoistot	320,90	0	0	293,28	0,00
***	TOIMINTATUOTOT (laskennalliset)	-3 584,90	0	0	0,00	0,00
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	7 398,90	7 260	0	5 925,85	81,60
3173	Aamu-ja iltapäivätoiminta					
***	TOIMINTATUOTOT	-4 359,00	-5 000	0	-6 525,02	130,50
***	TOIMINTAKULUT	22 265,27	31 530	0	23 712,01	75,20
****	TOIMINTAKATE	17 906,27	26 530	0	17 186,99	64,80
3174	Erytislastentarhanop.palvelu					
***	TOIMINTAKULUT	23 161,25	24 540	0	22 693,66	92,50
****	TOIMINTAKATE	23 161,25	24 540	0	22 693,66	92,50
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	673,00	800	0	693,00	86,60
3175	Vasu-hanke					
***	TOIMINTAKULUT	300,00	0	0	0,00	0,00
****	TOIMINTAKATE	300,00	0	0	0,00	0,00
3180	Lasten kotihoidontuki					
***	TOIMINTAKULUT	164 618,59	160 000	0	140 213,57	87,60
****	TOIMINTAKATE	164 618,59	160 000	0	140 213,57	87,60
315	Varhaiskasvatus (päivähoito) YHT EENSÄ					
***	TOIMINTATUOTOT	-53 507,76	-48 240	0	-35 327,39	73,20
***	TOIMINTAKULUT	792 461,15	793 230	0	770 235,96	97,10
****	TOIMINTAKATE	738 953,39	744 990	0	734 908,57	98,60
***	Suunnitelmapoistot	10 302,24	9 070	0	10 715,99	118,10
***	TOIMINTATUOTOT (laskennalliset)	-3 584,90	0	0	0,00	0,00
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	22 221,82	20 520	0	22 043,47	107,40

VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT VUODELLE 2018 OLIVAT:

Vapaa-aikalautakunta ylläpiti ja kehitti toiminta- ja osallistumismahdollisuuksia kuntalaisille omilla tulosalueillaan. Vapaa-aikalautakunta loi mahdollisuuden elin-ikäiseen oppimiseen, itsensä kehittämiseen, aktiiviseen osallistumiseen ja terveellisiin elämäntapoihin. Teki omalla toimillaan Jämijärveä tunnetuksi ulkopaikkakuntalaisille. Keskeisin lähitulevaisuuden päämäärä oli lisätä lähiliikuntapaikkoja ja tukea koululaisten välituntiliikuntaa.

Vapaa-aikalautakunta kannusti omalla esimerkillään yhdistyksiä innostamaan ja haastamaan ihmisiä liikkumaan enemmän sekä edistämään yhteisöllisyyttä. Vapaa-aikalautakunta tukee omilla toimillaan yhdistyksiä, järjestöjä ja yrityksiä tuottamaan vapaa-aikaa kuntalaisille. Toiminnan avustaminen rahallisesti ei ollutkaan enää päätavoite vaan toimittiin yhdessä yhteisen hyvän päämäärän saavuttamiseksi.

Vapaa-aikalautakunnan keskeiset tavoitteet ja työmuodot muuntuivat enemmän koordinoivaksi ja osallistavaksi, luoden puitteita kolmannelle sektorille toimia kunnassa. Kuntalaisten aktivoiminen tapahtumiin ja toimintaan tuli helpommaksi, kun kolmannen sektorin toimijat otettiin vahvemmin mukaan toiminnan toteutukseen.

1. Kuntalaisten mahdollisuuksien ja hyvinvoinnin lisääminen.
2. Joustavat palvelut.
3. Ihmisten aktivoiminen.
4. Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa, tukitoimilla.
5. Lähiliikuntapaikkojen profilointi eri ikäryhmille sopiviksi.

Liikuntatoimi:

Vastasi liikuntapaikkojen kunnossapidosta ja käytöstä. Kannustettiin kuntalaisia terveystuokuntaan sekä tuettiin liikuntakasvatusta tekeviä yhdistyksiä. Koottiin liikunta-palveluketjun tarjoajat sosiaali- ja terveystuokunnan tietoisuuteen. Liikunnan lisäämisen vaikutuksia mitattiin MoVe-tuloksilla, kuntosalin kävijämäärillä ja maanantai-kisojen osallistujamäärillä.

Hyvinvointi- ja ennaltaehkäisevätyö:

Ennaltaehkäisevää päihdevalistusta paikkakunnalla. Ongelmista kärsivien tukemista kohti terveellisempää elämää. Pakkatoimintamalli jalkautettiin vähittäismyyntipaikoille ja muille toimijoille sekä kuntalaisille. Jämijärven kunnan sähköinen hyvinvointikertomus löytyy hyvinvointi.fi sivustolta.

Nuorisotoimi:

Nuorten harrastusmahdollisuuksia parannettiin ja luotiin näkyvämmäksi. Kuultiin nuorisoa päätöksentekovaiheessa. Nuorten vaikuttajaryhmän toimintaa ohjattiin ja tuettiin tarpeen mukaan. Nuorten kuuleminen toteutettiin sekä koululaisille suunnatulla tapahtumalla, että myös aktiivisesti koko vuoden Nuorten vaikuttajaryhmän kautta. Toimintaa mitattiin muun muassa kävijämäärillä, jotka ilmoitetaan toimintakertomuksessa.

Kulttuuritoimi:

Tuettiin ja kehitettiin kulttuuri- sekä kotiseututyötä. Vuosittain on satsattu markkinointia tukeviin tuotteisiin, joita hankitaan talousarvion puitteissa edelleen. 2018 ostettiin heijastimia. Museon kävijämääriä seurataan yhtenä mittarina toimintakertomuksessa.

Matkailutoimi:

Pyrittiin saamaan Jämijärveä tunnetuksi monipuolisena harraste- ja matkailukohteena. Yhteistyössä kunnanhallituksen kanssa tuodaan yleisön tietoisuuteen tonttitarjontaa. Sosiaalinen media todettiin tehokkaaksi markkinointi-kanavaksi.

Vapaa-aikalautakunta	Talousarvio	Toimintakulut	Nettokulut	TA/Toimintakulut +/-
2009	150250 €	173392,73 €	162715,14 €	+ 12465,14 €
2010	172440 €	189422,15 €	164508,42 €	+16982,15 €
2011	189650 €	212500,56 €	169213,12 €	+22850,56 €
2012	193405 €	100323,80 €	89096,29 €	+8 747,50€
2013	204360 €	218450€	173500€	+14090€
2014	207170 €	230087€	172910€	+22917€
2015	217130 €	235600€	176300€	-1950€
2016	215330 €	234720,52€	171011,11€	+19390,52€
2017	223565 €	211571,40€	177466,96€	-5781,96 103,4%
2018	174090 €	163807 €	131524 €	-5966 € 95,7%

TA-menokohta	2016 TP	2017 menot	2017 netto	2018 TA menot	2018 TA netto	2018 menot	2018 netto	nettokulut +/-
kulttuuritoimi	10620	8260	6530	9550	8550	7840	7640	-960
vapaa-aikatoimi	69630	64120	63343	66100	57100	60053	56540	-560
liikuntapalvelut	53296	81662	68904	62980	49680	63870	51315	+1635
nuorisotoimi ja raittiustyö	10424	8689	8229	13500	13500	6080	4580	-8390
leiritoiminta	1160	2938	-81,21	3240	-1660	6690	570	
nuorisovintti	19795	29726	29726	16070	16070	16490	16490	
nuorten vaikuttajaryhmä		1616	1616	2000	2000	1540	1540	
pikku-itävalta	-538	2376,64	-388,33	650	-7750	1240	-7160	590
YHTEENSÄ	99400	223565	163685	174090	137490	163810	131520	-5970

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET MÄÄRÄRAHAN YLITYKSET/ALITUKSET:

KULTTUURITOIMI

Kulttuuritoimen määrärahoihin tuli säästöjä toiminta-avustuksista, joita kulttuuritoimen avustuksia haettiin vain muutamasta yhdistyksestä.

VAPAA-AIKATOIMI

Asiakaspalveluostot kunnilta eivät toteutuneet suunnitelman mukaisesti koko vuoden ajalta joten tulot jäivät oletettua pienemmäksi 4650€.

Tietotekniikkapalveluihin varattu raha ylittyi miltein 2000€. Esimerkiksi luottamushenkilöidenpalkkiot kohtaan on vapaa-aikatoimen menoissa varauduttu 800€, kuitenkin se on merkitty kirjanpidossa kokonaisuudessaan vain liikuntapalveluihin 1150€ menoerä.

LIIKUNTAPALVELUT

Liikuntapalveluiden tuloista jäi talousarvion raameista saamatta n. 1000€, mutta osa kuntosalin tuloista on tuloutettu nuorisotoimen kohtaan. Kirjanpidossa on merkitty luottamushenkilöidenpalkkiot liikuntapalveluiden kohtaan 1550€.

Rakennusten- ja alueidenrekentaminen kohta näyttää tilinpäätöksessä ylittyneen roimasti mutta tämä johtuu liikuntapaikkahoitosopimuksen kirjauksen muuttumisesta sille menokohdalle eikä tuonne muut palvelut kohtaan, jonne siihen on varattu rahat. Näiden kahden menokohdan yhteenlaskettu säästö 3600€ .

Sähkön kohdassa ylitys 2400€ selittyy Jämin hiihtotunnelin laskutuksen vuoden 2017 myöhästymisestä.

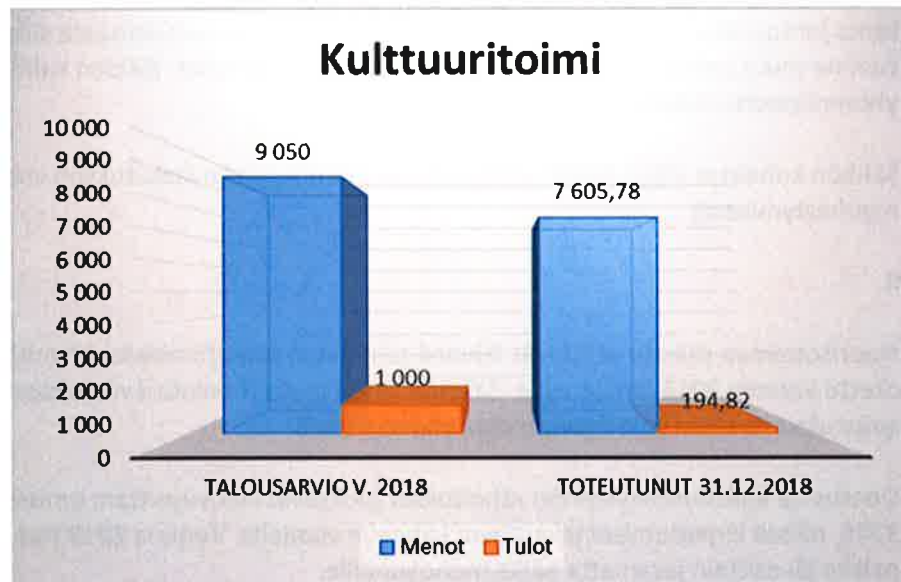
NUORISOTOIMI

Nuorisotoimen säästöt selittyvät lähinnä toiminnan toteutumisella, eli mitään kalliita esiintyjä ei otettu vuonna 2018 Jämijärvelle. Säästöä kertyi myös toiminta-avustuksista, nuorisotoimen avustuksia haettiin vain muutamasta yhdistyksestä.

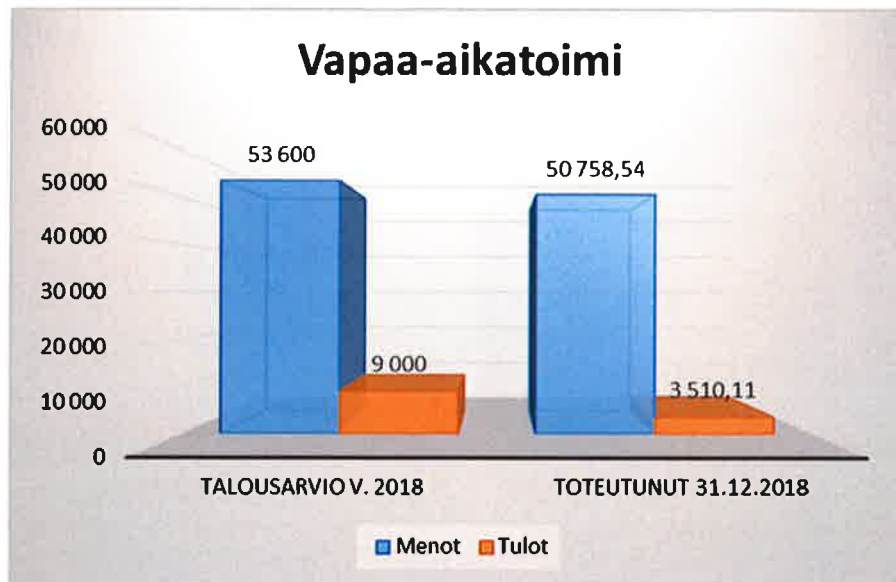
Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitukset juoksevat lukuvuosittain omissa kohdissaan 3240 ja 3245, näissä kirjautumiset jakautuvat kahdelle vuodelle. Vuonna 2018 nuorisotilan kerho-ohjaajan palkka jäi osittain jakamatta näille menokohdille.

PIKKU-ITÄVALTA

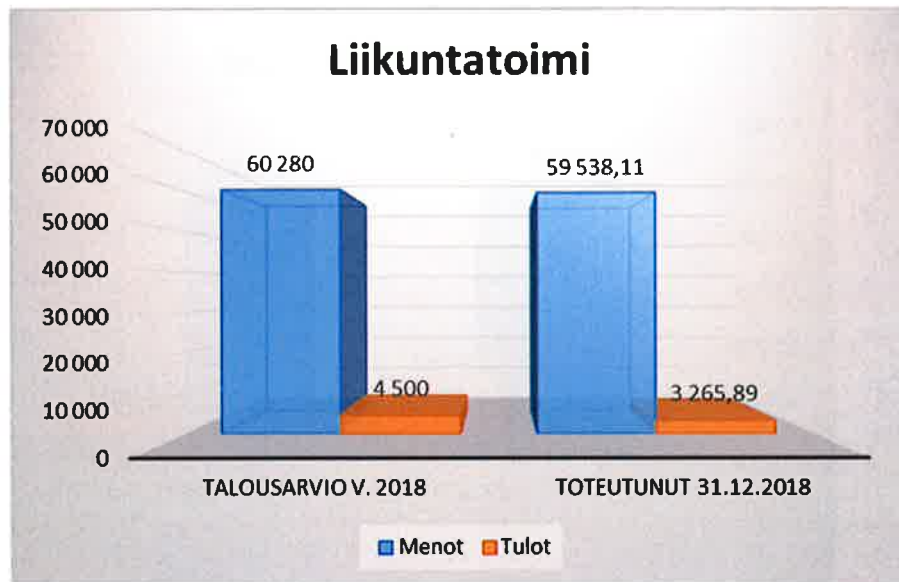
Toiminnan siirtyminen yrittäjälle Pikku-Itävallan talousarvio on pysynyt hyvin suunnitellussa.

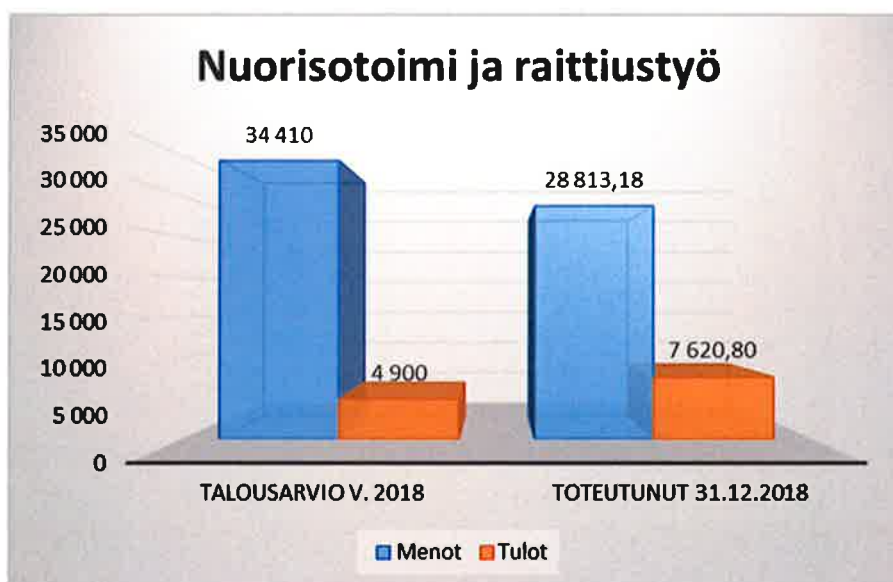
Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
320	Kulttuuritoimi					
3200	Kulttuuritoimi					
***	TOIMINTATUOTOT	-1 733,45	-1 000	0	-194,82	19,50
***	TOIMINTAKULUT	8 029,72	9 050	0	7 605,78	84,00
****	TOIMINTAKATE	6 296,27	8 050	0	7 410,96	92,10
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	233,00	500	0	232,00	46,40
3201	Tuplasynttärit					
***	TOIMINTATUOTOT	-12 752,11	0	0	0,00	0,00
***	TOIMINTAKULUT	12 176,46	0	0	0,00	0,00
****	TOIMINTAKATE	-575,65	0	0	0,00	0,00
320	Kulttuuritoimi YHTEENSÄ					
***	TOIMINTATUOTOT	-14 485,56	-1 000	0	-194,82	19,50
***	TOIMINTAKULUT	20 206,18	9 050	0	7 605,78	84,00
****	TOIMINTAKATE	5 720,62	8 050	0	7 410,96	92,10
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	233,00	500	0	232,00	46,40

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
321	Vapaa-aikatoimi					
3205	Vapaa-aikatoimi					
***	TOIMINTATUOTOT	-777,58	-9 000	0	-3 510,11	39,00
***	TOIMINTAKULUT	54 637,60	53 600	0	50 758,54	94,70
****	TOIMINTAKATE	53 860,02	44 600	0	47 248,43	105,90
***	Suunnitelmapoistot	962,70	1 400	0	879,85	62,80
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	9 483,64	12 500	0	9 294,91	74,40
321	Vapaa-aikatoimi YHTEENSÄ					
***	TOIMINTATUOTOT	-777,58	-9 000	0	-3 510,11	39,00
***	TOIMINTAKULUT	54 637,60	53 600	0	50 758,54	94,70
****	TOIMINTAKATE	53 860,02	44 600	0	47 248,43	105,90
***	Suunnitelmapoistot	962,70	1 400	0	879,85	62,80
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	9 483,64	12 500	0	9 294,91	74,40

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
322	Liikuntatoimi					
3210	Liikuntapalvelut					
***	TOIMINTATUOTOT	-4 167,12	-4 500	0	-3 265,89	72,60
***	TOIMINTAKULUT	76 989,21	60 280	0	59 538,11	98,80
****	TOIMINTAKATE	72 822,09	55 780	0	56 272,22	100,90
***	Suunnitelmapoistot	8 687,22	17 020	0	11 017,75	64,70
***	TOIMINTATUOTOT (laskennalliset)	-8 590,91	-8 800	0	-9 290,91	105,60
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	4 673,18	2 700	0	4 334,91	160,60
322	Liikuntatoimi YHTEENSÄ					
***	TOIMINTATUOTOT	-4 167,12	-4 500	0	-3 265,89	72,60
***	TOIMINTAKULUT	76 989,21	60 280	0	59 538,11	98,80
****	TOIMINTAKATE	72 822,09	55 780	0	56 272,22	100,90
***	Suunnitelmapoistot	8 687,22	17 020	0	11 017,75	64,70
***	TOIMINTATUOTOT (laskennalliset)	-8 590,91	-8 800	0	-9 290,91	105,60
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	4 673,18	2 700	0	4 334,91	160,60

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Taloussarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
326	Nuorisotoimi					
3230	Nuorisotoimi ja raittiustyö					
***	TOIMINTATUOTOT	-460,00	0	0	-1 499,10	0,00
***	TOIMINTAKULUT	8 401,71	13 100	0	4 620,50	35,30
****	TOIMINTAKATE	7 941,71	13 100	0	3 121,40	23,80
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	288,00	400	0	1 459,00	364,80
3240	Koululaisten iltapäiväkerhotoi					
***	TOIMINTATUOTOT	-2 858,30	0	0	-2 271,70	0,00
***	TOIMINTAKULUT	2 633,94	0	0	3 796,11	0,00
****	TOIMINTAKATE	-224,36	0	0	1 524,41	0,00
3245	Leiritoiminta					
***	TOIMINTATUOTOT	0,00	-4 900	0	-3 850,00	78,60
***	TOIMINTAKULUT	305,57	3 240	0	2 892,21	89,30
****	TOIMINTAKATE	305,57	-1 660	0	-957,79	57,70
3250	Nuorisovintti					
***	TOIMINTAKULUT	27 417,38	16 070	0	15 960,75	99,30
****	TOIMINTAKATE	27 417,38	16 070	0	15 960,75	99,30
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	2 309,00	0	0	528,68	0,00
3260	Nuorten vaikuttajaryhmä					
***	TOIMINTAKULUT	1 616,35	2 000	0	1 543,61	77,20
****	TOIMINTAKATE	1 616,35	2 000	0	1 543,61	77,20
326	Nuorisotoimi YHTEENSÄ					
***	TOIMINTATUOTOT	-3 318,30	-4 900	0	-7 620,80	155,50
***	TOIMINTAKULUT	40 374,95	34 410	0	28 813,18	83,70
****	TOIMINTAKATE	37 056,65	29 510	0	21 192,38	71,80
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	2 597,00	400	0	1 987,68	496,90

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
330	Matkailutoimi					
3270	Pikku-Itävalta/Mielähti					
***	TOIMINTATUOTOT	-1 851,33	-8 400	0	-8 399,97	100,00
***	TOIMINTAKULUT	2 309,64	650	0	1 204,69	185,30
****	TOIMINTAKATE	458,31	-7 750	0	-7 195,28	92,80
***	Suunnitelmapoistot	7 188,78	7 200	0	7 188,78	99,80
***	TOIMINTATUOTOT (laskennalliset)	-913,64	0	0	0,00	0,00
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	67,00	0	0	37,00	0,00
330	Matkailutoimi YHTEENSÄ					
***	TOIMINTATUOTOT	-1 851,33	-8 400	0	-8 399,97	100,00
***	TOIMINTAKULUT	2 309,64	650	0	1 204,69	185,30
****	TOIMINTAKATE	458,31	-7 750	0	-7 195,28	92,80
***	Suunnitelmapoistot	7 188,78	7 200	0	7 188,78	99,80
***	TOIMINTATUOTOT (laskennalliset)	-913,64	0	0	0,00	0,00
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	67,00	0	0	37,00	0,00

TEKNINEN TOIMI

TOIMINTA-AJATUS

Teknisen toimen tehtävänä on huolehtia ja vastata teknisten palveluiden toimivuudesta, kehittämisestä ja taloudesta kuntastrategian ja kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti. Teknisen toimen tehtäviin kuuluu myös rakennustoiminnan ja muun ympäristörakentamisen valvonta.

STRATEGISET TAVOITTEET:

Teknisen sektorin tehtävien hoito tasapuolisesti ja joustavasti voimassa olevien lakien ja määräysten mukaisesti. Välittää tietoa ja neuvoja kuntalaisille ja muille teknisen toimen palveluita tarvitseville.

KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT VUODELLE 2018:

- 1) Yksityisteiden hoidon toimintaperiaatteiden ajanmukaistaminen yhteistyössä tiekuntien kanssa
- 2) Kiinteistöstrategian toimeenpano
- 3) Kuntakonserniin kuuluvien kiinteistöjen taloudellinen tilanne korjaantuu
- 4) Nopea ja joustava asiakaspalvelu
- 5) Kunnan elinvoimaisuuden vahvistaminen teknisten palveluiden keinoin

Toteutuminen 31.12.2018

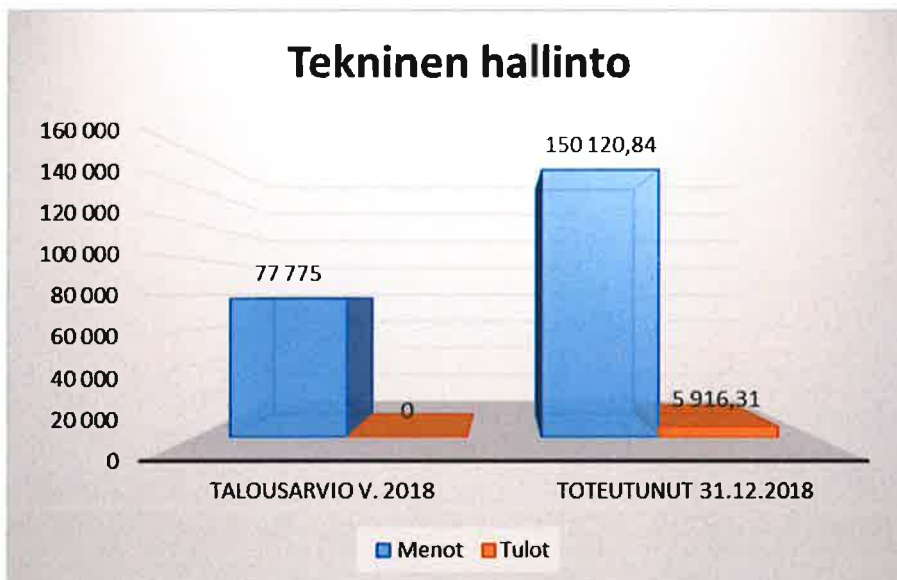
Hallintotoimet on hoidettu lakien, määräysten ja säädösten mukaisesti.

MITTARIT:

	2017	2018
Nettomenot €/asukas	40,86	86,16

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET MÄÄRÄRAHAN YLITYKSET/ALITUKSET:

Teknisen hallinnon kustannuksissa lisäystä, koska työllistettyjen palkat maksettiin teknisen hallinnon kustannuspaikasta sekä viranhaltijan sijaisuuksista kertynyt lisäkustannuksia. Vastaavasti tuloissa lisäystä työllistettyjen palkkatuesta.

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
400	Tekninen hallinto					
4000	Tekninen hallinto					
***	TOIMINTATUOTOT	-15 705,10	0	0	-5 916,31	0,00
***	TOIMINTAKULUT	88 118,92	77 775	0	150 120,84	193,00
****	TOIMINTAKATE	72 413,82	77 775	0	144 204,53	185,40
***	Suunnitelmapoistot	320,90	3 430	0	293,28	8,60
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	3 871,77	3 920	0	5 566,58	142,00
400	Tekninen hallinto YHTEENSÄ					
***	TOIMINTATUOTOT	-15 705,10	0	0	-5 916,31	0,00
***	TOIMINTAKULUT	88 118,92	77 775	0	150 120,84	193,00
****	TOIMINTAKATE	72 413,82	77 775	0	144 204,53	185,40
***	Suunnitelmapoistot	320,90	3 430	0	293,28	8,60
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	3 871,77	3 920	0	5 566,58	142,00

Kiinteistötoimi:**STRATEGISET TAVOITTEET:**

Kunnan omistuksessa olevat kiinteistöt ovat hyvässä kunnossa ja asumisviihtyvyydestä huolehditaan. Kuntakonsernin kiinteistöjen omistajaohjaus saa tuen kiinteistötoimen osaamisesta.

KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT VUODELLE 2018:

- 1) Kiinteistöjen kunnossapidosta huolehtiminen tehokkaasti, suunnitelmallisesti ja kustannustietoisesti
- 2) Rakennusten energiakulutusten seuranta ja energiakulutukseen herkkä puuttuminen

Toteutuminen 31.12.2018

Kiinteistöjen kunnossapito hoidettu tavoitteiden mukaisesti.

Kiinteistöissä on suoritettu seuraavia kunnossapitotöitä:

Jäminsato B 7 (laskutetaan taloyhtiöltä)

- pesuhuone peruskorjattu, pinnat laatoitettu
- asunnon pintoja maalattu

Vanhainkoti

- turvarannekkeisiin uusittiin paristot ja turvapuhelimiin akut sekä kaksi uutta ranneketta rikkoutuneiden tilalle

Markkala

- asuntoon D 16 tehtiin pieniä korjauksia (reikien kittaus, maalaus)

Vesitorni

- vesitornissa ollut halkeama paikattiin

MITTARIT:

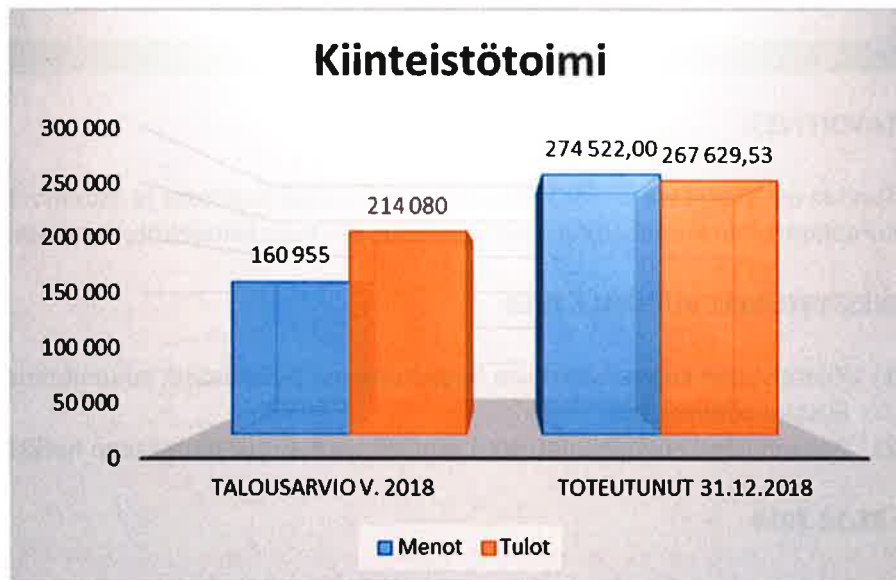
Tekninen toimi huolehtii 10 rakennuksen kunnossapidosta (ka-m² 3515).

	2017	2018
Kokonaismenot €/kerrosala m ² :	55,55	80,50
Nettotulot €/kerrosala m ² :	-11,26	3,02
Kiinteistöjen nettotulot €/asukas	-21,21	5,88

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET MÄÄRÄRAHAN YLITYKSET/ALITUKSET:

Keskimääräisesti tulopuoli on budjetoidun mukaista.

Huomattavan ylityksen menoihin tuo vuodelle 2018 kirjattavat vanhoista saamisista johtuvat luottotappiot.

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
402	Kiinteistötoimi					
4010	Ahontörmä I (kunnanvirasto)					
***	TOIMINTAKULUT	34 292,72	29 465	0	25 688,56	87,20
****	TOIMINTAKATE	34 292,72	29 465	0	25 688,56	87,20
***	Suunnitelmapoistot	10 339,71	10 250	0	10 243,65	99,90
***	TOIMINTATUOTOT (laskennalliset)	-33 692,00	-29 320	0	-25 948,00	88,50
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	206,00	280	0	259,90	92,80
4020	Ahontörmä II (Törmälä)					
***	TOIMINTAKULUT	842,71	790	0	247,10	31,30
****	TOIMINTAKATE	842,71	790	0	247,10	31,30
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	837,00	0	0	680,00	0,00
4030	Rivitalo I (Markkala)					
***	TOIMINTATUOTOT	-41 385,67	-44 500	0	-44 588,25	100,20
***	TOIMINTAKULUT	7 422,33	8 505	0	9 844,78	115,80
****	TOIMINTAKATE	-33 963,34	-35 995	0	-34 743,47	96,50
***	Suunnitelmapoistot	12 672,17	12 670	0	12 672,17	100,00
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	1 862,24	1 600	0	1 884,84	117,80
4040	Rivitalo II (Markkala)					
***	TOIMINTATUOTOT	-28 156,87	-30 000	0	-23 109,72	77,00
***	TOIMINTAKULUT	6 952,54	7 395	0	9 094,32	123,00
****	TOIMINTAKATE	-21 204,33	-22 605	0	-14 015,40	62,00
***	Suunnitelmapoistot	10 939,10	10 940	0	10 939,09	100,00
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	797,22	700	0	648,62	92,70
4060	Asunto Oy Avennonmäki					
***	TOIMINTATUOTOT	-5 422,92	-6 000	0	-5 347,92	89,10
***	TOIMINTAKULUT	1 931,00	1 800	0	1 444,40	80,20
****	TOIMINTAKATE	-3 491,92	-4 200	0	-3 903,52	92,90
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	168,92	180	0	223,74	124,30
4061	As Oy Jämijärven Kauppakulma					
***	TOIMINTATUOTOT	-6 505,26	-7 300	0	-6 550,45	89,70
***	TOIMINTAKULUT	852,72	950	0	853,46	89,80
****	TOIMINTAKATE	-5 652,54	-6 350	0	-5 696,99	89,70

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
4070	Koivuviita (hammaslääk.as)					
***	TOIMINTATUOTOT	-5 904,00	-6 500	0	-5 904,00	90,80
***	TOIMINTAKULUT	1 201,44	470	0	368,24	78,30
****	TOIMINTAKATE	-4 702,56	-6 030	0	-5 535,76	91,80
***	Suunnitelmapoistot	1 332,94	1 330	0	1 332,95	100,20
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	191,58	220	0	219,22	99,60
4080	Lammikko					
***	TOIMINTAKULUT	7 676,02	0	0	0,00	0,00
****	TOIMINTAKATE	7 676,02	0	0	0,00	0,00
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	51,50	0	0	0,00	0,00
4110	Karhula (kunnan varasto)					
***	TOIMINTAKULUT	9 518,05	7 320	0	13 164,98	179,80
****	TOIMINTAKATE	9 518,05	7 320	0	13 164,98	179,80
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	18,54	20	0	13,56	67,80
4121	Jämin lentobensiiniasema					
***	TOIMINTATUOTOT	0,00	-1 500	0	0,00	0,00
***	TOIMINTAKULUT	29,61	80	0	31,12	38,90
****	TOIMINTAKATE	29,61	-1 420	0	31,12	-2,20
***	Suunnitelmapoistot	1 831,75	1 830	0	1 831,75	100,10
4130	Kiinteistö Oy Jäminsato					
***	TOIMINTATUOTOT	-11 667,35	0	0	-7 163,90	0,00
***	TOIMINTAKULUT	11 853,63	0	0	38 639,94	0,00
****	TOIMINTAKATE	186,28	0	0	31 476,04	0,00
4151	Asunto Oy Avennonranta					
***	TOIMINTATUOTOT	-3 033,66	0	0	-67 285,59	0,00
***	TOIMINTAKULUT	1 611,57	0	0	66 139,42	0,00
****	TOIMINTAKATE	-1 422,09	0	0	-1 146,17	0,00
4153	Vanhainkoti					
***	TOIMINTATUOTOT	-75 394,82	-82 635	0	-76 643,35	92,70
***	TOIMINTAKULUT	73 438,41	67 355	0	71 823,13	106,60
****	TOIMINTAKATE	-1 956,41	-15 280	0	-4 820,22	31,50
***	Suunnitelmapoistot	20 003,16	19 780	0	19 172,19	96,90
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	3 738,90	4 500	0	3 878,16	86,20
4154	Terveysasema					
***	TOIMINTATUOTOT	-23 692,96	-35 645	0	-31 016,35	87,00
***	TOIMINTAKULUT	23 980,94	28 895	0	31 126,67	107,70
****	TOIMINTAKATE	287,98	-6 750	0	110,32	-1,60
***	Suunnitelmapoistot	6 495,58	6 500	0	6 495,58	99,90
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	282,22	250	0	621,50	248,60
4159	Muut kiinteistöt					
***	TOIMINTATUOTOT	0,00	0	0	-20,00	0,00
***	TOIMINTAKULUT	5 502,50	7 930	0	6 055,88	76,40
****	TOIMINTAKATE	5 502,50	7 930	0	6 035,88	76,10
***	Suunnitelmapoistot	12 538,06	12 540	0	12 538,05	100,00
402	Kiinteistötoimi YHTEENSÄ					
***	TOIMINTATUOTOT	-201 163,51	-214 080	0	-267 629,53	125,00
***	TOIMINTAKULUT	187 106,19	160 955	0	274 522,00	170,60
****	TOIMINTAKATE	-14 057,32	-53 125	0	6 892,47	-13,00
***	Suunnitelmapoistot	76 152,47	75 840	0	75 225,43	99,20

***	TOIMINTATUOTOT (laskennalliset)	-33 692,00	-29 320	0	-25 948,00	88,50
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	8 154,12	7 750	0	8 429,54	108,80

Maa- ja metsätilat

STRATEGISET TAVOITTEET:

Huolehtia omalta osaltaan kunnan maa- ja metsäomaisuuden tarkoituksenmukaisesta hallinnasta ja omistajaohjauksen toimeenpanosta kunta- ja kiinteistöstrategian mukaisesti.

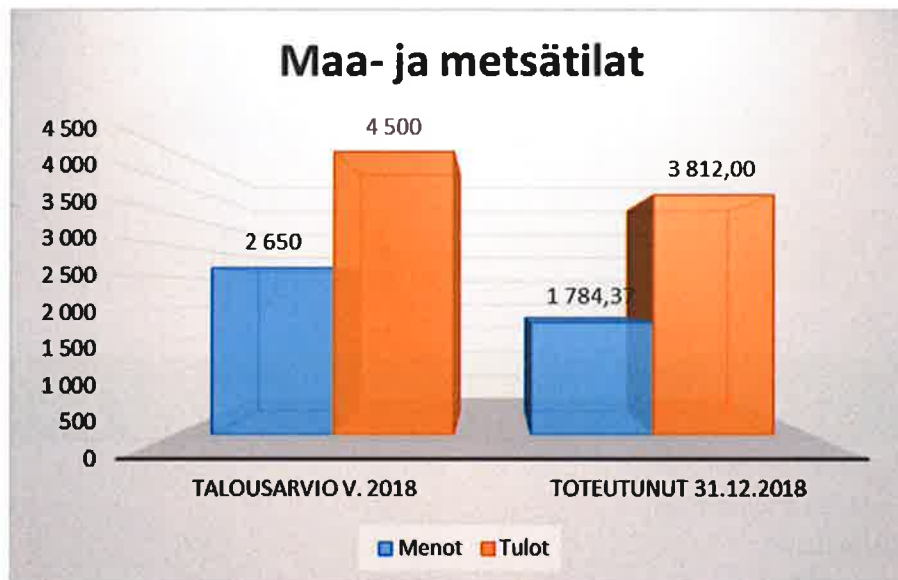
KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT VUODELLE 2018:

- 1) Valmistella asiat kiinteistöstrategian toimeenpanemiseksi

MITTARIT:	2017	2018
Kokonaismenot €/ha	26,46	12,31
Nettotulot €/ha	-6,02	-13,98

Toteutuminen 31.12.2018:

Vuonna 2018 myytiin kolme erillistä metsäpalstaa, yhteensä n. 44,2 ha sekä peltoa 6600 m². Tulot kirjautuvat tasetilille, ei käyttötalouspuolen tuloihin.

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
404	Maa- ja metsätilat					
4160	Maa- ja metsätilat					
***	TOIMINTATUOTOT	-4 709,05	-4 500	0	-3 812,00	84,70
***	TOIMINTAKULUT	3 836,04	2 650	0	1 784,37	67,30
****	TOIMINTAKATE	-873,01	-1 850	0	-2 027,63	109,60
404	Maa- ja metsätilat YHTEENSÄ					
***	TOIMINTATUOTOT	-4 709,05	-4 500	0	-3 812,00	84,70
***	TOIMINTAKULUT	3 836,04	2 650	0	1 784,37	67,30
****	TOIMINTAKATE	-873,01	-1 850	0	-2 027,63	109,60

Lainhuudatus ja lohkominen

MITTARIT:	2017	2018
Kokonaismenot €/asukas	0,61	0,69

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET MÄÄRÄRAHAN YLITYKSET/ALITUKSET:

Talousarvio toteutui lähes suunnitellusti. Toteumaprosentti 112,7 %.

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
406	Lainhuudatus ja lohkominen					
4170	Lainhuudatus ja lohkominen					
***	TOIMINTAKULUT	1 139,00	1 100	0	1 240,00	112,70
****	TOIMINTAKATE	1 139,00	1 100	0	1 240,00	112,70
406	Lainhuudatus ja lohkominen YHTEENSÄ					
***	TOIMINTAKULUT	1 139,00	1 100	0	1 240,00	112,70
****	TOIMINTAKATE	1 139,00	1 100	0	1 240,00	112,70

Liikenneväylät ja yleiset alueet

STRATEGISET TAVOITTEET:

Kadut, katuväläistus, puistoalueet ja yksityisteiden kunnossapito on huolehdittu valtuuston asettamien tavoitteiden ja määrärahojen mukaisesti.

KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT VUODELLE 2018:

1. Yksitysteiden vanhojen hoitosopimusten irtisanominen ja hoidon toimintaperiaatteiden ajanmukaistaminen yhteistyössä tiekuntien kanssa
2. Keitaanniemen yksityistien peruserparannus (investointi). Avustus Ely-keskukselta.

MITTARIT:	2017	2018
Rakennuskaavatiet (12 km):		
Kunnossapidon kokonaismenot €/km	2384,80	2264,92
Yksityistiet (105 km):		
Kunnossapidon kokonaismenot €/km	808,33	333,80
Liikenneväylät ja yleiset alueet yhteensä:		
Kunnossapidon kokonaismenot €/asukas	73,85	47,42

Toteutuminen 31.12.2018

Yksitysteiden vanhat sopimukset irtisanottiin päättyväksi 31.12.2018 sekä uudet sopimukset voimaan 1.1.2019 alkaen .

Keitaanniemen yksityistien peruserparannus aloitettu 2018 (investointi).

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET MÄÄRÄRAHAN YLITYKSET/ALITUKSET:

Rakennuskaavateiden kustannukset ylittyivät hiukan runsaslumisesta talvesta johtuen. Yksitysteiden osalta kustannukset alittuivat mm. kuivan kesän takia sekä vain vaativimpiin kohteisiin kohdennettujen toimenpiteiden takia.

Nurmikoiden ja istutusten hoidon osalta hoitokustannukset jäivät myöskin alle arvioidun.

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
408	Liikenneväylät ja yleiset					
4180	Rakennuskaavatiet					
***	TOIMINTAKULUT	28 617,57	23 900	0	27 179,06	113,70
****	TOIMINTAKATE	28 617,57	23 900	0	27 179,06	113,70
***	Suunnitelmapoistot	62 264,87	56 060	0	55 309,36	98,70
4190	Ulkovalaistus					
***	TOIMINTAKULUT	11 018,66	7 300	0	10 784,33	147,70
****	TOIMINTAKATE	11 018,66	7 300	0	10 784,33	147,70
***	Suunnitelmapoistot	1 588,46	1 470	0	1 470,87	100,10
4200	Yksityistiet					
***	TOIMINTAKULUT	84 874,77	40 000	0	35 048,58	87,60
****	TOIMINTAKATE	84 874,77	40 000	0	35 048,58	87,60
***	Suunnitelmapoistot	14 983,99	15 640	0	15 501,35	99,10
4220	Puistoalueet					
***	TOIMINTATUOTOT	-115,00	0	0	0,00	0,00
***	TOIMINTAKULUT	11 433,80	11 650	0	8 723,02	74,90
****	TOIMINTAKATE	11 318,80	11 650	0	8 723,02	74,90
***	Suunnitelmapoistot	21 454,25	20 630	0	20 659,62	100,10
4221	Mielähti					
***	TOIMINTATUOTOT	-397,60	-510	0	-3 059,23	599,80
***	TOIMINTAKULUT	1 926,62	1 510	0	3 946,54	261,40
****	TOIMINTAKATE	1 529,02	1 000	0	887,31	88,70
408	Liikenneväylät ja yleiset YHTEENSÄ					
***	TOIMINTATUOTOT	-512,60	-510	0	-3 059,23	599,80
***	TOIMINTAKULUT	137 871,42	84 360	0	85 681,53	101,60
****	TOIMINTAKATE	137 358,82	83 850	0	82 622,30	98,50
***	Suunnitelmapoistot	100 291,57	93 800	0	92 941,20	99,10

Jätehuolto:**STRATEGISET TAVOITTEET:**

Kunnan jätehuoltotehtävien hoitaminen kestävästä kehitystä tukevalla tavalla.
 Jätehuoltovalistuksen ja opastuksen edistäminen.
 Jätehuollon tehtävät hoidetaan lain, säädösten ja määräysten mukaisesti.

KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT VUODELLE 2018:

- 1) Kaikkien kiinteistöjen liittäminen järjestetyn jätehuollon piiriin.
- 2) Jätehuoltokulujen saaminen vastaamaan perittäviä maksuja.

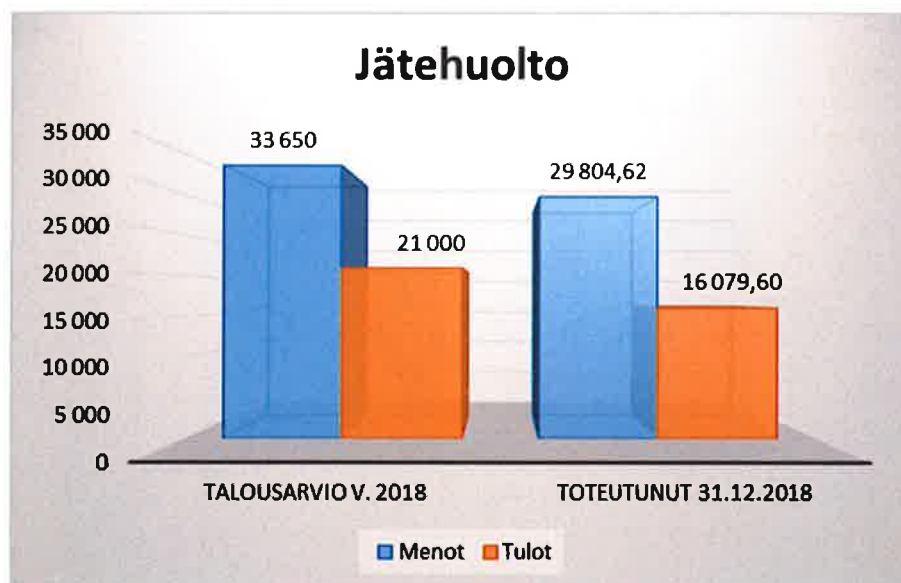
MITTARIT:

	2017	2018
Kokonaismenot €/asukas	18,38	16,49
Nettomenot €/asukas	7,10	7,60

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET MÄÄRÄRAHAN YLITYKSET/ALITUKSET:

Kunnan ylläpitämien sekajäteastioiden tyhjennyksistä saatiin säästöä (tyhjennyksiä 10 kertaa vähemmän kuin vuonna 2017).

Tulot pienentyneet. Useita vapaa-ajan kiinteistöjä on siirtynyt kiinteistökohtaisen jätehuollon piiriin.

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
416	Jätehuolto					
4240	Jätehuolto					
***	TOIMINTATUOTOT	-21 051,22	-21 000	0	-16 079,60	76,60
***	TOIMINTAKULUT	34 310,98	33 650	0	29 804,62	88,60
****	TOIMINTAKATE	13 259,76	12 650	0	13 725,02	108,50
416	Jätehuolto YHTEENSÄ					
***	TOIMINTATUOTOT	-21 051,22	-21 000	0	-16 079,60	76,60
***	TOIMINTAKULUT	34 310,98	33 650	0	29 804,62	88,60
****	TOIMINTAKATE	13 259,76	12 650	0	13 725,02	108,50

Kaavoitus ja mittaus

STRATEGISET TAVOITTEET:

Kaavoituksen tavoitteena on hyvän ja toimivan elinympäristön edellytysten aikaansaaminen, kunnan elinvoimaisuuden vahvistaminen ja rakentamisedellytysten parantaminen.

KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT VUODELLE 2018:

- 1) Toteutuskelpoiset kaavat
- 2) Rantaosayleiskaavan laadinta käynnissä
- 3) Vaihemaakuntakaava 2:n valmistelun aktiivinen osallistuminen

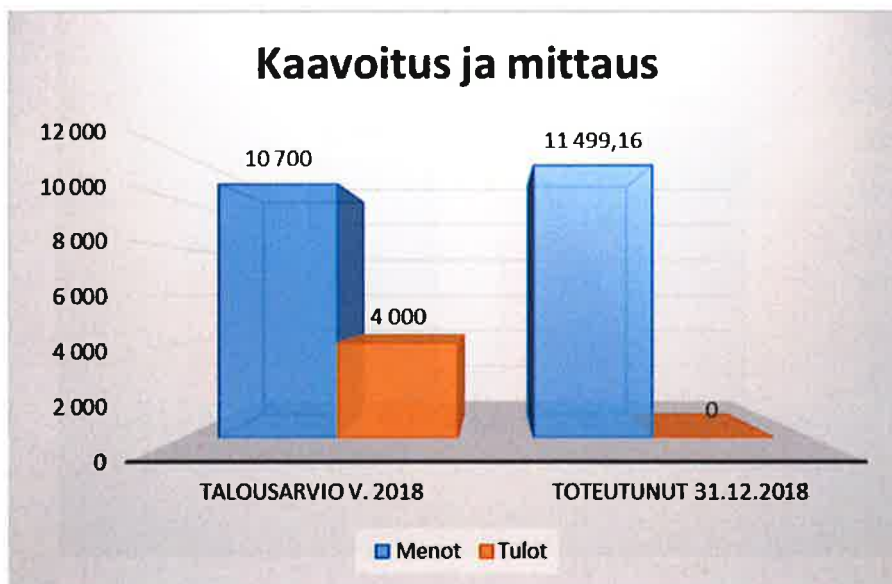
Toteutuminen 31.12.2018

Rantaosayleiskaavan laadinta käynnissä.

MITTARIT:	2017	2018
Kokonaismenot €/asukas	18,23	6,36

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET MÄÄRÄRAHAN YLITYKSET/ALITUKSET:

Jämin Harjumökkialueen lunastuskorvauksia ei toteutunut.
Kustannukset pysyivät lähes arvioidussa.

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
418	Kaavoitus ja mittaus					
4250	Kaavoitus ja mittaus					
***	TOIMINTATUOTOT	0,00	-4 000	0	0,00	0,00
***	TOIMINTAKULUT	34 040,52	10 700	0	11 499,16	107,50
****	TOIMINTAKATE	34 040,52	6 700	0	11 499,16	171,60
***	Suunnitelmapoistot	1 155,45	1 030	0	1 028,35	99,80
418	Kaavoitus ja mittaus YHTEENSÄ					
***	TOIMINTATUOTOT	0,00	-4 000	0	0,00	0,00
***	TOIMINTAKULUT	34 040,52	10 700	0	11 499,16	107,50
****	TOIMINTAKATE	34 040,52	6 700	0	11 499,16	171,60
***	Suunnitelmapoistot	1 155,45	1 030	0	1 028,35	99,80

Rakennusvalvonta:

STRATEGISET TAVOITTEET:

Hyvän rakentamistavan edistäminen ja asuinympäristön parantaminen. Lakisääteisten tehtävien hoitaminen taloudellisesti ja tehokkaasti.

KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT VUODELLE 2018:

- 1) Rakennusvalvonnan nopea ja joustava prosessi ennakkoneuvonnasta lopputarkastukseen
- 2) Turvallisen, terveellisen ja viihtyisän asuinympäristön luominen ja rakennussuunnittelun tason korottaminen
- 3) Maankäytön suunnitteluun vaikuttaminen
- 4) Rakennusten ja ympäristön kunnossapitoon panostaminen
- 5) Rakennusjärjestyksen päivittäminen ajantasaiseksi

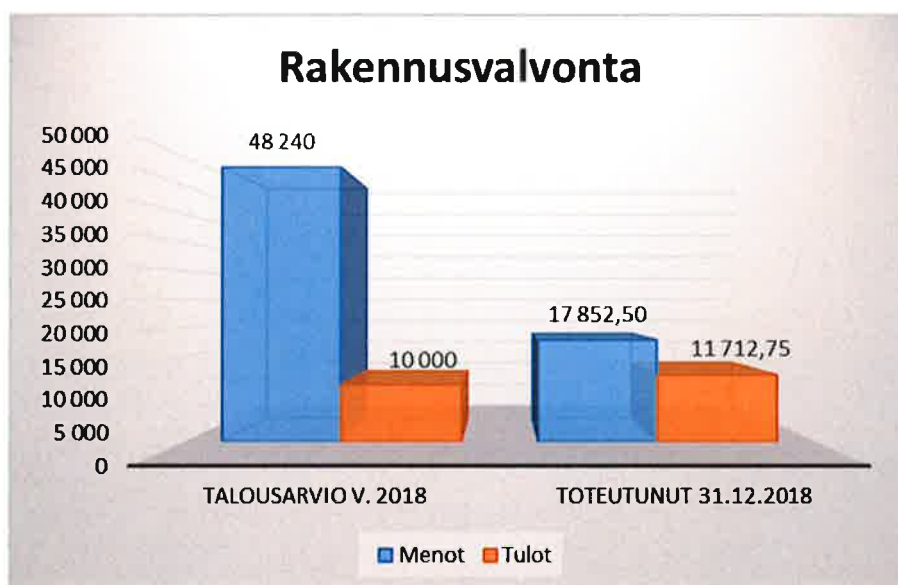
Toteutuminen 31.12.2018

Rakennusjärjestyksen päivittämisen aloittaminen siirtyy vuodelle 2019.
Lakisääteiset tehtävät hoidettu.

MITTARIT:	2017	2018
Kokonaismenot €/asukas	27,35	10,59
Nettomenot €/asukas	21,31	4,11

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET MÄÄRÄRAHAN YLITYKSET/ALITUKSET:

Rakennusvalvontamaksuista kertyi arvioitua hiukan enemmän tuloja.
Kustannukset alittuivat, koska palkkamenoja ei ole juurikaan kirjattu rakennusvalvontaan ja ostopalveluna ostettu rakennusvalvonta on ollut edullista.
Rakennus- ja toimenpidelupia myönnettiin 30 kpl:ta ja toimenpideilmoituksia 8 kpl:ta.

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
426	Rakennusvalvonta					
4270	Rakennusvalvonta					
***	TOIMINTATUOTOT	-11 290,00	-10 000	0	-11 712,75	117,10
***	TOIMINTAKULUT	48 665,07	48 240	0	17 852,50	37,00
****	TOIMINTAKATE	37 375,07	38 240	0	6 139,75	16,10
***	Suunnitelmapoistot	159,34	0	0	145,63	0,00
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	2 405,00	3 120	0	1 286,00	41,20
426	Rakennusvalvonta YHTEENSÄ					
***	TOIMINTATUOTOT	-11 290,00	-10 000	0	-11 712,75	117,10
***	TOIMINTAKULUT	48 665,07	48 240	0	17 852,50	37,00
****	TOIMINTAKATE	37 375,07	38 240	0	6 139,75	16,10
***	Suunnitelmapoistot	159,34	0	0	145,63	0,00
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	2 405,00	3 120	0	1 286,00	41,20

Palo- ja pelastustoimi sekä väestönsuojelu

STRATEGISET TAVOITTEET:

Pelastustoimen hoitamisesta vastaa Satakunnan Pelastuslaitos.

Toteutuminen 31.12.2018

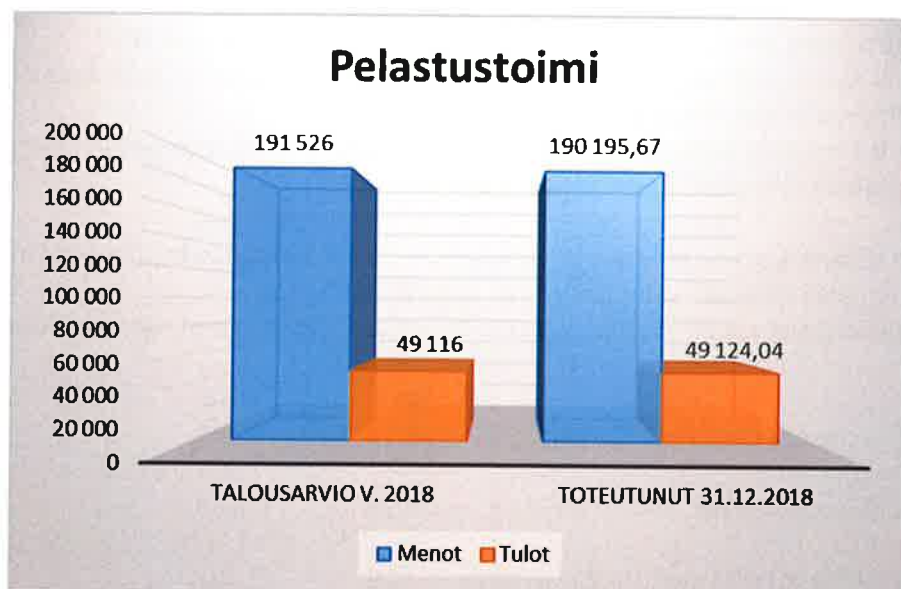
Satakunnan Pelastuslaitos on hoitanut pelastustoimen tehtävät.

MITTARIT:

	2017	2018
Kokonaismenot € / asukas	114,34	114,16

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET MÄÄRÄRAHAN YLITYKSET/ALITUKSET:

Tulot toteutuivat suunnitellusti ja menot jäivät 3 753,51 € alle arvion (mm. Porin kaupungin laskutus). Nettototeuma 97,7 €.

Konde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talouesarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
430	Pelastustoimi					
4280	Palo ja pelastus					
***	TOIMINTATUOTOT	-48 561,71	-49 116	0	-49 124,04	100,00
***	TOIMINTAKULUT	194 436,78	191 526	0	190 195,67	99,30
****	TOIMINTAKATE	145 875,07	142 410	0	141 071,63	99,10
***	Suunnitelmapoistot	7 910,57	8 570	0	7 079,81	82,60
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	19 033,58	18 520	0	16 096,82	86,90
430	Pelastustoimi YHTEENSÄ					
***	TOIMINTATUOTOT	-48 561,71	-49 116	0	-49 124,04	100,00
***	TOIMINTAKULUT	194 436,78	191 526	0	190 195,67	99,30
****	TOIMINTAKATE	145 875,07	142 410	0	141 071,63	99,10
***	Suunnitelmapoistot	7 910,57	8 570	0	7 079,81	82,60
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	19 033,58	18 520	0	16 096,82	86,90

LIKELAITOKSET

Viemärlaitos

STRATEGISET TAVOITTEET:

Jätevesien käsitteleminen viranomaisten asettamien vaatimusten mukaisesti.
Saattaa laitos taloudellisesti kannattavaksi.

KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT VUODELLE 2018:

- 1) Toimintavarmuuden turvaaminen
- 2) Lupaehtojen noudattaminen

Toteutuminen 31.12.2018

Toimintavarmuus turvattu.
Lupaehtoja on pyritty noudattamaan.

Korotus astuu voimaan 1.1.2018 alkaen.

ELY-keskuksen taholta suoritettu määräaikaistarkastus joulukuussa 2017.

Määräaikaistarkastuksen toimenpideohjeiden mukaan on vuoden 2018 aikana laadittu jäteveden puhdistamolle mm. varautumissuunnitelma.

Hankittu investoinneilla uusi sakokaivopumppu, vastaanotettavan lietteen mittauslaite sekä ammoniumtypen sekä fosforin mittauslaitteet.

Kuiva kesä vaikutti huomattavasti verkostosta tulevan käsiteltävän jäteveden määrään. Käsiteltävän veden määrä 16399m³ vähemmän kuin vuonna 2017.

Viemäriverkostossa on vuotoja, joita aloitetaan selvittämään mm. viemärikuvauksilla vuonna 2019.

MITTARIT:	2017	2018
Kokonaismenot €/asukas	59,13	53,69
Nettomenot €/asukas	9,99	2,34
Kokonaismenot €/käsitelty jätevesimäärä	1,08	1,12

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET MÄÄRÄRAHAN YLITYKSET/ALITUKSET:

Viemärlaitoksella sekä tulot (89,1 %) että menot (94,5 %) jäivät alle arvion.

Kohde	Nimi	Tilinpäätös ed.vuosi	Talousarvio	Ta- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
431	Liikelaitokset					
4300	Viemärlaitos					
***	TOIMINTATUOTOT	-78 427,40	-86 700	0	-78 929,43	91,00
***	TOIMINTAKULUT	102 712,42	93 285	0	89 548,65	96,00
****	TOIMINTAKATE	24 285,02	6 585	0	10 619,22	161,30
***	Suunnitelmapoistot	55 821,54	54 100	0	54 345,77	100,50
***	TOIMINTATUOTOT (laskennalliset)	-13 308,54	-17 500	0	-13 867,36	79,20
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	7 674,86	9 330	0	7 470,54	80,10
431	Liikelaitokset YHTEENSÄ					
***	TOIMINTATUOTOT	-78 427,40	-86 700	0	-78 929,43	91,00
***	TOIMINTAKULUT	102 712,42	93 285	0	89 548,65	96,00
****	TOIMINTAKATE	24 285,02	6 585	0	10 619,22	161,30
***	Suunnitelmapoistot	55 821,54	54 100	0	54 345,77	100,50
***	TOIMINTATUOTOT (laskennalliset)	-13 308,54	-17 500	0	-13 867,36	79,20
***	TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	7 674,86	9 330	0	7 470,54	80,10

LIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA

(KIRJANPIDOLLINEN
TASEYKSIKKÖ)

	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Liikevaihto	91.735,94	104.200	92.796,79
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet, tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-32.885,52	-35.350	-33.598,39
Palvelujen ostot	-64.585,09	-66.510	-64.614,22
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-3.848,77	-300	+4.132,70
Henkilöstösivukulut			
Eläkekulut	-989,8	-435	343,94
Muut henkilöstösivukulut	-69,41	-20	78,54
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-55.341,31	-54.100	-53.906,82
Liiketoiminnan muut kulut			
Liikelylijäämä/-alijäämä	-65.983,96	-52.515	-54.767,46
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korvaus peruspääomasta	-851,86		-851,86
Muut kulut	-5.935,64		-786,53
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-72.771,46	-52.515	-56.405,85

2.3.2. Käyttötalousosan toteutuminen yhteensä v. 2018

	Tilinpäätös ed.vuosi	TA 2 018	TA- muutos	Käyttö v. 2018	Käyttö-%
Keskusvaalilautakunta					
TOIMINTATUOTOT	0,00	-9 000	0	-3 324,20	36,90
TOIMINTAKULUT	5 906,40	13 690	0	4 696,74	34,30
TOIMINTAKATE	5 906,40	4 690	0	1 372,54	29,30
Tilintarkastuslautakunta					
TOIMINTAKULUT	6 229,04	6 260	0	8 486,22	135,60
TOIMINTAKATE	6 229,04	6 260	0	8 486,22	135,60
Kunnanhallitus					
TOIMINTATUOTOT	-56 692,71	-97 780	0	-136 447,05	139,50
TOIMINTAKULUT	7 963 586,38	7 873 120	116 937	7 538 050,73	94,30
TOIMINTAKATE	7 906 893,67	7 775 340	116 937	7 401 603,68	93,80
Suunnitelmapoistot	36 767,95	38 090	0	36 661,54	96,20
TOIMINTATUOTOT (laskennalliset)	-91 176,88	-108 660	0	-89 856,76	82,70
TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	17 813,26	18 780	0	9 894,80	52,70
Sivistyslautakunta					
TOIMINTATUOTOT	-161 706,30	-139 080	0	-123 353,83	88,70
TOIMINTAKULUT	2 850 320,54	2 888 350	0	2 766 710,22	95,80
TOIMINTAKATE	2 688 614,24	2 749 270	0	2 643 356,39	96,10
Suunnitelmapoistot	64 026,41	55 520	0	62 225,97	112,10
TOIMINTATUOTOT (laskennalliset)	-3 584,90	-3 400	0	-2 267,85	66,70
TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	76 112,32	90 160	0	77 451,96	85,90
Vapaa-aikalautakunta					
TOIMINTATUOTOT	-24 599,89	-27 800	0	-22 991,59	82,70
TOIMINTAKULUT	194 517,58	157 990	0	147 920,30	93,60
TOIMINTAKATE	169 917,69	130 190	0	124 928,71	96,00
Suunnitelmapoistot	16 838,70	25 620	0	19 086,38	74,50
TOIMINTATUOTOT (laskennalliset)	-9 504,55	-8 800	0	-9 290,91	105,60
TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	17 053,82	16 100	0	15 886,50	98,70
Tekninen toimi					
TOIMINTATUOTOT	-381 420,59	-389 906	0	-436 262,89	111,90
TOIMINTAKULUT	832 286,54	704 241	0	852 249,34	121,00
TOIMINTAKATE	450 865,95	314 335	0	415 986,45	132,30
Suunnitelmapoistot	241 811,84	236 770	0	231 059,47	97,60
TOIMINTATUOTOT (laskennalliset)	-47 000,54	-46 820	0	-39 815,36	85,00
TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	41 139,33	42 640	0	38 849,48	91,10
KAIKKI YHTEENSÄ					
TOIMINTATUOTOT	-624 419,49	-663 566	0	-722 379,56	108,90
TOIMINTAKULUT	11 852 846,48	11 643 651	116 937	11 318 113,55	96,20
TOIMINTAKATE	11 228 426,99	10 980 085	116 937	10 595 733,99	95,50
Suunnitelmapoistot	359 444,90	356 000	0	349 033,36	98,00
TOIMINTATUOTOT (laskennalliset)	-151 266,87	-167 680	0	-141 230,88	84,20
TOIMINTAKULUT(laskennalliset)	152 118,73	167 680	0	142 082,74	84,70

2.4. Tuloslaskelmaosan toteutuminen 1.1.–31.12.2018

2.4.1 Ulkoiset sekä kaikki yhteensä

	Talousarvio 2 018	Käyttö kaikki	Käyttö ulkoiset	Käyttö-% kaikki
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	372 770	343 530,59	202 299,71	92,20
Maksutuotot	64 000	54 438,37	54 438,37	85,10
Tuet ja avustukset	30 780	31 755,42	31 755,42	103,20
Muut toimintatuotot	363 696	433 886,06	433 886,06	119,30
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	831 246	863 610,44	722 379,56	103,90
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 708 130	-1 687 980,91	-1 687 980,91	98,80
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-495 060	-493 774,64	-493 774,64	99,70
Muut henkilösivukulut	-49 295	-33 823,91	-33 823,91	68,60
Palvelujen ostot	-8 707 742	-8 197 772,42	-8 094 729,21	94,10
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-429 915	-396 720,55	-396 720,55	92,30
Avustukset	-373 600	-361 013,55	-361 013,55	96,60
Muut toimintakulut	-164 526	-289 110,31	-250 070,78	175,70
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-11 928 268	-11 460 196,29	-11 318 113,55	96,10
TOIMINTAKATE	-11 097 022	-10 596 585,85	-10 595 733,99	95,50
Verotulot	6 004 000	5 770 037,34	5 770 037,34	96,10
Valtionosuudet	5 497 745	5 535 263,00	5 535 263,00	100,70
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	0	5,10	5,10	0,00
Muut rahoitustuotot	8 000	11 667,80	10 815,94	145,80
Korkokulut	-50 500	-33 891,70	-33 891,70	67,10
Muut rahoituskulut	-5 100	-4 001,74	-4 001,74	78,50
VUOSIKATE	357 123	682 493,95	682 493,95	191,10
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunn.mukaiset poistot	-356 000	-349 033,36	-349 033,36	98,00
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	407 420	407 422,88	407 422,88	100,00
TILIKAUDEN TULOS	408 543	740 883,47	740 883,47	181,30
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	408 543	740 883,47	740 883,47	181,30

2.4.2 Talousarvio, muutokset, toteuma, poikkeama (ulkoinen)

	TA 2 018	TA- muutos	TA+muutos 2 018	Toteutuma	Poikkeama	Tot. %
TUOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	205 090	0	205 090	202 299,71	2 790,29	98,60
Maksutuotot	64 000	0	64 000	54 438,37	9 561,63	85,10
Tuet ja avustukset	30 780	0	30 780	31 755,42	-975,42	103,20
Muut toimintatuotot	363 696	0	363 696	433 886,06	-70 190,06	119,30
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	663 566	0	663 566	722 379,56	-58 813,56	108,90
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-1 708 130	0	-1 708 130	-1 687 980,91	-20 149,09	98,80
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-495 060	0	-495 060	-493 774,64	-1 285,36	99,70
Muut henkilösivukulut	-49 295	0	-49 295	-33 823,91	-15 471,09	68,60
Palvelujen ostot	-8 468 165	-116 937	-8 585 102	-8 094 729,21	-490 372,79	94,30
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-429 915	0	-429 915	-396 720,55	-33 194,45	92,30
Avustukset	-373 600	0	-373 600	-361 013,55	-12 586,45	96,60
Muut toimintakulut	-119 486	0	-119 486	-250 070,78	130 584,78	209,30
	-11 643					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	651	-116 937	-11 760 588	-11 318 113,55	-442 474,45	96,20
	-10 980					
TOIMINTAKATE	085	-116 937	-11 097 022	-10 595 733,99	-501 288,01	95,50
Verotulot	6 004 000	0	6 004 000	5 770 037,34	233 962,66	96,10
Valtionosuudet	5 497 745	0	5 497 745	5 535 263,00	-37 518,00	100,70
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	0	0	0	5,10	-5,10	0,00
Muut rahoitustuotot	8 000	0	8 000	10 815,94	-2 815,94	135,20
Korkokulut	-50 500	0	-50 500	-33 891,70	-16 608,30	67,10
Muut rahoituskulut	-5 100	0	-5 100	-4 001,74	-1 098,26	78,50
VUOSIKATE	474 060	-116 937	357 123	682 493,95	-325 370,95	191,10
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-356 000	0	-356 000	-349 033,36	-6 966,64	98,00
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot	0	407 420	407 420	407 422,88	-2,88	100,00
TILIKAUDEN TULOS	118 060	290 483	408 543	740 883,47	-332 340,47	181,30
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ						
(ALIJÄÄMÄ)	118 060	290 483	408 543	740 883,47	-332 340,47	181,30

2.4.3 Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	5 000 000		5 000 000	4 774 975,81	- 225 024,19
Osuus yhteisöveron tuotosta	300 000		300 000	274 045,16	- 25 954,84
Kiinteistövero	704 000		704 000	721 016,37	+ 17 016,37
Muut verotulot	-	-	-	-	-
Yhteensä	6 004 000		6 004 000	5 770 037,34	- 233 962,66

Kunnallisvero	Tulovero-prosentti	Verotettava tulo milj. euroa	Muutos %
2009	19,75	21,5	- 3,4
2010	19,75	21,1	- 2,0
2011	19,75	22,2	5,1
2012	20,50	23,1	7,9
2013	20,50	23,3	0,9
2014	21,50	23,7	6,7
2015	21,50	23,2	-2,0
2016	21,50	22,7	-2,1
2017	22,50	21,8	0,5

Kiinteistövero- prosentti	Yleinen	Vakituinen asuinrakennus	Vapaa- ajan asunnot	Voimalaitokset	Rakentamattomat rakennuspaikat	Yleishyödylliset yhteisöt
2006–2009	0,50	0,25	0,75			0,00
2010–2012	0,70	0,35	0,85			0,00
2013–2014	0,85	0,40	0,90			0,00
2015–2017	0,95	0,45	0,95	2,85	2,50	0,00
2018	1,03	0,45	1,03	3,10	2,50	0,00

2.4.4 Valtionosuuksien erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml tasaukset	5 973 290		5 973 290	5 973 288,00	-2,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	- 475 545		- 475 545	- 438 025,00	+37 520,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	-		-	-	-
Yhteensä	5 497 745		5 497 745	5 535 263,00	+37 518,00

2.5. Investointien toteutuminen

Kohde	Tilinpäätös ed.vuosi	Talous- arvio	TA- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
8100 Maan hankinta					
Investointien talousarvio					
Hankinnat					
* Hankinnat yht.	8 000,00	43 000	0	43 000,00	100,00
Avustukset					
Myynnit					
* Myynnit yht.	-7 297,10	-16 000	0	-25 036,06	156,50
Investoinnit netto	702,90	27 000	0	17 963,94	66,50
8121 ATK-hankinnat					
Investointien talousarvio					
Hankinnat					
* Hankinnat yht.	12 105,35	13 000	0	13 667,27	105,10
Avustukset					
* Avustukset yht.	0,00	0	0	-1 000,00	0,00
Myynnit					
Investoinnit netto	12 105,35	13 000	0	12 667,27	97,40
8140 Arvopaperit					
Investointien talousarvio					
Hankinnat					
* Hankinnat yht.	515,00	0	4 375	5 685,00	129,90
Avustukset					
Myynnit					
* Myynnit yht.	0,00	0	0	-677,12	0,00
Investoinnit netto	515,00	0	4 375	5 007,88	114,50
8210 Sairaanhoidopiiri					
Investointien talousarvio					
Hankinnat					
* Hankinnat yht.	20 778,51	20 000	0	20 432,64	102,20
Avustukset					
Myynnit					
Investoinnit netto	20 778,51	20 000	0	20 432,64	102,20
8223 Pääskyn päiväkot					
Investointien talousarvio					
Hankinnat					
* Hankinnat yht.	9 280,82	0	0	0,00	0,00
Avustukset					
* Avustukset yht.	0,00	0	0	0,00	0,00
Myynnit					
* Myynnit yht.	0,00	0	0	0,00	0,00
Investoinnit netto	9 280,82	0	0	0,00	0,00

Kohde	Tilinpäätös ed.vuosi	TA	TA- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
8301 Keskuskoulu					
Investointien talousarvio					
Hankinnat					
* Hankinnat yht.	27 745,05	0	20 000	40 120,73	200,60
Avustukset					
Myynnit					
Investoinnit netto	27 745,05	0	20 000	40 120,73	200,60
8304 Keskuskoulu/Tykköön toimipiste					
Investointien talousarvio					
Hankinnat					
* Hankinnat yht.	9 154,86	0	5 000	4 526,04	90,50
Avustukset					
Myynnit					
Investoinnit netto	9 154,86	0	5 000	4 526,04	90,50
8331 Laajakaistahanke					
Investointien talousarvio					
Hankinnat					
* Hankinnat yht.	5 380,00	0	0	0,00	0,00
Avustukset					
Myynnit					
Investoinnit netto	5 380,00	0	0	0,00	0,00
8335 Kaukolämpölaitos					
Investointien talousarvio					
Hankinnat					
* Hankinnat yht.	0,00	0	40 000	96 282,73	240,70
Avustukset					
Myynnit					
Investoinnit netto	0,00	0	40 000	96 282,73	240,70
8415 Vanhainkoti					
Investointien talousarvio					
Hankinnat					
* Hankinnat yht.	2 558,28	0	0	0,00	0,00
Avustukset					
Myynnit					
* Myynnit yht.	0,00	0	0	-30 000,00	0,00
Investoinnit netto	2 558,28	0	0	-30 000,00	0,00
8422 Yksityisteiden peruskorjaus					
Investointien talousarvio					
Hankinnat					
* Hankinnat yht.	0,00	93 000	0	28 571,49	30,70
Avustukset					
* Avustukset yht.	0,00	-62 000	0	-19 000,00	30,60
Myynnit					
* Myynnit yht.	0,00	0	0	0,00	0,00
Investoinnit netto	0,00	31 000	0	9 571,49	30,90

Kohde	Tilinpäätös ed.vuosi	TA	TA- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
8423 Jämin al. kunnallistekniikka					
Investointien talousarvio					
Hankinnat					
* Hankinnat yht.	707,00	0	0	0,00	0,00
Avustukset					
Myynnit					
Investoinnit netto	707,00	0	0	0,00	0,00
8435 Jääkiekkokaukalo					
Investointien talousarvio					
Hankinnat					
* Hankinnat yht.	10 056,45	0	0	0,00	0,00
Avustukset					
Myynnit					
Investoinnit netto	10 056,45	0	0	0,00	0,00
8436 Liikuntapuistot					
Investointien talousarvio					
Hankinnat					
* Hankinnat yht.	31 970,16	30 000	0	28 200,00	94,00
Avustukset					
Myynnit					
Investoinnit netto	31 970,16	30 000	0	28 200,00	94,00
8440 Poletilla putkeen-hanke					
Investointien talousarvio					
Hankinnat					
* Hankinnat yht.	0,00	0	42 000	35 683,44	85,00
Avustukset					
* Avustukset yht.	0,00	0	-29 400	-12 000,00	40,80
Myynnit					
Investoinnit netto	0,00	0	12 600	23 683,44	188,00
8442 Aggregaatit					
Investointien talousarvio					
Hankinnat					
* Hankinnat yht.	14 420,00	10 000	0	2 310,00	23,10
Avustukset					
Myynnit					
Investoinnit netto	14 420,00	10 000	0	2 310,00	23,10

Kohde	Tilinpäätös ed.vuosi	TA	TA- muutokset	Käyttö	Käyttö-%
8462 Jätevesiviemärointi					
Investointien talousarvio					
Hankinnat					
* Hankinnat yht.	0,00	40 000	-40 000	0,00	0,00
Avustukset					
Myynnit					
* Myynnit yht.	0,00	0	0	0,00	0,00
Investoinnit netto	0,00	40 000	-40 000	0,00	0,00
8465 Jätevedenpuhdistamon laitteet					
Investointien talousarvio					
Hankinnat					
* Hankinnat yht.	6 027,37	10 000	0	7 662,77	76,60
Avustukset					
Myynnit					
Investoinnit netto	6 027,37	10 000	0	7 662,77	76,60
KAIKKI YHTEENSÄ					
Investointien talousarvio					
Hankinnat					
* Hankinnat yht.	158 698,85	259 000	71 375	326 142,11	98,70
Avustukset					
* Avustukset yht.	0,00	-62 000	-29 400	-32 000,00	35,00
Myynnit					
* Myynnit yht.	-7 297,10	-16 000	0	-55 713,18	348,20
Investoinnit netto	151 401,75	181 000	41 975	238 428,93	106,90

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET MÄÄRÄRAHAN YLITYKSET/ALITUKSET:

8100 Maan hankinta: Myynnit ylittyivät 9.036 € kun myytiin enemmän kuin suunniteltiin.

8140 Arvopaperit: Ylittyi 1.310 € Metsäliiton ja Jämin Hiihtotunneli Oy:n osakkeet.

8301 Keskuskoulu: Ylittyi 20.120 €. Keskuskoulun toimipisteellä jatkettiin toimenpiteitä sisäongelman hallintaan saattamiseksi. (mm. ilmanvaihdonmittaukset, ilmastoinnin muutostyöt ja lisätiivistäminen). Summassa on sisällä kunnan oman työn kustannukset, jotka ovat joka tapauksessa olemassa jollakin menokohdalla.

8335 Kaukolämpölaitos: Tähän investointiin siirrettiin määräraha 40.000 € Jämin alueen jätevesiviemärointi kohteesta, joka ei toteutunut. Ylitystä syntyi kaukolämpöputken rakentamisesta Keskuskoululta tulevalle Attendon Hoivakodille ja olemassa olevalle palveluasuntorakennukselle. Tästä osa palautuu perustettavan lämpöyhtiön kautta liittymismaksuina.

8422 Yksityisteiden peruskorjaus: Menot ja tulot jäivät molemmat alle arvioidun. Työt jatkuvat vuonna 2019.

8436 Liikuntapuistot: alittui 1.800 €:lla.

8440 Poletilla putkeen –hanke: Hanke jatkuu. Tilinpäätösvuonna menot alittuivat 6.316,56 € ja tulot alittuivat 17.400 €. Hankittu mm. siirrettävä pieni rakennus, digitaalinen testialusta hankinnassa.

8442 Aggregaatit: Alitusta 7.690 € koska ei hankittu Areenalle aggregaattia, vaan hankittiin olemassa oleviin aggregaatteihin toiminnan turvaamiseksi vaadittavat pistokkeet ja johdot.

8465 Jätevedenpuhdistamon laitteet: Investointeihin varattu 10.000 € alittui 2.337 €:lla. Määräraha oli varattu mahdollisiin uudistustarpeisiin. Hankittiin toimintaa varmistavia mittareita.

2.6. Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA	TA 2018	TA- muutos	TA+ muutos	Käyttö	Ero euroa	Ero %
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Vuosikate	474 060	-116 937	357 123	682 493,95	325 370,95	191,1
Satunnaiset erät		407 420	407 420	407 422,88	2,88	100,0
Tulorahoituksen korjaukset	70 000	-407 420	-477 420	-506 466,82	29 046,82	106,7
	404 060	-116 937	287 123	583 450,01	296 327,01	203,2
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	- 259 000	-71 375	-330 375	-326 142,11	4 232,89	98,7
Rah.osuudet invest. menoihin	62 000	29 400	91 400	32 000,00	-59 400,00	35,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	86 000	408 100	494 100	562 180,00	68 080,00	113,8
	- 111 000	366 125	255 125	268 037,89	12 912,89	105,1
TOIMINNAN JA INV. RAHAVIRTA	293 060	249 188	542 248	851 487,90	309 239,90	157,0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainojen muutokset						
Antolainojen lisäykset				-100 000,00	-100 000,00	
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	513 000		513 000	0,00	-513 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähenn	-806 060		-806 060	-895 740,00	-89 680,00	111,1
Lyhytaikaisten lainojen muutos				-150 000,00	-150 000,00	
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant.var.ja po:n muut.				-6 092,31	-6 092,31	
Saamisten muutos				-176 697,73	-176 697,73	
Korottomien velkojen muutos				407 404,71	407 404,71	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	- 293 060		-293 060	-921 125,33	-628 065,33	314,3
RAHAVAROJEN MUUTOS		249 188	249 188	-69 637,43		
RAHAVAROJEN MUUTOS				69 637,43		

2.7. Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta v. 2018 (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018	Muutos	Määrärahat yhteensä	Käyttö	Alitus/Ylitys (-/+)
Käyttötalous						
Menot	11 852 846,48	11 643 651,00	116 937,00	11 760 588,00	11 318 113,55	-442 474,45
Tulot	624 419,49	663 566,00		663 566,00	722 379,56	+58 813,56
Investointiosa						
Menot	158 698,85	259 000,00	71 375,00	330 375,00	326 142,11	-4 232,89
Tulot	7 297,10	78 000,00	30 080,00	108 080,00	87 713,18	-20 366,82
(voitto/tappio)	(- 9 557,90)	(- 70 000,00)	(- 407 420,00)	(- 477 420,00)	(- 506 466,82)	
Tuloslaskelmaosa						
Menot	37 319,30	55 600,00		55 600,00	37 893,44	-17 706,56
Tulot	11 572 017,66	11 509 745,00		11 509 745,00	11 316 121,38	-193 623,62
Satunnaiset tulot			407 420,00	407 420,00	407 422,88	+2,88
Rahoitusosa						
Menot	986 144,00	806 060,00		806 060,00	1 145 740,00	+339 680,00
Tulot	1 220 000,00	513 000,00		513 000,00	-	-513 000,00
Menot yhteensä	13 035 008,63	12 764 311,00	188 312,00	12 952 623,00	12 827 889,10	-124 733,90
Tulot yhteensä	13 423 734,25	12 764 311,00	437 500,00	13 201 811,00	12 533 637,00	-668 174,00
Netto	388 725,62	-	+249 188,00	+249 188,00	-294 252,10	-543 440,10

	Sito-	Määrärahat					Tuloarviot				
	vuus	Alkup.	TA:n	TA	Toteuma	Poik-	Alkup.	TA:n	TA	Toteuma	Poik-
	N	talous-	muu-	muut:n		keama	talous-	muutok-	muut:n		keama
	B	arvio	tokset	jälkeen			arvio	set	jälkeen		
INVESTOINTIOSA											
Maan hankinta	N	43		43	43		16		16	25	-9
Kiinteistöt	N										
ATK-hankinnat	N	13		13	14	-1				1	-1
Arvopaperit	N		4	4	6	-2				1	-1
Sairaanhoidopiiri	N	20		20	20						
Keskuskoulu	N		20	20	40	-20					
Keskuskoulu/Tykköö	N		5	5	5						
Kaukolämpölaitos	N		40	40	96	-56					
Vanhainkoti	N									30	-30
Yksityisteiden pk	N	93		93	28	65	62		62	19	43
Liikuntapuistot	N	30		30	28	2					
Poletilla putkeen-hanke	N		42	42	36	6		29	29	12	17
Aggregaatit	N	10		10	2	8					
Jätevesiviemärointi	N	40	-40								
Jätevedenpuhdist.laite	N	10		10	8	2					
		259	71	330	326	4	78	29	107	88	19
RAHOITUSOSA											
Antolainojen muutos	B				100	-100					
Lainakannan muutos											
Pitkäaik.lain.lisäys	B						513		513		513
Pitkäaik.lain.vähennys	B	806		806	896	-90					
Lyhytaik.lain.muutos	B				150	-150					
Vaikutus maksuvalmiuteen		806		806	1146	-340	513	0	513	0	513
YHTEENSÄ		12931	188	13119	12970	149	12932	6440	13368	12675	693

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1. Tuloslaskelma

	v. 2018	v. 2017
TULOSLASKELMA		
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	202 299,71	224 164,75
Maksutuotot	54 438,37	71 711,54
Tuet ja avustukset	31 755,42	65 684,17
Muut toimintatuotot	433 886,06	262 859,03
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	722 379,56	624 419,49
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 687 980,91	-1 719 209,10
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-493 774,64	-502 460,73
Muut henkilösivukulut	-33 823,91	-38 684,03
Palvelujen ostot	-8 094 729,21	-8 651 749,97
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-396 720,55	-419 048,48
Avustukset	-361 013,55	-434 065,66
Muut toimintakulut	-250 070,78	-87 628,51
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-11 318 113,55	-11 852 846,48
TOIMINTAKATE	-10 595 733,99	-11 228 426,99
Verotulot	5 770 037,34	5 704 343,06
Valtionosuudet	5 535 263,00	5 862 410,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	5,10	0,00
Muut rahoitustuotot	10 815,94	5 264,60
Korkokulut	-33 891,70	-33 638,46
Muut rahoituskulut	-4 001,74	-3 680,84
VUOSIKATE	682 493,95	306 271,37
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn.mukaiset poistot	-349 033,36	-359 444,90
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	407 422,88	0,00
TILIKAUDEN TULOS	740 883,47	-53 173,53
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	740 883,47	-53 173,53

3.2 Rahoituslaskelma

	v. 2018	v. 2017
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	682 493,95	306 271,37
Satunnaiset erät	407 422,88	
Tulorahoituksen korjausevät	-506 466,82	-9 557,90
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-326 142,11	-158 698,85
Rah.osuudet invest. menoihin	32 000,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	562 180,00	16 855,00
TOIMINNAN JA INV. RAHAVIRTA	851 487,90	154 869,62
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	-100 000,00	
Antolainojen vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		1 220 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähenn.	-895 740,00	-786 144,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-150 000,00	-200 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant.var.ja po:n muut.	-6 092,31	-11 429,86
Saamisten muutos	-176 697,73	510,37
Korottomien velkojen muutos	407 404,71	-343 672,01
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-921 125,33	-120 735,50
RAHAVAROJEN MUUTOS	-69 637,43	34 134,12
RAHAVAROJEN MUUTOS	69 637,43	-34 134,12
Rahavarat 31.12.	129.359,13	198.996,56
Rahavarat 1.1.	198.996,56	164 862,44

3.3 Tase

	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
2. Muut pitkävaikutteiset menot	399 375,87	428 378,02
Aineettomat hyödykkeet yht.	399 375,87	428 378,02
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	1 195 767,44	1 177 803,50
2. Rakennukset	2 429 888,07	2 578 023,51
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 022 731,65	1 084 157,36
4. Koneet ja kalusto	87 228,14	98 956,46
5. Muut aineelliset hyödykkeet	6 685,00	6 685,00
6. Ennakkomaksut ja keskener.hank.	96 282,73	
Aineelliset hyödykkeet yht	4 838 583,03	4 945 625,83
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	2 466 637,82	2 366 273,94
3. Muut lainasaamiset	367 116,86	267 116,86
Sijoitukset yhteensä	2 833 754,68	2 633 390,80
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	8 071 713,58	8 007 394,65
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1. Valtion toimeksiannot	11,39	6,87
2. Lahj.rahastojen erityiskatteet	985,16	995,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHT	996,55	1 001,87
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	150 046,80	207 131,91
3. Muut saamiset	82 344,26	50 488,72
4. Siirtosaamiset	303 997,73	102 070,43
Lyhytaikaiset saamiset yht.	536 388,79	359 691,06
Saamiset yhteensä	536 388,79	359 691,06
III Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yht.	129 359,13	198 996,56
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	665 747,92	558 687,62
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 738 458,05	8 567 084,14

	31.12.2018	31.12.2017
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	-3 550 299,59	-3 550 299,59
IV Ed.tilikausien yli/alijäämä	1 866 071,94	1 887 821,77
V Tilikauden yli/alijäämä	-740 883,47	53 173,53
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	-2 425 111,12	-1 609 304,29
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
2. Lahjoitusrahastojen pääoma	-24 334,55	-30 432,18
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHT.	-24 334,55	-30 432,18
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
2. Lainat vakuutus- ja rah.lait.	-3 459 375,00	-4 140 615,00
7. Muut velat	-166 400,52	-166 300,52
Pitkäaikainen vieras po. yht.	-3 625 775,52	-4 306 915,52
II Lyhytaikainen		
1. Joukkovelkakirjalainat	-700 000,00	-850 000,00
2. Lainat rahoitus- ja vak.lait.	-671 234,00	-885 734,00
5. Saadut ennakot	-5 840,00	-8 741,28
6. Ostovelat	-832 655,58	-481 543,66
7. Muut velat	-38 801,76	-80 715,39
8. Siirtovelat	-414 705,52	-313 697,82
Lyhytaikainen vieras po. yht.	-2 663 236,86	-2 620 432,15
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	-6 289 012,38	-6 927 347,67
VASTATTAVAA	-8 738 458,05	-8 567 084,14

3.4. Konsernituloslaskelma

	v. 2018	v. 2017
TULOSLASKELMA		
Toimintatuotot	9 346 840,23	8 896 137,76
Toimintakulut	-20 039 889,56	-20 176 982,99
Toimintakate	-10 693 049,33	-11 280 845,23
Verotulot	5 759 500,08	5 693 538,69
Valtionosuudet	5 781 426,28	6 094 005,61
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	398,65	453,10
Muut rahoitustuotot	42 592,76	10 911,33
Korkokulut	-47 097,44	-56 937,62
Muut rahoituskulut	-7 010,76	-7 289,37
Vuosikate	836 760,24	453 836,51
Poistot ja arvonalentumiset:		
Poistot	-553 155,27	-560 078,76
Arvonalentumiset	-66,75	
Satunnaiset erät	407 422,88	
Tilikauden tulos	690 961,10	-106 242,26
Tilinpäätössiirrot	373,28	305,73
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	691 334,37	-105 936,53

3.5. Konsernin rahoituslaskelma

	v. 2018	v. 2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	836 760,24	453 836,51
Satunnaiset erät	407 422,88	
Tulorahoituksen korjausepä	-492 433,45	4 997,90
Toiminnan rahavirta yhteensä	751 749,67	458 834,41
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-649 649,60	-358 832,53
Rahoitusosuudet investointi menoihin	32 000,00	4 409,59
Pysyvien vastaavien luovutustulot	569 786,03	21 441,43
Investointien rahavirta yhteensä	-47 863,57	-332 981,51
Toiminnan ja investointien rahavirta	703 886,10	125 852,89
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	-100 000,00	
Antolainojen vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	249 400,00	1 295 835,70
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-969 006,48	-827 817,31
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-415 833,05	-207 438,74
Oman pääoman muutokset (korjaukset)	325 674,13	20 499,52
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	-6 325,75	-12 144,10
Vaihtomaisuuden muutos	-2 219,29	-2 476,46
Saamisten muutos	-386 768,06	45 034,49
Korottomien velkojen muutos	358 357,21	-333 960,76
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-946 721,28	-22 467,67
RAHAVAROJEN MUUTOS	-242 835,19	103 385,22
Rahavarat 31.12	662 027,15	904 862,34
Rahavarat 1.1.	904 862,34	801 477,11
RAHAVAROJEN MUUTOS	-242 835,19	103 385,22

3.6. Konsernitase

	v. 2018	v. 2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet:		
Aineettomat oikeudet	15 468,79	23 277,57
Muut pitkävaikutteiset menot	400 856,12	431 584,07
Ennakkomaksut		
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	416 324,91	454 861,65
Aineelliset hyödykkeet:		
Maa- ja vesialueet	1 403 533,36	1 337 347,30
Rakennukset	4 695 052,91	4 720 181,25
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 058 523,60	1 118 093,15
Koneet ja kalusto	303 068,83	318 657,09
Muut aineelliset hyödykkeet	12 807,73	12 455,79
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	112 477,15	71 376,99
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	7 585 463,57	7 578 111,56
Sijoitukset:		
Muut osakkeet ja osuudet	708 300,38	700 838,84
Joukkovelkakirjalainasaam.		
Muut lainasaamiset	50 000,00	50 000,00
Muut saamiset	-42 441,83	-33 022,88
Sijoitukset yhteensä	715 858,55	717 815,96
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	6 202,28	6 797,71
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	73 121,02	70 901,73
Saamiset:		
Pitkäaikaiset saamiset	-18 017,10	
Lyhytaikaiset saamiset	1 520 055,85	1 115 270,69
Rahoitusarvopaperit	65 019,77	65 532,53
Rahat ja pankkisaamiset	597 007,38	839 329,81
VASTAAVAA YHTEENSÄ	10 961 036,23	10 848 621,63

	KONSERNI v. 2018	KONSERNI v. 2017
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	3 550 299,59	3 550 299,59
Arvonkorotusrahasto		26 910,07
Muut omat rahastot	223 408,45	197 819,42
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	-2 783 037,73	-2 692 455,29
Tilikauden yli-/alijäämä	691 334,37	-105 936,53
Oma pääoma yhteensä	1 682 004,68	976 637,27
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 049,92	1 228,67
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	121 399,97	111 448,50
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	36 876,61	43 797,79
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	4 827 973,01	5 331 598,46
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	166 400,52	166 300,52
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	1 291 495,87	1 742 031,99
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	2 833 835,65	2 475 578,43
Vieras pääoma yhteensä	9 119 705,04	9 715 509,40
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	10 961 036,23	10 848 621,63

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Liitetiedot on numeroitu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista antaman yleisohjeen mukaisesti.

1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitelty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintameno suuruusina.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno suuruusina.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Jaksotukset

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle paitsi joulukuun verotilitys on poikkeuksellisesti kirjattu joulukuulle.

2. Perustelu, jos tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa on muutettu edellisestä tilikaudesta tai Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamista ohjeista poikkeavaksi sekä muutoksen vaikutus Tuloslaskelman ja taseen esittämistapa on Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kaavan mukainen

3. Oikaisut, jotka on tehty edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin Ei ole.

4. Selvitys, jos edellistä tilikautta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa Edellisten tilikausien yli-/alijäämää oikaistu 74 923,36 €, alaskirjatut lainojen maksut/ Jämin Hiihtotunnelin osakkeet.

5. Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä Ei ole.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6. Toimintatuotot kunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina		
	v. 2018	v. 2017
Yleishallinto	139 771,25	56 692,71
Opetus- ja kulttuuripalvelut	146 345,42	186 306,19
Yhdyskuntapalvelut	436 262,89	381 420,59
Yhteensä	722 379,56	624 419,49
7. Verotulot eriteltyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta, kiinteistöveroon ja muihin verotuloihin.		
	v. 2018	v. 2017
Kunnan tulovero	4 774 975,81	5 007 673,93
Osuus yhteisöveron tuotosta	274 045,16	305 035,83
Kiinteistövero	721 016,37	391 633,30
Muut verotulot	-	-
Verotulot yhteensä	5 770 037,34	5 704 343,06
8. Valtionosuudet eriteltyinä		
	v. 2018	v. 2017
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	5 973 288,00	4 322 938,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	1 972 859,00	2 015 018,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-438 025,00	-475 546,00
Valtionosuudet yhteensä	5 535 263,00	5 862 410,00

9. Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin

Palvelujen ostojen erittely

	2018	2017
Asiakaspalvelujen ostot	7 000 943,53	7 583 699,63
Muiden palvelujen ostot	1 093 785,68	1 068 050,34
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	8 094 729,21	8 651 749,97

10. Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltyinä
Ei ole.

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

POISTOSUUNNITELMA 1.1.2013 ALKAEN		Poistoaika vuotta	Poisto %
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
Kehittämismenot	tasapoisto	2	
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5	
Liikearvo	tasapoisto	2	
Muut pitkävaikutteiset menot			
ATK-ohjelmistot	tasapoisto	2	
Muut	tasapoisto	2	
Muut osuudet muista	tasapoisto	20	
AINEELLISET HYÖDYKKEET			
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa		
Rakennukset- ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset laitosrakennukset, kiviset	tasapoisto	40	
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	tasapoisto	30	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20	
Talousrakennukset	tasapoisto	10	
Vapaa-ajanrakennukset	tasapoisto	20	
Asuinrakennukset	tasapoisto	40	
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit, puistot	menojäännöspoisto		15
Sillat, laiturit, uimalat	menojäännöspoisto		10
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto		10
Vedenjakeluverkosto	menojäännöspoisto		7
Viemäriverkko	menojäännöspoisto		7
Sähköjohdot, ulkovalaistuslaitteet	menojäännöspoisto		15
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännöspoisto		15
Viemärlaitoksen laitoskoneet-laitteet	menojäännöspoisto		15
Muut kiinteät koneet, laitteet, rakenteet	menojäännöspoisto		20
Koneet ja kalusto			
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	4	
Muut liikkuvat työkonet	tasapoisto	5	
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10	
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5	
Sairaala-terveydenhuolto yms.laitteet	tasapoisto	5	
Atk-laitteet	tasapoisto	5	
Muut laitteet ja kalusto	tasapoisto	3	
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto		
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa		
PYSYVIEN VASTAAVIEN SIIJOITUKSET			
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		

Pienhankintaraja 10.000,00 euroa, sitä pienemmät hankinnat kirjataan vuosikuluksi.

Ennen vuotta 2013 valmistuneissa kohteissa käytetään vanhaa poistosuunnitelmaa. Suunnitelmapoistot aloitetaan käyttöönottoa seuraavan kuukauden alusta. Mikäli kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin kuuluvien verkostojen osalta ei ole mahdollista määrittellä käyttöönottohetkeä, vuoden aikana valmistunutta verkostoa käsitellään yhtenä kokonaisuutena ja siitä tehdään puolen vuoden poisto.

12. Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista.

Ei ole

13. Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappioista.

	v. 2018	v. 2017
Pysyvien vastaavien luovutusvoito ja –tappiot		
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	99 819,94	9 557,90

	v. 2018	v. 2017
14. Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät		
Leppäkosken Sähkö Oy:n osakkeiden luovutusvoitto	407 422,88	-

15. Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka saatu osuuksista muissa yhteisöissä

	v. 2018	v. 2017
Kuntayhtymien peruspääoman korot	715,96	715,96
Osinkotuotot muista yhteisöistä	7 498,55	3 675,65

16. Erittely poistoeron muutoksista

Ei ole

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Taseen vastaavia koskevat liitetiedot****17. Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset, jos tällaisia menoja on aktivoitu**

Ei ole

18. Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittäminen menetelmät

Ei ole

19. Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti:

Pysyvät vastaavat 31.12.2018											
Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet							
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyödykkeet	Kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1		428378,02		428378,02	1177803,50	2578023,51	1084157,36	98956,46	6685,00		4945625,83
Lisäykset tilikauden aikana		28571,49		28571,49	43000,00	44646,77	162476,17	21330,04			271452,98
Rahoitusosuudet tilikaudella		19000,00		19000,00			12000,00	1000,00			13000,00
Vähennykset tilikauden aikana					25036,06	30000,00					55036,06
Siirrot erien välillä +										96282,73	96282,73
Siirrot erien välillä -							96282,73				96282,73
Tilikauden poisto		38573,64		38573,64		162782,21	115619,15	32058,36			349033,36
Arvonlennukset ja palautukset											
Poistamaton hankintameno 31.12		399375,87		399375,87	1195767,44	2429888,07	1022731,65	87228,14	6685,00	96282,73	4838583,03
Arvonkorotukset											
Kirjanpitoarvo 31.12.		399375,87		399375,87	1195767,44	2429888,07	1022731,65	87228,14	6685,00	96282,73	4838583,03
Olennot lisäpoistot											
Erittely lisäpoistoista											
Sijoitukset	Osakkeet ja osuudet				Jvk- ja muut lainasaamiset				Muut saamiset		
	Tytäryhteisö-osakkeet ja osuudet	Kuntayhtymäosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-lainasaamiset	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset kuntayht.	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä	Muut saamiset osakkuus ja muilta	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	538425,58	1166588,16	661260,20	2366273,94		217116,86		50000,0	267116,86		
Lisäykset	75597,36	20432,64	5011,00	101041,00		100000,00			100000,00		
Vähennykset			677,12	677,12							
Siirrot erien välillä +				0							
Siirrot erien välillä -				0							
Hankintameno 31.12.	614022,94	1187020,80	665594,08	2466637,82		317116,86		50000,0	367116,86		
Arvonlennukset											
Arvonkorotukset											
Kirjanpitoarvo 31.12.	614022,94	1187020,80	665594,08	2466637,82		317116,86		50000,00	367116,86		

Maa- ja vesialueiden erittely:	2018	2017
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	16 700,00	16 700,00
Muut maa- ja vesialueet	<u>1 179 067,44</u>	<u>1 161 103,50</u>
Maa- ja vesialueet yhteensä	1 195 767,44	1 177 803,50

Olennot kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

Satakunnan sairaanhoitopiiri	2018	2017
Tase arvo 1.1	1 005 592,69	984 814,18
Lisäys	20 432,64	20 778,51
Tasearvo 31.12	1 026 025,33	1 005 592,69
Kunnan osuus kuntayhtymän, peruspääomasta	1 020 085,60	999 653,16
Ero	5 939,53	5 939,53

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat tiedot**20, 21, 22** Tiedot tytäryhteisöistä, kuntayhtymistä ja yhteisyhteisöistä**Kuntakonserniin kuuluvat kuntayhtymät, tytäryhteisöt, osakkuusyhteisöt ja muut yhteisöt ja säätiöt:**

	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	omasta pää- omasta	Kuntakonsernin osuus (1000 eur) vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Kuntayhtymäosuudet						
Pohjois-Satakunnan peruspalvelu- liikelaitoskuntayhtymä	Kankaanp.	8,5	8,5	-1	751	1
Satakunnan sairaanhoitopiiri 1,02%	Pori	1,00	1,00	976	1048	-33
Satakunnan sairaanhoitopiiri, sosiaalipalvelut 0,65 %	Ulvila					
Satakunnan koulutusyhtymä	Kokemäki	1,31	1,31	262	59	3
Satakuntaliitto	Pori	0,69	0,69	7	47	-

Tytäryhtiöosakkeet ja osuudet

Kiinteistö Oy Jäminsato (Ki Oy Heporivi omistaa osakkeista 14,5%)	Jämijärvi	85,5	85,5	144	353	-
Kiinteistö Oy Heporivi	Jämijärvi	100	100	31	-	-
As Oy Jämijärven Avennonranta	Jämijärvi	100	100	54	456	3
Kiinteistö Oy Raharinne	Jämijärvi	100	100	127	-	-
Jämin Hiihtotunneli Oy	Jämijärvi	99,8	99,8	73	558	9

Osakkuusyhtiöosuudet ja osakkeet

Jämi-Säätiö (Ei yhdistelty taseeseen)		50	50			
--	--	----	----	--	--	--

Muut osakkeet ja osuudet

Asunto Oy Avennonmäki
Lännen Tehtaat Oy
Osuuskunta Metsäliitto
M-Real
Jämijärven Osuuspankki
Jämijärven vesiosuuskunta
Palojoen vesiosuuskunta
Mielahden vesiosuuskunta
Kankaanpään Keinojää Oy
Satakunnan Puhelin Oy (Finda Oy)
Pohjois-Satakunnan kehittämiskeskus Oy (alasajo kesken)
P-S Liiku Oy
As Oy Jämijärven Kauppakulma
Pohjois-Satakunnan Seutuverkko
PSSV Palvelut Oy
KuntaPro Oy

23. Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä

Saamisten erittely

	2018	2017
Lyhytaikaiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	35 278,75	76 724,52
Siirtosaamiset	44 407,37	34 988,42
Saamiset kuntayhtymiltä		
Myyntisaamiset	-	4 679,85
Siirtosaamiset	203 745,52	37 681,16

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2018	2017
Väliaikaisrahoitus hankkeille	10 300,00	25 300,00
Kelan korvaus työterveyshuollosta	8 385,38	6 704,56
Satakunnan sairaanhoitopiirin tasauslasku	-	28 665,36
Satakunnan SHP:n erityisveloitteista hyv.	5 804,52	-
Tapaturma/työttömyys vak.maksut	-	4 365,32
PoSan tasauslasku	197 941,00	-
Eu-tuki Poletilla putkeen	12 000,00	-
Muut saamiset tytäryhteisöiltä	44 407,37	34 988,42
Valtionavustus Keitaanniementie	19 000,00	-

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25. Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana

Oma pääoman erittely	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	3 550 299,59	3 550 299,59
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	3 550 299,59	3 550 299,59
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	-1 940 995,30	-1 887 821,77
- alaskirjausten oikaisu / Jämin		
Hiihtotunnelin		
osakkeet	74 923,36	-
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	-1 866 071,94	-1 887 821,77
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	740 883,47	-53 173,53
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 425 111,12	1 609 304,29

26. Erittely poistoerosta

Ei ole.

27. Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat

	2018	2017
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 812 500,00	3 962 800,00

28. Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista

Lyhytaikaiseen rahoitukseen käytetyt kuntatodistuslainat, alle vuoden kuluessa erääntyvät

	2018		2017	
Nordea	-	-	200 000,00	0,05 %
Kuntarahoitus Oy	150 000,00	0,00 %	-	-
Kuntarahoitus Oy	300 000,00	0,00 %	350 000,00	0,05 %
Kuntarahoitus Oy	250 000,00	0,00 %	300 000,00	0,05 %
	<u>700 000,00</u>	<u>0,00 %</u>	<u>850 000,00</u>	

29. Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä, jos se on tarpeen tase-erien selventämiseksi
Ei ole.

30. Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä, ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille

	2018	2017
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	30,00	
Velat kuntayhtymille		
Ostovelat	213 780,53	149 104,80
Siirtovelat	39 303,61	91 056,00
Vieras pääoma yhteensä	253 114,14	240 160,80

31. Maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkilimiitti, jos taseeseen on merkitty luotollisen sekkivelan määrä

	2018	2017
Luotollisen sekkitilin limiitti	92 503,36	92 503,36
siitä käyttämättä oleva määrä	92 503,36	92 503,36

32. Erittely muut velat- erän jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin, jos liittymismaksuja ei ole merkitty taseeseen erillisenä eränä

	2018	2017
Liittymismaksut	166 400,52	166 300,52
Muut velat		
Yhteensä	166 400,52	166 300,52

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkat- ja henkilöstösivukulut jaksotus	188 547,25	196 111,41
Korkojaksotukset	7 740,17	8 964,50
KuEl jaksotukset	-	17 178,34
Satakunnan SHP	39 303,61	91 056,00
Palkkojen kertaerä	14 465,36	-
Joulukuun verotilitys	164 882,21	-

Vuodenvaihteessa maksamatta olevat KuEL- ja VEL-maksut kirjattu ostovelkojen tilille (ei siirretty tilinpäätöksessä tulevan konversion vuoksi).

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34. Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan
Ei ole.

35. Vakuuksista, jotka kunta on muuten kuin edellä kohdassa 34 tarkoitetulla tavalla antanut puolestaan
yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltyinä

Vastuut

	2018	2017
Annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	2 075 000,00	2 077 500,00
Jäljellä oleva pääoma	1 841 461,00	1 950 000,00

36. Vakuuksista, jotka kunta on antanut sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta,
yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltyinä

	2018	2017
Takaukset tytäryhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	902 000,00	902 000,00
Jäljellä oleva pääoma	615 698,00	658 417,09

37. Yhteenlaskettu arvo kunnan antamista muista kuin edellä 34-36 kohdissa tarkoitetuista vakuuksista lajeittain
eriteltyinä
Ei ole.

Taseeseen sisältyvästä vastuusitoumuksista ja vastuista esitettävät liitetiedot:

38. Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma, jos se on merkittävä

	2018	2017
Leasingvastuut yhteensä (alv 0 %)	38 679,82	29 896,79
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	12 348,74	12 935,28

39. Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta
Ei ole.

40. Muut kunnan antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut

	2018	2017
Vastuu kunnan takauskeskuksen takausvastuista		
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12	10 658 566,00	10 720 476,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12	-	-
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	6 847,64	7 085,22

41. Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

	2018	2017
Kunnan vastuut kuntayhtymän aljäämästä		
Pohjois-Satakunnan peruspalvelukuntayhtymä	22 752,01	23 825,69
Satakunnan sairaanhoitopiiri	53 414,15	20 759,66

Vastuita ei ole kirjattu pakollisena varauksena, koska on oletettu, että alijäämät eivät ole pitkäkestoisia ja määrältään olennaisia.

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtävälueittain tai muuta kunnan määrittelemää ryhmittelyä käyttäen

Toimintayksikkö	Vakinaiset	Sijaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Yhteensä
Yleishallinto	3		2		5
Opetus- ja kulttuuritoimi	28	1	4		33
Yhdyskuntapalv.	3		1		4
YHTEENSÄ	34	1	7		42

43. Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut, jos henkilöstömenoja on aktivoitu taseeseen.

	2018	2017
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	2 215 579,46	2 260 353,83
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	19 803,35	11 773,95
Perintövaroja käytetty palkkaukseen	1 764,79	6 425,44
Menojäämistä kirjattu	-	-
Henkilöstökulut yhteensä	2 237 147,60	2 278 553,25

44. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2018	2017
Jämijärven perussuomalaiset	83,00	48,00
Suomen Keskusta	2 179,45	2 715,68
Jämijärven työväenyhdistys	244,00	219,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut	2 506,45	2 982,68

45. Lakisääteistä tilintarkastusta suorittavalle tilintarkastusyhteisölle maksettavat palkkiot eriteltyinä

	2018	2017
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	3 928,50	2 704,00
Tilintarkastajan lausunnot	-	85,00
Tarkastuslautak.sihteerin tehtävät	2 367,25	2 231,25
Palkkiot yhteensä	6 295,75	5 020,25

46. Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välinen liiketoiminta

Kunnanjohtajan kanssa on 29.6.2017 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 37 000 euron erokorvauksesta.

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan kanssa on v. 2013 tehty kaavoitus sopimus, joka on rauennut tammikuulla 2018 tehdyn maakaupan myötä.

Kunta on vuonna 2015 uusinut osakkuusyhtiönsä Jämi-säätiölle annetun 50 000 euron lainan, joka erääntyi 31.12.2018. Laina on koroton eikä sille ole saatu turvaavaa vakuutta.

Kunta on myöntänyt Ki Oy Jäminsadolle v. 1979 tertiärlainan 24 558,80 € (kiinnitysvakuus), ensisijaislainan 15 739,79 € (kiinnitysvakuus) sekä v 1993 lyhytaikaisen lainan 16 818,79 € (ei vakuutta). Lainoja yhteensä 57 116,86 euroa. Lainoista ei ole peritty korkoa.

Kunta on v. 2015 antanut Jämin Hiihtotunneli Oy:lle 60 000 €:n lainan, jolla on kiinnitysvakuus. Laina on koroton ja se erääntyy maksettavaksi 31.12.2020.

Kunta on tilikaudella antanut avustusta Jämi-säätiölle 9 921,13 € ja Jämin Hiihtotunneli Oy:n sähkölaskuja kunta maksoi takaussopimuksen perusteella 59 492,40 €.

Kunta maksoi tilikaudella takaajana Jämin Hiihtotunneli Oy:n lainoja 6 910,83 € ja Ki Oy Jäminsadon lainoja 3 491,62 €, takaajana maksetut suoritukset on kirjattu saataviksi tytäryhteisöiltä.

Kunta antoi tilikaudella Jämin Hiihtotunneli Oy:lle 100 000 € pääomallainan, jolla ei ole eräpäivää.

Kunta on vuonna 2015 antanut As Oy Avennonrannalle 100 000 euron korottoman lainan. Lainalla on kiinnitysvakuus ja se erääntyy maksettavaksi 31.12.2019.

Kunta on myöntänyt takauksia As Oy Jämijärven Avennonrannalle 100 000 € ja 260 000 € sekä Jämin Hiihtotunneli Oy:lle 215 000 € ja 157 000 €. Lainoilla on kiinnitysvakuus ja niitä on jäljellä As Oy Jämijärven Avennonrannan lainoja on 329 080,73 € ja Jämin Hiihtotunneli Oy:n lainoja 165 594,17 €.

Kiinteistö oy Jäminsadon lainalle 150 000 € on myönnetty kunnan omavelkainen takaus. Lainaa on jäljellä 101 024,00 € ja sillä ei ole turvaavaa vakuutta.

Jämi-säätiön 50 000 €:n lainalle on myönnetty kunnan omavelkainen takaus. Lainaa on jäljellä 11 750,00 €. Sillä ei ole vakuutta.

Jämin Hiihtotunneli Oy sähkölaskujen maksamisen vakuudeksi on myönnetty maksulimiitti (kunnan takaus) 20 000 €.

47. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Kuntayhtymät on yhdistetty omistusosuusprosenttien mukaisesti.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut, sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty.

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen ja kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminointu.

Tytäryhteisöjen poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernitulolaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Jämi-Säätiötä ei ole yhdistetty konsernitilinpäätökseen, koska kunnalla ei ole säätiön sääntöjen mukaan suoraa määräysvaltaa säätiössä, vaikka kunnan omistus on 50 % ja puolet hallituksen jäsenistä on kunnan edustajia.

Tytäryhteisöjen maksamat kiinteistöverot on eliminoitu.

Satakunnan koulutuskuntayhtymän yksikköhintarahoitus, joka on kuntayhtymän tuloslaskelmassa esitetty toimintatuotoissa myyntituottoina, esitetään konsernitulolaskelmassa kohdassa valtiosuudet.

Konsernituloslaskelman liitetiedot		
Toimintatuotot	2018	2017
Kuntayhtymät	8 405 410,85	8 090 576,18
Tytäryhteisöt	241 071,60	207 072,90
Jämijärven kunta	700 357,78	598 488,68
Toimintatuotot yhteensä	9 346 840,23	8 896 137,76
Valtionosuuksien erittely		
	2018	2017
Kunta	5 535 263,00	5 862 410,00
Satakunnan koulutuskuntayhtymä	246 163,28	231 595,61
Valtionosuudet yhteensä	5 781 426,28	6 094 005,61
Pakollisten varausten muutos		
	2018	2017
Potilasvahinkovastuu (SHP) 1.1.	111 448,50	97 332,14
Lisäys tilikaudelle	9 951,47	14 116,36
Vähennys tilikaudelle	-	-
Potilasvahinkovakuutus	-	-
Potilasvakuutuksen maksuvastuu (Sat.SHP)	121 399,97	111 448,50
Konsernitaseen vastaavia koskevat liitetiedot		
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		
	2018	2017
Satakunnan sairaanhoitopiiri		
Lääkäreiden koulutuskorvaukset	4 748,40	4 367,39
Kela työterveyshuollosta	6 343,46	6 728,18
Alv-saatavat	48 422,65	39 300,09
Satakunnan koulutusky Sataedu		
Siirtosaamiset	-	9 334,61
Jämijärven kunta		
Yksityistieavustus	19 000,00	-
Väliaikaisrahoitus	10 300,00	25 300,00
Kelan korvaus	8 385,38	6 704,56
SHP tasaus sairaanhoito	-	28 665,36
SHP erityisvelvoitteista	5 804,52	-
PoSa:n palautus	197 000,00	-
EU-hanketuki	12 000,00	-
Muut saamiset tytäryhteisöiltä	44 407,37	34 988,42
PoSa Siirtosaamiset	27 640,89	36 627,91
Jämin Hiihtotunneli		
Siirtosaamiset	-	13 596,43

Konsernitaseen vastattavaa koskevat liitetiedot		
	2018	2017
Oman pääoman erittely		
Peruspääoma 1.1	3 550 299,59	3 550 299,59
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	3 550 299,59	3 550 299,59
Arvonkorotusrahasasto 1.1.	26 910,07	-
Lisäykset	-	26 910,07
Vähennykset	26 910,07	-
Arvonkorotusrahasasto 31.12.	-	26 910,07
Muut omat rahastot 1.1.	197 819,42	224 729,49
Lisäykset	25 589,03	-
Vähennykset	-	26 910,07
Muut omat rahastot 31.12.	223 408,45	197 819,42
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	-2 692 455,28	-2 692 157,98
Muutokset yli-/alijäämään	90 582,45	297,30
Edell. tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	-2 783 037,73	-2 692 455,28
Tilikauden yli-/alijäämä	691 334,37	-105 936,53
Oma pääoma yhteensä	1 682 004,68	976 637,27
Pakolliset varaukset		
	2018	2017
Satakunnan sairaanhoitopiiri potilasvahinkovastuu	121 399,97	111 448,50
Liittymismaksut ja muut velat		
Liittymismaksut	166 400,52	166 300,52
Muut velat	197 804,06	166 296,84
Muut velat yhteensä	364 204,58	332 597,36
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
Lyhytaikaiset siirtovelat		
	2018	2017
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	816 051,27	809 538,77
Muut menoajämät	394 701,36	387 833,08
Yhteensä	1 210 752,63	1 197 371,85
Vakuudet ja vastuusitoumukset		
	2018	2017
Velat joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä		
Kiinteistöihin	1 614 392,40	1 614 392,40
Kiinteistön vuokraoikeuteen	819 200,00	819 200,00
Yrityskiinnitys laitteisiin	250 000,00	250 000,00
Vuokravastuut (alv 0%)		
Vuokravastuut yht.	58 952,21	71 170,87
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	18 367,48	19 321,84
Leasingvastuut yht.	99 321,72	71 630,11
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	32 909,26	27 194,23
Vuokravastuut yhteensä	158 273,93	142 800,98
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteistöjen puolesta, takaukset		
Alkuperäinen pääoma	904 691,01	904 691,01
Jäljellä oleva pääoma	615 765,27	658 618,91
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	2 075 000,00	2 077 500,00
Jäljellä oleva pääoma	1 841 461,00	1 950 000,00
Vastuu kuntien takauskeskusten takausvastuista		
kunnan osuus kuntien takauskeskukseen		
- takausvastuista 31.12.	10 658 566,00	10 720 476,00
- rahastosta 31.12.	6 847,64	7 085,32

5. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

JÄMIJÄRVEN KUNNAN VIEMÄRILAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2018

YLEISTÄ

Jämijärven kunnan viemärlaitoksen tehtävä on puhdistaa jätevedet toiminta-alueiltaan viranomaisten vaatimalle tasolle. Toiminta-alue käsittää Kirkonseudun, Jämi II:n (Perhepuiston), Jämin keskusalueen, Jämin harjumökkikaavan sekä Mielahden kaava-alueet. Toiminta-alueen kiinteistöissä asuu n. 730 henkilöä.

Jätevesiverkoston pituus on tällä hetkellä n. 30 km:ä, josta muovilla on rakennettu 26 km ja betoniputkella 4 km.

Puhdistamon käyttö- ja vesistötarkkailusta huolehtii Kokemäenjoen vesistön vesiensuojelu ry. Kuormitustarkkailukertoja on 4 vuodessa, joista laaditaan kertaraaportit. Vuosiyhteenveto puhdistamon toiminnasta vuodelta 2017 valmistui 28.2.2018.

Lieteanalyysi jätevedenpuhdistamon lietteestä valmistui 5.1.2018. Analyysin mukaan kuivattu liete soveltuu jatkokäyttöön. Liete on toimitettu Jätehuolto Härmälä Oy:n toimesta Honkajoen biotehtaalle (jatkossa Gasum Oy).

YMPÄRISTÖLUPA

Ympäristölupa puhdistamolle on myönnetty 16.12.2005. Vuoden 2015 loppuun mennessä tuli jättää ympäristöluvan tarkistushakemus. Toukokuun alussa 2015 lainsäädäntö muuttui niin, että luvan tarkistusta ei automaattisesti tarvita vaan valvontaviranomaisen tulee arvioida luvan muuttamisen tarve vuoden kuluessa luvassa mainitusta tarkistuspäivästä. Muuttuneesta lainsäädännöstä johtuen toiminnanharjoittajan ei tarvitse lupatarkistukseen omatoimisesti reagoida. Jämijärven jätevedenpuhdistamolla suoritettiin tarkastus 27.8.2015. Tarkastukseen osallistui Heikki Elomaa Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta, Jaana Jyräkoski Posasta sekä rakennuspäällikkö Pentti Virtanen ja puhdistamonhoitaja Jari Manninen Jämijärven kunnasta. Tämä tarkastus kirjataan Jämijärven puhdistamon määräaikaistarkastukseksi.

Lupamääräysten tarkistamisesta määräajoin on luovuttu. Jokaisen määräaikaistarkastuksen yhteydessä tehdään valvontaviranomaisen toimesta harkinta, vaatiiko ympäristölupa muuttamista. Jämijärven kunnan laaja määräaikaistarkastus suoritettiin 5.12.2017. Paikalla ELY-keskuksen ylitarkastaja Saira Porthen, rakennuspäällikkö Pentti Virtanen ja puhdistamonhoitaja Yrjö Alarotu. Viimeistään 1 vuoden kuluessa lupapäätöksessä määrätyn lupamääräysten tarkistamiseksi annettun ajankohdan jälkeen tullaan tekemään luvantarpeen harkinta. Jämijärven jätevedenpuhdistamon osalta ko. määräaika on jo mennyt, joten harkinta tehdään kevään 2018 aikana.

KÄYTTÖMAKSUT

Voimassa oleva käyttömaksutaksa vuonna 2018 oli umpikaivolietteestä 2,26 € / m³, alv 0% ja sakokaivolietteestä 10,04 € / m³, alv 0% (KV 69 § 6.11.2017).

TULOT, MENOT

Talousarviossa tuloiksi oli arvioitu 86.700 € ja sisäisiä 17.500 € eli yhteensä 104.200 €. Tästä toteuma oli 89,1 % eli 92.796,79 €, vajausta talousarvioon 11.403,21 €.

Menoiksi oli arvioitu 102.615 €:a, mutta kustannukset alittuivat hieman, ja olivat 94,5 %, eli 97.019,19 €.

Eli tavoitteesta jäätiin tulojen osalta, kustannukset eivät ylittyneet.

Jätevedenpuhdistamon toiminta oli vuonna 2018 hyvin tasaista ja vaatimusten mukaista. Kuiva ja lämmin kesäkausi näkyy puhdistamolle tulevan jätevesimäärän vähenemisenä, eli tästäkin voidaan jo päätellä että verkostoon pääsee vuotovesiä.

Laskutus tapahtuu vuosittain 3 kertaa. 2 arviolaskua ja yksi tasauslasku. Korotuksen astuessa voimaan vuoden alusta laskutetaan 1 arviolasku ja kaksi tasauslaskua. Laskutus perustuu asiakkaiden puhtaanveden vesimittarilukemiin.

Viemärlaitoksen kannattavuuteen on satsattu viime vuosina, mm. jätevesitaksojen tarkistuksilla, menojen karsimisella ja toiminnan tehostamisella. Joka vuosi tulosta on saatu parannettua. Vuonna 2018 ei talousarviossa määriteltyn nettotulokseen päästy tulojen jäätyä alle arvioidun.

Laitekanta alkaa jätevedenpuhdistamolla olla ikääntynyttä ja tulevina vuosina on tärkeä investoida uusiin toimilaitteisiin sekä resursseihin puhdistamon hoitotyöhön.

KÄSITELTY JÄTEVESI

Vuonna 2018 puhdistamolle tuli käsiteltävää jätevettä 86.245 m³, josta laskutettua jätevettä on n. 41.060 m³. (Tulot puhdistamolle 92.796,79 € / 2,26 €/m³ = 41.060 m³).

Puhdistamolietettä vietiin vuoden aikana Gasumille jatkokäsittelyyn 282.640 kg.

Jämijärven kunnassa on erillisviemärointi sadevesille. Eli sadevesiviemärien vedet eivät tule puhdistamon prosessiin. Laskuttamatta jäävä jätevesi koostuukin verkoston vuotovesistä.

Vuotovesien hallintaan on myös jatkossa kiinnitettävä huomiota.

INVESTOINNIT 2018

Investointeja toteutettiin investointisuunnitelman mukaisesti.

Vuoden 2018 investointimäärärahalla hankittiin uusi sakokaivopumppu, tuotavan lietteen mittauslaite sekä ammoniumtypen ja fosforinmittaukseen tarvittavat spektrofotometriset mittauslaitteet.

Vuodelle 2019 on vuotovesien hallittavuuteen varattu määrärahaa käyttötalouspuolelle 30.000 € jolla aloitetaan viemäriverkoston kunnan tarkastukset.

Vesilaitos yhteensä		31.12.2018	31.12.2017
Tase			
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
	Rakennukset	87 259,90	109 074,88
	Kiinteät rakenteet (viemäriverkosto)	263 861,50	283 722,05
	Kiinteät koneet ja laitteet	27 997,71	32 687,14
Vaihtuvat vastaavat			
	Myyntisaamiset	55 298,64	64 069,72
VASTAAVAA YHTEENSÄ		434 417,75	489 553,79
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			
	Peruspääoma	851 864,08	851 864,08
	Edell. tilikausien alijäämä	-628 782,49	-556 011,03
	Tilikauden alijäämä	-56 405,85	-72 771,46
Vieras pääoma			
	Liittymismaksut ja muut velat	166 400,52	166 300,52
Yhdystilivelka kunnalle		101 341,49	100 171,68
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		434 417,75	489 553,79
Vesilaitos yhteensä			
Tuloslaskelma		2018	2017
Liikevaihto		92 796,79	91 735,94
Materiaalit ja palvelut			
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
	Ostot tilikauden aikana	-33 598,39	-32 885,53
	Palvelujen ostot	-64 614,22	-64 585,09
Henkilösivukulut			
	Palkat ja palkkiot	4 132,70	-3 848,77
	Henkilösivukulut		
	Eläkekulut	343,94	-989,80
	Muut henkilösivukulut	78,54	-69,41
Poistot ja arvonalentumiset			
	Suunnitelman mukaiset poistot	-53 906,82	-55 341,31
Liiketoiminnan muut kulut			
	Liikelylijäämä (-alijäämä)	-54 767,46	-65 983,96
Rahoitustuotot ja -kulut			
	Korvaus peruspääomasta	-851,86	-851,86
	Muut rahoituskulut	-786,53	-5 935,64
	Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-56 405,85	-72 771,46

Vesilaitos yhteensä		
Rahoituslaskelma	2018	2017
RAHOITUSLASKELMA		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-2 499,03	-17 430,15
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-7 541,86	-18 419,14
Toiminnan ja investointien rahavirta		
	-10 040,89	-35 849,29
Rahoituksen rahavirta		
Saamisten muutos	8 771,08	-1 585,11
Korottomien velkojen muutos	100,00	-
Rahoituksen rahavirta		
	8 871,08	-1 585,11
Rahavarojen muutos		
	-1 169,81	-37 434,40
Huleveden laskelmat		
Arvioitu huleveden osuudeksi 10% omaisuudesta ja menoista. Huleveden osuuteen ei tule tuloja.		
Huleveden laskelmat		
Tase	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Rakennukset	8 725,99	10 907,49
Kiinteät rakenteet (viemäriverkko)	26 386,15	28 372,21
Kiinteät koneet ja laitteet	2 799,77	3 268,71
Vaihtuvat vastaavat		
Myyntisaamiset	5 529,87	6 406,97
VASTAAVAA YHTEENSÄ		
	43 441,78	48 955,38
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	85 186,42	85 186,42
Edell. tilikausien alijäämä	-62 878,25	-73 757,84
Tilikauden alijäämä	-5 640,59	-16 450,74
Vieras pääoma		
Liittymismaksut ja muut velat	16 640,05	16 630,05
Yhdistylivelka kunnalle		
	10 134,15	37 347,49
VASTATTAVA YHTEENSÄ		
	43 441,78	48 955,38

Huleveden laskelmat		
Tuloslaskelma	2018	2017
Liikevaihto		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-3 359,84	-3 288,55
Palvelujen ostot	-6 461,42	-6 458,51
Henkilösivukulut		
Palkat ja palkkiot	413,27	-384,88
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	34,39	-98,98
Muut henkilösivukulut	7,85	-6,94
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 390,68	-5 534,13
Liiketoiminnan muut kulut	-	-
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-14 756,43	-15 771,99
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomasta	-85,19	-85,19
Muut rahoituskulut	-78,65	-593,56
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-14 920,27	-16 450,74
Huleveden laskelmat		
Rahoituslaskelma	2018	2017
RAHOITUSLASKELMA		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-9 529,59	-10 916,61
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-754,19	-1 841,91
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 283,78	-12 758,52
Rahoituksen rahavirta		
Saamisten muutos	877,11	-158,51
Korottomien velkojen muutos	10,00	-
Rahoituksen rahavirta	887,11	-158,51
Rahavarojen muutos	-9 396,67	-12 917,03

Vesilaitos (ilman hulevettä)			
VASTAAVAA			
Tase		31.12.2018	31.12.2017
Pysyvät vastaavat			
	Rakennukset	78 533,91	98 167,39
	Kiinteät rakenteet (viemäriverkosto)	237 475,35	255 349,84
	Kiinteät koneet ja laitteet	25 197,94	29 418,43
Vaihtuvat vastaavat			
	Myyntisaamiset	49 768,77	57 662,75
VASTAAVAA YHTEENSÄ		390 975,97	440 598,41
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			
	Peruspääoma	766 677,66	766 677,66
	Edell. tilikausien alijäämä	-565 904,24	-482 253,19
	Tilikauden alijäämä	-50 765,26	-56 320,72
Vieras pääoma			
	Liittymismaksut ja muut velat	149 760,47	149 670,47
Yhdystilivelka kunnalle		91 207,34	62 824,19
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		390 975,97	440 598,41
Vesilaitos			
Tuloslaskelma		2018	2017
Liikevaihto		92 796,79	91 735,94
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja palvelut			
	Ostot tilikauden aikana	-30 238,55	-29 596,97
	Palvelujen ostot	-58 152,80	-58 126,58
Henkilösivukulut			
	Palkat ja palkkiot	3 719,43	-3 463,89
Henkilösivukulut			
	Eläkekulut	309,55	-890,82
	Muut henkilösivukulut	70,69	-62,47
Poistot ja arvonalentumiset			
	Suunnitelman mukaiset poistot	-48 516,14	-49 807,18
Liiketoiminnan muut kulut			
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-40 011,03	-50 211,97
Rahoitustuoto ja -kulut			
	Korvaus peruspääomasta	-766,67	-766,67
	Muut rahoituskulut	-707,88	-5 342,08
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-41 485,58	-56 320,72

Vesilaitos			
Rahoituslaskelma		2018	2017
Toiminnan rahavirta			
	Vuosikate	7 030,56	-6 513,54
Investointien rahavirta			
	Investointimenot	-6 787,67	-16 577,23
Toiminnan ja investointien rahavirta		242,89	-23 090,77
Rahoituksen rahavirta			
	Saamisten muutos	7 893,97	-1 426,60
	Korottomien velkojen muutos	90,00	-
Rahoituksen rahavirta		7 983,97	-1 426,60
Rahavarojen muutos		8 226,86	-24 517,37

6. LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA SEKÄ SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTTÄMISESTÄ:

Sidottu tasekirja

Tase-erittelyjen saldonselvitykset

ATK-tulosteina

päiväkirja
pääkirja
palkkatulosteet
ostoreskontratulosteet
myyntireskontratulosteet
käyttöomaisuuskirjanpitotulosteet
konsernitilinpäätöstulosteet
tililuettelo

Tositelajit:

pankkitositteet
palkkatositteet
ostoreskontramaksut
ostoreskontralaskut
ostolaskut vesilaitos
myyntireskontrasuoritukset
myyntireskontralaskut, yleishallinto
myyntireskontralaskut, sivistystoimi
myyntireskontralaskut, tekninen toimi
liitetietotositteet
korkolaskut
muistiotositteet
konsernin eliminointi tositteet

Säilyttäminen

Jämijärven kunnan tasekirja sidotaan erilliseksi kirjaksi ja säilytetään pysyvästi. Tase-erittelyt, kirjanpitokirjat ja tositteet säilytetään kymmenen vuotta, lukuun ottamatta EU-tukien tositteita jotka säilytetään vähintään 10 vuotta ohjelmakauden viimeisestä maksatuksesta laskien.

Kiinteistöinvestointeihin liittyvät laskut, tositteet ja muut selvitykset säilytetään 13 vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin kiinteistöinvestointi on valmistunut.

Palkkakortit säilytetään 50 vuotta tai kunnes on kulunut 75 vuotta palkansaajan syntymästä.

7. TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Toimintatuottojen %-osuus toimintakuluista

= $100 \times \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate % poistoista

= $100 \times \text{vuosikate} / \text{poistot ja arvonalentumiset}$

Tulorahoituksen riittävyys,

Ylijäämäinen tai vahvistuva talous

Vuosikate

- pitkäaikaisten lainojen lyhennykset

- korvausinvestoinnit

= > 0

Tasapainossa oleva talous

Vuosikate

= suunnitelman mukaiset poistot

= korvausinvestoinnit

Heikkenevä talous

Vuosikate positiivinen

Tilikauden tulos negatiivinen

Kriisitalous

Vuosikate negatiivinen

Vuosikate euroa / asukas

= vuosikate / asukasluku

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, €

- seurataan investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä

Investointien tulorahoitus %

= $100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

Lainanhoitokate

= $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

Kassavarat 31.12.

= rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Kassan riittävyys pv

= $365 \times \text{rahavarat 31.12.} / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

Kassastamaksut

= toimintakulut - valmistus omaan käyttöön + korkokulut + muut rahoituskulut + investointimenot + antolainojen lisäys + pitkäaikaisten lainojen vähennys

Omavaraisuusaste %

= $100 \times (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus %

= $(\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$

Velat ja vastuut, % käyttötuloista

= $100 \times (\text{vieraspääoma} - \text{saadut ennakot} + \text{vuokravastuut}) / \text{käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) / asukas

= $[\text{edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{asukasluku}$

Lainakanta 31.12.

= vieras pääoma - (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)

Lainat euroa / asukas

= lainakanta / asukasluku

Lainasaamiset 31.12.

= sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

8. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

TILINPÄÄTÖKSEN HYVÄKSYMINEEN JA ALLEKIRJOITUS

Jämijärvi 1.4.2019

JÄMIJÄRVEN KUNNANHALLITUS

Timo Sorvali

Satu Jokela

Anu Suoniemi

Anu Koivumäki

Antti Lähteenmäki

Olli Seppälä

Antero Karppinen

Kirsi Virtanen

kunnanjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Jämijärvellä 23. päivänä touko kuuta 2019

BDO Audiator Oy

Tilintarkastusyhteisö

Vesa Keso

JHT.